Amigoe

103E JAARGANG — NO.: 271

ZATERDAG 22 NOVEMBER 1986

Prikkie

Dat is pas echt schokkend nieuws

VANDAAG

NED.ANTILLEN

SPORT

CHICHO JONCKHEER
...verdachtmaking...

ARUBA

INTERNATIONAAL

Nieuws in vogelvlucht

MANILA— Het Communistische ...we Volksleger op de Filipijnen ...zich verantwoordelijk gesteld ...de moord op de 64-jarige zaken- ...David Puzon. De politieke ...d was een poging om te voorko- ...dat de "fascistische krachten" ...aan de macht komen. Dat werd ...dag door Filipijnse kranten ge-...

*****

...OUL— De SU heeft een Zuidko- ...nse vissersboot met 26 beman- ...leden laten vertrekken, die de ...open 44 dagen werden vastge- ...en wegens het varen binnen de ...t- zone van 200 mijl. Dit is zater- ...door de Z-Koreaanse autoritei- ...bekendgemaakt.

*****

...AN SALVADOR — El Salvador ...van de VS 50 mln dollar krijgen ...opbouw- projecten na de aardbe- ...van 10 oktober. Dit bedrag ...t voort uit een accoord tussen de ...en El Salvador dat vrijdag werd ...kend. Het geld is bestemd voor de ...w van 20.000 tijdelijke wonin- ...het herstel van een honderdtal ...hadigde woningen en kredieten ...kleine ondernemers.

*****

...ASHINGTON — De directeur ...de VS inlichtingendienst CIA, ...ey, heeft vrijdag tegenover het ...gres bijzonderheden onthuld ...de wapenleveranties aan Iran. ...en van het Congres mogen niet ...buiten brengen wat zij in zulke ...oten zittingen hebben gehoord. ...zij lieten doorschemeren dat zij ...thullingen beschouwen als een ...stap in het web van intriges ...geheime leveranties omhult.

*****

BOUCAREST — President Ceau- ...u van Roemenië heeft vrijdag een ...zienlijke inkrimping van de ...jdkrachten aangekondigd. Zon- ...wordt in Roemenië een referen- ...n gehouden over een voorgeno- ...n vermindering van vijf procent ...de militaire uitgaven.

*****

NEW YORK — De koersen op de ...ectenbeurs van Wall Street heb- ...zich vrijdag verder hersteld van ...orse inzinking die zich aan het be- ...van de week voordeed onder in- ...ed van het schandaal rond de spe- ...ant Boeksy. De Dow Jones Index ...eg donderdag met 9.42 punten en ...jdag al weer met 32,9 punten tot ...n slotkoers van 1893,56 punten.

*****

WENEN — Een jonge Tsjechoslo- ...ak is er donderdag in geslaagd ...er de zwaarbewaakte grens naar ...ostenrijk te vluchten, zo deelde de ...ostenrijkse politie mee. De 22- ...ige Vyhnak groef een gang onder ...prikkeldraad- versperring aan de ...ens. Hij wil zich voegen bij zijn ...eer die in W-Duitsland woont.

*****

NEW YORK — Drie pioniers in ...t onderzoek naar de immuunziek- ...Aids, Gallo en Essex uit de VS en ...ontagnier uit Frankrijk, hebben in ...VS de Lasker- prijs gekregen. De ...rijs wordt beschouwd als de Ameri- ...anse Nobelprijs. Sinds 1944 heb- ...n 44 winnaars van de Lasker- prijs ...k de Nobelprijs gekregen.

*****

SCHIPHOL — Voorzitter Steen- ...mp van de Eerste Kamer zal er bij ...inister van den Broek van Buiten- ...ndse Zaken en premier Lubbers op ...ndringen hun best te doen de Ara- ...sche wereld te bewegen om onder- ...andelingen met Israël te gaan voe- ...n. Steenkamp stond aan het hoofd ...n een delegatie die terugkeerde ...n een zevendaags bezoek aan Is- ...ël.

*****

LONDEN — Nigeria en de verte- ...nwoordigers van de banken bij wie ...t land in het krijt staat zijn het in ...rincipe eens geworden over de her- ...ructurering van 1,5 miljard dollar ...n buitenlandse schulden, zo heb- ...en de betrokken bankiers laten we- ...n. Het accoord maakt de weg vrij ...oor nieuwe kredieten van de ban- ...en en internationale instelingen zo- ...ls de Wereldbank.

*****

LUDWIGSHAFEN — Door een ...chnische storing bij een fabriek in ...udwigshafen van de chemische gi- ...ant Basf is vrijdag meer dan een ton ...an een volgens het bedrijf licht gif- ...g onkruid- verdelgingsmiddel in de ...ijn gestroomd. Het zuur vormt geen ...edreiging voor het milieu.

*****

TOKIO — Na een hevige vulkaan- ...itbarsting, waarbij vuur en lava ...oog in de lucht spoten, op het Japan- ...e eiland Oshima zijn vrijdag alle ...0.500 bewners en rond 2.000 toeris- ...en geëvacueerd. De autoriteiten ...adden 37 schepen ingezet om alle ...ensen naar het vasteland te bren- ...en. De meesten konden alleen ...andbagage meenemen. De vulkaan ...as 11 jaar in ruste geweest, maar ...oen hij vorige week actief werd, ...wamen daar veel toeristen op af.

*****

ISRAEL LEVERDE VOOR VIJF MILJARD DOLLAR WAPENS

Twee Iraniërs speelden sleutelrol, aldus Patrick Seale

VS wapenlevering aan Iran mislukte vanwege Israel

LONDEN — De hele affaire van de Amerikaanse wapen- leveranties aan Iran is misgelopen omdat de Amerikanen bij hun pogingen om toenadering tot Iran te bewerkstelligen stuitten op een netwerk van Israëlische wapen- verkopen. Een Britse journalist, Patrick Seale, schrijft dat in de internationale editie van het Kuweitse dagblad Al Qabas, die vandaag in Londen verschijnt. Seale werkt ook voor het Britse weekblad The Observer.

Een centrale rol zou zijn gespeeld door twee rijke Iraanse ballingen, Cyrus Hashemi, die in juli op mysterieuze wijze overleed, en Manucher Ghorbanifar, een internationale wapenhandelaar die opereert vanuit Parijs en Monte Carlo. Seale baseert zijn verhaal op interviews met betrokkenen in Londen, Washington en Zuid- Frankrijk. Op grond daarvan komt hij tot de volgende reconstructie van het fiasco waaruit president Reagan zich deze week niet goed wist te redden.

De geheime contacten tussen de Verenigde Staten en Iran zijn medio 1985 begonnen. In mei van dit jaar leidde dat tot het bezoek van de Amerikanse ex- -adviseur voor Nationale Veiligheid, Robert McFarlane, aan Teheran. Hij bracht een wapenzending mee met een geschatte waarde van 12,5 miljoen dollar, volgens zegslieden van het Iraanse ministerie van Defensie. Het ging vooral om reserve- onderdelen voor F-4 en F-5 jachtvliegtuigen en luchtafweer materiaal.

Israël deed volgens Seale op heel wat grotere schaal zaken, **ondanks herhaalde Amerikaanse verzoeken om de leveranties te staken zou Israël de afgelopen jaren voor vijf miljard dollar hebben geleverd via bemiddeling van Hashemi en Ghorbanifar. Zij zouden in de zomer van 1985 door de toenmalige premier Shimon Peres zijn uitgenodigd voor een bezoek aan Israël. Daar probeerde Hashemi de Israëlische instemming te verkrijgen voor een nieuwe transactie ter waarde van 2,5 miljard dollar.**

Het zou ook Hashemi zijn geweest die de Amerikanen, via ex- -minister van Justitie Elliott Richardson, had laten weten dat het bewind van ayatollah Khomeiny de contacten met Washington wilde heropenen. McFarlane hield zich enkele maanden bezig met het leggen van geheime contacten, onder meer met de Iraanse ambassadeur in Bonn, Salari, een lid van de Iraanse geheime dienst, Kangarlou en de jongere broer van de Iraanse premier, Ali Moussavi. Begin 1986 hadden de Amerikanen en de Iraniërs een ontmoeting in Londen. De Iraniërs wilden dat de Amerikanen de wapens zouden leveren, die de Sjah al voor 1979 had betaald, een totale bestelling van rond 750 miljoen dollar. De Amerikanen hadden maar een doel: het hernieuwen van de betrekkingen met Iran. De kwestie van de Amerikaanse gijzelaars in Libanon bleef buiten discussie, schrijft Seale.

Toen de Amerikanen lucht kregen van de grote wapen- transacties via Hashemi, die zich bediende van tal van fictieve **ondernemingen in de wereld, hebben ze zich daar "op het hoogste niveau" tegen verzet. Ze meenden dat die transacties hun eigen diplomatieke acties zouden doorkruisen. "De Amerikaanse diplomatie en de Israëlische handel kwamen hier met elkaar in botsing", aldus Al Qabas.**

Dat was Hashemi niet ontgaan. Om te ontkomen aan strafklachten, die al eerder tegen hem waren ingediend in de VS, besloot hij de Amerikanen de namen te geven van enkele internationale wapenhandelaren die bij de zaak betrokken waren: de Israëlische oorlogsheld generaal Bar Am, en "twee grote jongens uit de wapenhandel", Israël en Guri Eisenberg. Zij werden in april aangehouden, een maand voordat McFarlane naar Iran reisde. Ze wachten nu in New York op hun proces.

In mei vertrok McFarlane met zijn wapenzending "als gebaar van goede wil" naar Teheran, waar hij werd ontvangen door president Ali Khamenei, premier Moussavi, minister van Buitenlandse Zaken Velayati en parlements- voorzitter Rafsanjani.

Op 28 juli overleed Mashemi in Londen aan een "zeldzaam geval van leukemie, waarvan geen diagnose was gesteld". Zijn broer, Ali Mashemi, die zijn toevlucht zocht in Zuid- Frankrijk, meent dat hij is vermoord.

De wapenzendingen naar Iran hielden op, en de belanghebbenden zagen ook hun commissiegelden opdrogen. De extremistische Iraanse groeperingen, die de Amerikaanse gijzelaars in Libanon in hun macht hielden, besloten de zaak aan de grote klok te hangen en vertellen het verhaal van McFarlane's reis aan een krant in Libanon, Al Shiraa. En zo kwam het verhaal van de Amerikaanse toenaderings- poging tot Teheran en de geheime wapen- transacties in de openbaarheid.

WILLEMSTAD — Zowel op het dr Da Costa Gomez- plein, als bij het hoofdkwartier van de politieke partij PNP, het "Kas di Pueblo" in de Penstraat, vonden vanmorgen kransleggingen plaats in verband met de twintigste sterfdag van een van de grondleggers van de partij, dr Moises Frumencio da Costa Gomez. Onder de aanwezigen bij de kranslegging op het plein van het Kas di Pueblo bevonden zich naast verschillende Antilliaanse politieke ***kopstukken, ook minister- president van Aruba mr Hennie Eman.*** *Op de foto het moment waarop de weduwe van dr Da Costa Gomez, mevr Lucina da Costa Gomez- Mattheeuws, een* ***krans*** *bij het borstbeeld van wijlen haar echtgenoot plaatst.*

Tijdens onderzoek naar vuurballen

Persfotograaf van Corant is ook door politie aangehouden

ORANJESTAD — Niet alleen de persfotograaf van Diario, Robby Burleson, maar ook de fotograaf van Corant, Giovanni Carlo, werden door de politie aangehouden en verhoord, omdat zij in de uitoefening van hun beroep aan boord van een boot waren gegaan waarmede de politie op zee poolshoogte ging nemen van de "vuurballen".

De politie- woordvoerder liet gistermorgen horen "dat men niet aan boord mag gaan van een vaartuig waarmede de politie een onderzoek instelt". Op de vraag waarom de pers niet op de hoogte van een en ander werd gesteld, bleef hij een redelijk antwoord schuldig.

Inmiddels heeft de redactie van Diario aan de minister van Justitie gevraagd een onderzoek te laten instellen naar de beschuldigingen van het zich onbevoegd aan boord begeven van een vaartuig. Met nadruk wordt er op gewezen dat er ook personen aan boord waren, die noch tot de politie noch tot het havenpersoneel behoorden, terwijl het steeds gebruikelijk is geweest dat leden van de pers aan boord van sleepboten en andere vaartuigen meevaren wanneer zich het een of ander incident op zee afspeelt. Zulks om het juiste nieuws te kunnen brengen.

Het verzoek aan de minister van Justitie om een onderzoek wordt gevraagd omdat mogelijk de aanhouding kan leiden tot een straf- vervolging waarbij zonodig de naam van Diario's fotograaf zal worden aangetast, aldus de hoofd- redactrice Jenny Cratz. Ook wordt gevraagd waarom men niet het fatsoen heeft gehad om de pers — die regelmatig gastvrijheid genoot aan boord van schepen van de Haven- en Loodsdienst — ook op de hoogte te stellen van nieuwe regels toen deze wel naar politie en havenmeester werden gezonden,. Indien men de pers wel op de hoogte zou hebben gesteld, zou dit incident voorkomen kunnen worden. De redactie van Diario heeft duidelijk de indruk dat hier een spelletje wordt gespeeld, hetgeen een nare nasmaak achterlaat en ons doet afvragen wat er aan de hand is op democratisch Aruba.

Actieprogramma ontwikkeld

Banden moeten verstevigd worden tussen EG en Latijns-Amerika

BRUSSEL — De Europese commissie in Brussel heeft een actieprogramma ontwikkeld voor het verstevigen van de banden tussen de EG en Latijns- Amerika. Een mededeling daarover heeft zij aan de Europese Ministerraad gestuurd. Volgens de Europese commissie voor Ontwikkelingszaken, Claude Cheysson, is voor het stimuleren van de Europese investeringen in dat gebied nodig. Die zijn op dit ogenblik tot vrijwel nul gedaald.

Om zulke Europese investeringen te stimuleren moet er volgens Cheysson meer steun verstrekt worden aan regionale projecten in Latijns- Amerika. Vooral via co- financiering dient verder de ontwikkelings- hulp aan de allerarmste landen in dat gebied te worden opgevoerd. Ook de industriële en de politieke samenwerking moeten worden geïntensiveerd. Cheysson gaf overigens toe dat er van alle initiatieven die de gemeenschap neemt niet veel verbetering te verwachten valt zolang de handel in de wereld niet duidelijk opleeft.

Cheysson zei donderdag in Brussel dat er zich in Latijns- Amerika een ernstige economische crisis voordoet. De economie groeit er niet of nauwelijks, de buitenlandse handel ontwikkelt zich slecht, het inkomen per hoofd van de bevolking is uiterst laag en de Latijnsamerikaanse landen hebben samen een buitenlandse schuld van zo'n 400 miljard dollar (ruim 900 miljard gulden).

De Europese export naar Latijns- Amerika is tussen 1980 en 1985 met 38 procent gedaald. Die van de Verenigde Staten naar Zuid- Amerika daalde in dezelfde periode met 25 procent en die van Japan met elf procent. De importen van de EG uit Latijns- Amerika stagneerden in dezelfde periode, terwijl die in de Verenigde Staten met 46 procent stegen en in Japan met negen procent.

De EG plus de Europese landen samen verstrekten 25,6 procent van alle hulp die Zuid- Amerika ontvangt. Van die hulp is 1,7 procent van de gemeenschap zelf afkomstig en 23,9 procent komt uit de EG- lidstaten. De Verenigde Staten zijn goed voor 32,4 procent van de hulp, terwijl slechts 0,9 procent uit Japan afkomstig is.

Bij drugsbestrijding

Colombia wenst geen hulp VS

BOGOTA — De regering van Colombia heeft bij monde van minister van Justitie, Eduardo Suescun, felle kritiek geleverd op uitlatingen van de ambtenaar van het Openbaar Ministerie van de VS Dick Gregory die eerder vertelde dat in Colombia minstens elf vooraanstaande drugsdealers vrij op straat rondlopen. Volgens Suescun is het niet aan de VS om het justitiele apparaat in Colombia te veroordelen dat immers onafhankelijk is en zijn eigen beleid bepaalt. De minister herinnerde eraan dat de harde strijd tegen de drugsmaffia het leven heeft gekost aan een minister van Justitie, rechters van het Hooggerechtshof, journalisten en politieagenten. De minister onderstreepte dat de strijd tegen drugsbendes zwaar is en dat ook de VS die toch over meer middelen en mogelijkheden beschikken de strijd niet in hun voordeel hebben kunnen beslechten. De minister wees iedere Amerikaanse inmenging en hulp in deze af.

*****

PARIJS — De Franse luchtvaartmaatschappij Air France verwacht een daling van de winst van 729 miljoen frank (ongeveer 100 miljoen dollar) in 1986 tot 500 à 600 miljoen frank dit jaar.

Forse belastingverhoging

Maatregelen Plan Cruzado

RIO DE JANEIRO — De regering heeft gisteren een tweede wijziging in het Plan Cruzado aangekondigd. In eerste instantie werden belastingen op benzine en alcoholbrandstof fors verhoogd. Later op de dag gevolgd door nog meer verhogingen.

Het Plan Cruzado, dat nu negen maanden in werking is, heeft als doel een uitweg te bieden uit de economische crisis waarin het land zich bevindt. Een van de voornaamste doelstellingen is om de vraag van de consumenten drastisch af te zwakken.

In dat kader werd de belasting op benzine en brandbare alcohol met 60 procent verhoogd. Later op de dag kondigde de regering nog meer verhogingen aan. De energie- prijzen worden verhoogd met 10 tot 40 procent, de posttarieven met 80 procent en de taxitarieven met 24 procent. Op nieuwe wagens wordt een heffing van 80 procent ingesteld, een van 100 procent op sigaretten, 100 procent op alcoholhoudende dranken en 25 procent op suiker.

De regering heeft gewacht met de prijsmaatregel tot na de verkiezingen van afgelopen weekeinde, waarin de regeringspartij PMBD, een grote overwinning boekte. Een eerdere bekendmaking van de maatregelen zou wellicht de overwinning minder glansrijk hebben gemaakt. Leden van de oppositiepartijen grepen de prijsmaatregelen vrijdag aan om de regering te beschuldigen van kiezersbedrog.

*****

PARIJS — Het 5-jarige privatiserings- programma van de centrumrechtse regering van Frankrijk begint maandag met de inschrijving op aandelen van de grote producent van glas, bouw- en verpakkingsmaterialen Saint Gobain.

Geschrapt

MOSKOU — De Pravda, het partijblad van de Sovjetunie, heeft vrijdag de passage uit de tafelrede van premier Lubbers van donderdag, die was gewijd aan de emigratiemogelijkheden van joden uit de Sovjetunie, weggelaten uit een weergave van de toespraak. Lubbers zei in een reactie daarover niet verbaasd te zijn. "Ik heb nooit de indruk gehad dat hier volledige persvrijheid heerst. Uit het doodzwijgen in de Pravda blijkt hoe moeilijk dit vraagstuk in de Sovjetunie ligt."

Curaçao voelt lichte aardschok

WILLEMSTAD — Een deel van Curaçao werd vandaag rond zeven minuten voor twaalf 's-middags getroffen door een lichte aardschok. De intensiteit daarvan kon, wegens het ontbreken van seismografische apparatuur, niet worden opgemeten. De trilling was echter van zeer lichte aard en duurde luttele seconden.

De beving trof, vernam de Amigoe uit kringen van de Meteorologische Dienst en de Air Traffic Control te Mahuma, gezien de meldingen die binnenkwamen, in hoofdzaak het oostelijk gedeelte van het eiland. Met name vanuit de wijken Montagne, Domingujto en Sta Rosa werd daarover alarm geslagen. Ook op andere delen van het eiland, zoals bij de luchthaven op Hato, werd echter, naar vernomen, de trilling gevoeld. Slechts vanuit het westelijk deel, Banda Abao, kwamen tot het middaguur op Mahuma, geen berichten binnen over de lichte aardschok.

Leger teruggetrokken op vliegveldje

Moengo in de greep van Jungle Commando

DEN HAAG — Het Jungle Commando van Ronnie Brunswijk heeft Moengo vrijwel helemaal in handen. Dat hebben inwoners van dit dorp in Suriname vrijdag meegedeeld. Volgens ooggetuigen hebben soldaten van het nationale leger zich teruggetrokken op het vliegveldje even buiten het dorp. De afdelingen van het bauxietbedrijf Suralco in Moengo lagen vrijdag geheel stil.

Sinds het Jungle Commando donderdag de bauxietmijnen isoleerde hebben bewoners van Moengo geen leger- patrouilles meer gezien in hun dorp. Tijdens de acties van donderdag kwam het tot een schotenwisseling tussen leger en Jungle Commando. Het is niet bekend of daarbij slachtoffers zijn gevallen.

De Groep- Brunswijk heeft volgens sommige inwoners nog meer wegversperringen opgeworpen. De hoofdweg naar Paramaribo, de zogenaamde "Oost- West-verbinding" is eveneens afgesloten.

Het leven in Moengo is nu volledig ontwricht. Veel bewoners waren al weggetrokken vanwege de gevechtshandelingen in Oost- Suriname. De scholen in het dorp zijn al meer dan een maand gesloten. De sfeer werd vrijdag omschreven als beangstigend en zeer gespannen.

Ook in de Surinaamse hoofdstad is de spanning volgens waarnemers merkbaar gestegen, hoewel het uiterlijk zeer rustig is. Het leger heeft zijn paraatheid in de Surinaamse hoofdstad verder verhoogd. De omgeving van de Memre Boekoe kazerne is afgesloten voor het normale verkeer.

Het hoofd van de militaire politie in Paramaribo sprak tegen dat de groep van Ronnie Brunswijk het dorp in Moengo zou hebben veroverd. "Het nationale leger heeft alles onder controle", aldus luitenant Ruben Lew Yen Tai vrijdag in de Surinaamse hoofdstad. Wel zullen volgens Lew Yen Tai in de loop van de dag "troepen- versterkingen" naar Moengo worden gestuurd.

Het hoofd van het Rosario College in Oranjestad, JUAN EMILIANO (MECHI) CROES, herdacht vrijdag het feit dat hij 25 jaar geleden aan zijn onderwijzers- loopbaan begon. In "Villa Nostra" te Madiki, boden leraren en leerlingen hem een mis aan, waarin monseigneur Ellis voorging, en daarna een geslaagd jubileumfeest. Tweede van links op de foto de jubilaris tijdens de mis.

* * * * *

De dierenartsen van Yellowstone Park in de Amerikaanse staat Wyoming, zitten deze dagen met de vraag of het ook mogelijk is voor beren om aan SLAPELOOSHEID te lijden. Ze zijn namelijk nogal verontrust over het feit dat een 18-jarige berin en haar bere- jong niet geneigd lijken net als de andere beren in het park aan een winterslaap te beginnen. Moeder en zoon plaatsen op die manier de dierenartsen voor een bere-groot probleem, want een van 1975 tot 1980 uitgevoerd onderzoek naar het gedrag van de beren, wees uit dat deze dieren gemiddeld rond 26 oktober aan hun winterslaap beginnen en zelfs de langste "opblijvers" het op 12 november toch wel altijd voor gezien houden. Moeder beer, bekend als "nummer 83" heeft aan de statistieken blijkbaar al eerder lak gehad. Ook in 1981, zo bleek uit aantekeningen van de wachters in het park, draalde ze onfatsoenlijk lang alvorens aan haar slaapje te beginnen.

* * * * *

Als je gewend bent aan een autowrak als bed, is een normaal bed lang zo aangenaam niet als men zou denken. Dat dacht in ieder geval een 87- jarige ZWERVER op Sardinië, die zijn comfortabele bed in een bejaarden- tehuis weer inruilde voor het wrak van een autootje in de provincie Cagliari. Daarin woonde de zwerver, die zich tussen vier muren in het bejaarden- tehuis opgesloten voelde, jarenlang. Van de welbespraaktheid van de maatschappelijk werkster van het bejaarden- tehuis, waar de man acht maanden tevoren gedwongen was overgebracht, trok hij zich niets aan. "Zwerven is nu eenmaal mijn leven. Ik heb nooit in een ledikant geslapen, behalve die keer dat ik in het ziekenhuis lag en het bevalt me niet", zei hij.

* * * * *

Op de Curaçaose luchthaven werden gisteravond zangeres ANNEKE GRONLOH en haar echtgenoot bij aankomst verwelkomd door een delegatie van de Lions Club Curaçao. De Nederlandse zangeres, die een optreden zal verzorgen tijdens volgende week door de Lions georganiseerde benefiet- shows ten behoeve van de hemodialyse- afdeling voor nier- patiënten van het St Elisabeth Hospitaal, ontving uit handen van Lions- voorzitter Alex den Ouden een boeket bloemen.

* * * * *

Volgens het Koninklijk Genootschap van Huisartsen in Groot Brittannië verdient het aanbeveling als mannen per week hooguit twintig glazen en vrouwen vijftien glazen bier drinken. Dat zou dan nog "VERSTANDIG DRINKEN" kunnen worden genoemd. Aan onverstandige drinkers heeft overigens het land geen gebrek. Groot Brittannië telt rond de 700.000 alcoholisten en nog eens drie miljoen Britten kunnen als "zware" drinkers worden aangemerkt. Ongeveer 40.000 mensen per jaar overlijden aan ziekten, veroorzaakt door alcohol, hetgeen 60.000 minder is dan de mensen die het slachtoffer worden van roken. Het Genootschap stelde dan ook ten behoeve van haar leden een norm op die kan worden gebruikt bij de voorlichting van patiënten over matiging van hun drink- gewoonten. Het genootschap geeft een aantal wenken hoe het aantal glazen bier of wijn te verminderen, zoals geen rondje geven, later naar het cafe gaan en kleinere glazen bestellen. De beste kuur blijft echter ongetwijfeld diezelfde die geldt voor vermageren: je hoofd schudden als ze je voor de tweede keer willen serveren.

* * * * *

Een studie van een Brits bureau voor markt- onderzoek heeft uitgewezen dat de meeste Britse vrouwen het liefst in het weekeinde VRIJEN en deze gemiddeld zestien slipjes bezitten. Hetgeen in de garderobe van geen van hen ontbreekt, blijkt bovendien een trainingspak. De meeste Britse mannen, bleek uit het onderzoek, vinden dat hun kinderen op school mogen worden geslagen, een derde haat pijama's en slaapt naakt en de helft van de jaren zestig- generatie heeft alle hoop op een carriere al opgegeven. De studie ontdekte ook drie veranderingen in de nationale psyche van de Engelsman. De Britten zijn genotzuchtiger geworden, minder bekrompen en minder zeker van zichzelf dan de vorige generatie. Die verandering voltrok zich ondermeer als gevolg van buitenlandse invloeden, zoals Amerikaanse tv en vakanties in Europa, waardoor ook de eetgewoonten danig werden gewijzigd.

* * * * *

De BRIEVEN- BESTELLERS en ook het Postkantoor in Missoula in de Amerikaanse staat Montana zijn het goed zat dat de postbodes voortdurend door honden worden lastig gevallen. En honde- eigenaren kunnen er dan ook op rekenen dat zij, als medeschuldig aan de problemen van de brieven- bestellers, door de posterijen hard zullen worden aangepakt. De posterijen verzonden onlangs 10.000 brieven naar klanten, waarin deze werden geïnformeerd over het nieuwe beleid ten aanzien van probleem- honden. Aanvallen op postbodes zullen, zo werd hen meegedeeld, nauwgezet worden bijgehouden. Worden de honden dan niet zodanig aangepakt, dat de aanvallen op postbodes ophouden, dan kunnen de eigenaren fluiten naar hun post. Die wordt in dat geval niet meer aan huis bezorgd.

* * * * *

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *King Solomon's Mines* (alle leeft.); 24.00 uur *Los vicios secretos de Eva* (18 jr.).
zondag
19.30 uur *Iron Eagle* (ƒ.10,- per auto); 21.00 uur *King Solomon's Mines* (alle leeft.).

* * * * *

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 17.30 Telefiesta; 18.30 Studiosport; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Carrousel; 21.30 Estreno: «America remembers Kennedy»; 22.00 Kombinashon; 22.15 vervolg Estreno; 23.30 Sluiting.

ZONDAG: 16.45 Kombinashon; 17.00 Sala di konsierto; 18.00 Telepatria; 19.00 Herhaling programma Weight Watchers; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Oh Madeleine; 21.00 Dynasty; 22.00 Moda ku Mylene; 22.30 Triangulo: «Los Ruiseñores»; 23.00 Sluiting.
(wijzingen voorbehouden)

* * * * *

Kinder- en dierenartsen in de DDR werken samen om het leven te behouden van het eerste GORILLA- JONG dat in een Oostduitse dierentuin werd geboren. Het op 18 oktober geboren jong werd enkele dagen na zijn geboorte door een jaloers mannetje aangevallen. De jonge gorilla werd door artsen van de kinder- afdeling van het Academisch ziekenhuis in Leipzig ter plaatse geopereerd en kwam, ondanks de zware verwondingen, door de eerste kritieke fase heen. Gorilla- moeder Virunga en een ander vrouwtje voelden kennelijk al direct nattigheid, want zij lieten Polo, het mannetje waarmee zij hun verblijf in de dierentuin delen, tot verwondering van de apen- verzorgers, niet in de buurt van het jong toe. Toen ze het toch even onbewaakt lieten, viel Polo het jong, zoals ze blijkbaar al gevreesd hadden, aan.

* * * * *

De belangrijkste JAZZPRIJS van Nederland, de Boy Edgarprijs, is dit jaar toegekend aan Saxofonist en klarinettist Michael Moore (32). De uitreiking van de prijs, een plastiek van Jan Wolkers en een door het Bumafonds ter beschikking gesteld geldbedrag van 5000 gulden, is op zaterdagavond 6 december in het Bim- huis in Amsterdam. Michael Moore stelde voor deze avond zelf een programma samen waarin hij zelf met een aantal andere jazzmusici optreedt. Dit concert wordt op een later tijdstip door de NOS-radio uitgezonden. De jury, die Moore de prijs toekende, is van oordeel dat de bekroonde musicus een groot aantal eigenschappen in zich verenigt. **Hij heeft een groot instrumen**taal kunnen, vooral als klarinettist met een zeer persoonlijk geluid. Hij is geestig, clownesk en ondanks zijn bijna onderkoelde presentatie is hij duidelijk persoonlijk aanwezig. Moore is een musicus die in zijn improvisaties een synthese tot stand brengt tussen heden en verleden en de verschillende kwaliteiten van musici in de verschillende ensembles, waarin hij speelt, aldus de jury.

CURACAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
22 november 1986 vanaf 08.00 uur t/m 24 november 1986 om 07.00 uur.
Dokter Guerreo-Bakmeyer, Spreekkamer: Marie Pompoen, tel.: 615044/615265; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 74279/53480 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
21 november 1986 vanaf 17.00 uur t/m 24 november 1986 om 07.00 uur
Dokter Heerenveen, Spreekkamer: Muizenberg, tel.: 44349; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 44349 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession en mevr. Pablo)

DERDE DISTRICT BANDA ABAO
21 november 1986 vanaf 17.00 uur t/m 24 november 1986 om 07.00 uur.
Dokter Spong, Spreekkamers:
Barber, tel.: 641658/641605; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur;
Sentro Mediko Terra Cora, tel.: 648700; spreekuren: 11.15-12.00/18.15-19.00 uur. spoedgevallen: tel.: 87004 b.g.g. 625822/645614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Spong).

* * * * *

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

* * * * *

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Rotteveel, tel.: 673442, pageboy 027-360 en zuster Hailand, tel.: 87944 pageboy 027-360.

* * * * *

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

* * * * *

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

* * * * *

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S **(weekeindedienst)**
zaterdag
Otrobanda: Goede Hoop, tel.: 82857.
Punda: Cerrito, tel.: 76155.
zondag
Otrobanda: Paradeis, tel.: 89676.
Punda: Plasa, tel.: 615545.

* * * * *

VERLOF BEGRAFENIS
22 november: H.R.Andrade, Vesuviusstraat 19.
23 november: R.A. de Windt, Uteweg 53.

* * * * *

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere woensdag- en zondagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond 19.30 uur gebouw Credit Union San P
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abo achter Kooyman.

UNIVERSITEIT: 15.30-18.20 uur serie voordrachten over wijlen dr. Moises F. da Costa Gomez (titel: «Mr. dr. Moises da Costa Gomez in historisch perspectief. Reflecties en herinneringen»).

FRATERS VAN TILBURG **(t.g.v. 100 jaar)** 20.00 uur koorfestival o.l.v. R.Yan Centro Pro Arte

ZONDAG
DIVERSEN
FRATERS VAN TILBURG
(t.g.v. 100 jaar)
19.00 uur H.Mis in de St. Annakerk.
21.00-22.30 uur receptie - patio St. Th College, Roodeweg 7.

POMPSTATIONS (openingstijden: 08 15.30 uur): Craz - De Ruyterkade; Isa- ja: Van der Dijs - Rio Canario; Can Gasparito; Coop. Transport - Colon; G - Sorsaca; Galmeyer - Cerrito; de Lan Rosa; Jansen - Sta. Maria; Mauricio Helena.

* * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHEPEN
10.00-20.00 uur «Carla C»;
14.00-24.00 uur «Fairwind» - vert. SEL

* * * * *

KERKDIENSTEN
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia) zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10 (charismatica) en 18.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): 18.30 uur; zon.: 06.00, 11.00 en 18.00
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05 08.30 en 19.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07 09.00 en 18.30 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10 en 18.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (N en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
STA. MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07 09.00 en 18.30 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Ra zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 zon.: 08.00 uur.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; 06.00 en 09.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; 17.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; 06.00 en 18.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) 19.00 uur.
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoo (Ned.); 16.00 uur (Papiamentu).
OTROBANDA
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.0 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11 **(Engels) en 19.00 uur.**

* * * * *

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Pap. dienst.

* * * * *

GEREFORMEERDE KERK
(Arowakenweg 28)
09.00 en 17.00 uur ds J.Glas.
(Tebenkweg 7, Montaña)
08.30 uur ds J.Schreuder.
(Cubaweg 100)
09.30 uur ds J.Schreuder.

* * * * *

Amigoe
UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV.
Hoofdredactie:
Laureen Ravelli-Schenk (adj.)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Paul de Windt, Monique van Meerwijk, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór elf uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard Van Veen, Postbox 118, tel.: 24427.
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 22737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel, Papertrip Julianaluchthaven en Boekhandel Van Dorp/Eddine.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 Southeast Bayshore Drive 306, Miami Florida 33131 (tel.: 3055798622).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en de Volvetters

door Marten Toonder

1048 — Heer Bommel wierp een verwezen blik op de affiches van het volvettersspook, die zijn Oude Schicht bedekten en sprong toen woedend op zijn trouwe auto af om de aanplakbiljetten er af te rukken.

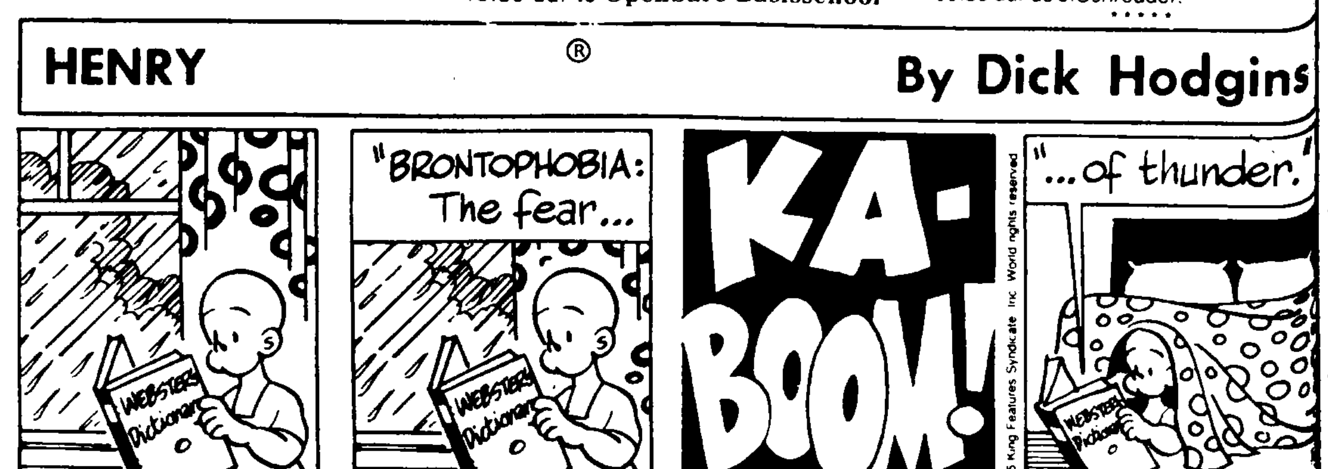
"Voorzichtig, heer Ollie", zei Tom Poes, "die dingen zullen nog wel kleven".

Dat deden ze inderdaad. Maar heer Bommel, die door zijn woede werd meegesleept, sloeg daar geen acht op. Hij rukte en scheurde en kreeg pas in de gaten dat er iets mis was, toen hij voor het grootste gedeelte zèlf met de affiches beplakt was.

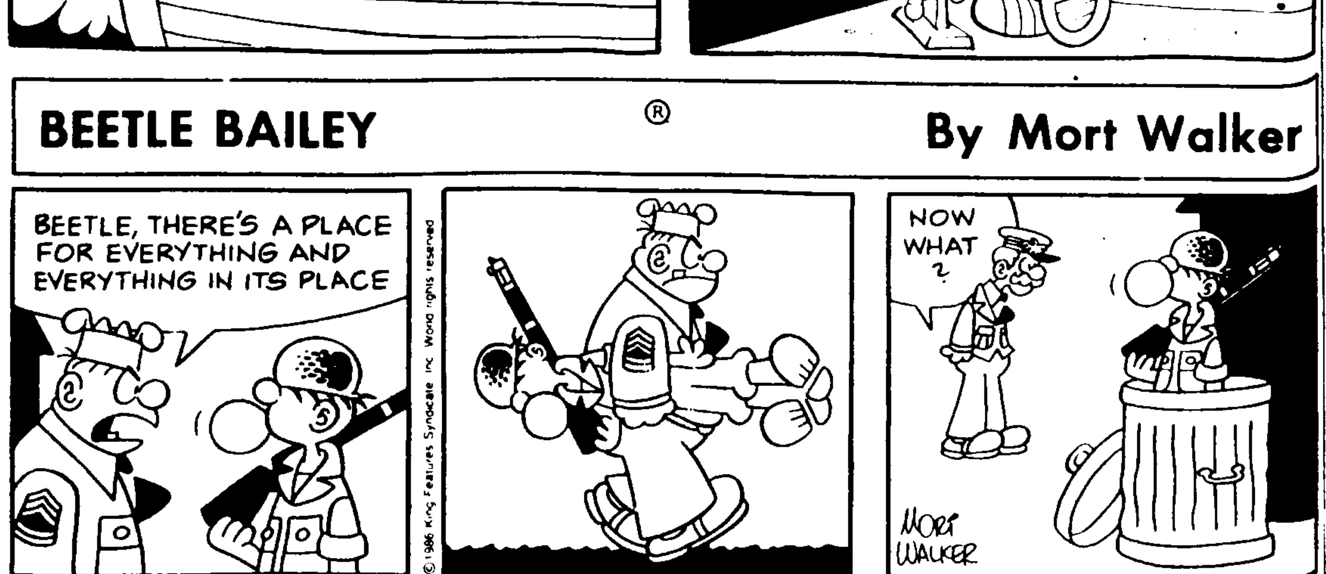
Uitzinnig trachtte hij zich uit de rommel los te maken en op dat moment passeerde de secretaris van de Kleine Club, die zijn geknoei afkeurend bezag.

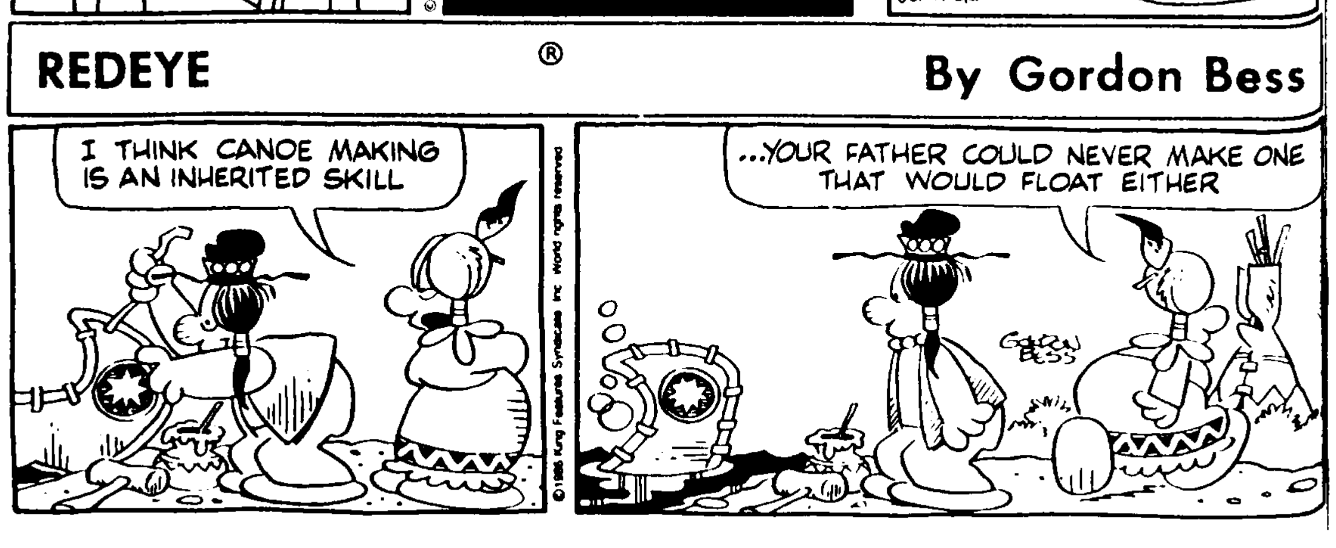
"Neem me niet kwalijk, mijnheer Bommel", sprak hij koel. "Als u soms reclame maakt voor Slinkpillen, zal ik de voorzitter in overweging geven u als lid van de Kleine Club te laten schrappen! U moet toch voelen dat het rondlopen met dit volvettersgedoe een héér misstaat! U moest u schamen! Reclame maken voor Slinkers! Foei!"

Toen werd het heer Ollie te veel. Hij zwol van toorn en met een hees gebrul barstte hij uit de affiches.

Jonckheer zal op zijn beurt stappen ondernemen

Directeur van Ultimo laakt lasterlijke verdachtmaking

WILLEMSTAD — Namens directeur en aandeelhouder van het papiaments- talige ochtendblad Ultimo Noticia, Chicho Jonckheer zal maandag advocaat mr Berti Braam officieel aangifte doen van "lasterlijke verdachtmaking" tegen mede- aandeelhouder Don Mansur en voormalig hoofd- redacteur Rigoberto Galan Melendrez. Tegelijkertijd overweegt Jonckheer middels een civiele procedure een schade- vergoedingseis tegen beiden in te dienen.

De krante- directeur besloot tot deze stappen, nadat hij twee dagen door de politie werd vastgehouden, in verband met een aanklacht die door de beide anderen tegen hem was ingediend. Zij beschuldigden hem ervan geld te hebben verduisterd.

Een verdachtmaking die nergens op berustte, verklaarde gisteren Jonckheer tijdens een persconferentie nadrukkelijk. Daar waren ook de twee aangevers zich wel degelijk van bewust en hun aangifte kon dan ook niet anders dan als te kwader trouw worden gekwalificeerd, meende hij. Hij had evenwel voor de justitiële autoriteiten het overtuigende bewijs kunnen leveren dat de vermeende verduisterde bedragen zijn salaris als directeur, alsmede betaling van aangekocht kantoor- meubilair, vertegenwoordigden.

Dat hij om belastingtechnische redenen zijn salaris als een "consultants fee" via een aan hem toebehorende exportfirma in Miami liet verlopen, was aan alle aandeelhouders bekend en door allen geaccepteerd gegeven. Nu wendden evenwel de beide aangevers voor daarvan niet op de hoogte te zijn geweest, laakte Jonckheer. Hij achtte dat een duidelijk bewijs voor de kwader trouw van de twee. Belasting- ontduiking kon hem desondanks niet verweten worden, bleek uit zijn verklaring. Nadat van de kant van de belasting- accountantsdienst bezwaren waren kenbaar gemaakt tegen de omschrijving van het salaris als "consultants fee", was met deze dienst een regeling getroffen ten aanzien van een belasting- navordering over dat genoten inkomen, aldus de Ultimo- directeur. Dat alleen al gaf aan, dat er van verduistering geen enkele sprake was.

Jonckheer maakte gisteren bekend geen enkel wettig middel ongebruikt te zullen laten om de twee anderen het leven onaangenaam te maken. "Ik zal niet vergeten wie me dit hebben aangedaan", waarschuwde hij. Een eerste stap in dit opzicht is in elk geval de aangifte van de valse beschuldiging aan zijn adres.

Tegen zijn voormalig hoofdredacteur diende Jonckheer inmiddels op zijn beurt een aanklacht wegens "verduistering in dienst- betrekking" aan, omdat in de tijd dat deze zich met de distributie van het ochtendblad bezig hield, een onregelmatigheid zou zijn ontdekt met betrekking tot het totaal aantal verspreide kranten. Dat leverde in de boeken over 1985 alleen al een tekort op van 250.000 gulden. Omdat het hem niet gelukt was het voormalige hoofd van zijn redactie daar nader over te ondervragen, had hij besloten een klacht te deponeren. Die resulteerde naar de Amigoe vernam, inmiddels tot de aanhouding gistermiddag, van de betrokkene.

WILLEMSTAD — In gezelschap van zijn Pieterbazen arriveerde vanmorgen Sint Nicolaas op Curaçao, waar hij bij aankomst op het Gouvernements- plein door een menigte kinderen werd opgewacht. Daar stonden tevens een aantal "kitoki's", waarmee een rondrit over het eiland zou worden gemaakt, voor het gezelschap klaar.

ONTWIKKELINGEN MOETEN TIJDIG WORDEN OVERZIEN EN AANGEPAST

Inspecteurs na twee weken op Antillen:

Meer continuiteit nodig in onderwijscontact Nederland

WILLEMSTAD — Er bestaat behoefte aan meer continuiteit in het onderwijs- contact met Nederland, ten einde de invloed van de ontwikkelingen daar op de Antillen te kunnen overzien en tijdig de nodige aanpassingen te kunnen inbrengen. Zo meent een delegatie van vier Nederlandse onderwijs- inspecteurs, die op verzoek van minister van Onderwijs Linda Badejo de afgelopen twee weken de Antilliaanse eilanden bezocht.

Tijdens een persconferentie gistermiddag werden de inspecteurs, door Ronnie Kleinmoedig van het departement van Onderwijs, voorgesteld. Hun bezoek was een direct gevolg van de ontmoeting die onlangs plaatsvond tussen Badejo en haar Nederlandse collega Deetman. De inspecteurs waren hier om de Antilliaanse onderwijs- instanties op de hoogte te stellen van diverse ontwikkelingen binnen het onderwijs in Nederland, en de mogelijke gevolgen waarmee de Antillen rekening mee moeten houden. Ze bezochten alle eilanden en spraken met de betrokken instanties, scholen en leerlingen. Daarbij werd informatie achtergelaten en medewerking verzekerd om, bij wijzigingen binnen het Nederlandse onderwijs, rekening te houden met Antilliaanse wensen en omstandigheden.

De delegatie stond onder leiding van algemeen inspecteur Lambooi, en bevatte verder inspecteur Boersma voor Mavo, Havo en VWO, Erkens voor beroepsonderwijs en Wijnaarts voor basis-, kleuter- en speciaal onderwijs. Volgens Lambooi is het, gezien de verscheidenheid van de eilanden, moeilijk na zo'n korte reis een goed beeld te vormen van het onderwijs, maar zal men in Nederland nog eens alles op een rijzetten om een verslag te maken dat ook de instanties hier krijgen. Hoewel het feit dat men hier de eerste keer was het nadeel had dat van de grond af aan moest beginnen, was het zijns inziens ook een voordeel omdat men onbevooroordeeld was. Lambooi zei onder de indruk te zijn van de diversiteit aan talent dat het samensmelten van een groot aantal nationaliteiten in de Antilliaanse gemeenschap tot gevolg gehad heeft.

De delegatie constateerde verschillende problemen, voor wat betreft de onderkomens, het materiaal en de hulpmiddelen. De manieren waarop die problemen worden opgelost verschilt volgens hem van eiland, naar gelang de mogelijkheden, en zijn niet altijd even succesvol. Naast de economische problemen speelt ook de taalproblematiek volgens de inspecteurs een belangrijke rol. Om de aanwezige talenten zo goed mogelijk te ontwikkelen is communicatie namelijk van groot belang, en het onderwijs in een vreemde taal werkt toch remmend, zo meende hij. Aan de andere kant moet in het onderwijs rekening gehouden worden met de mogelijkheden om verder te studeren, aangezien blijkt dat Antilliaanse studenten in het buitenland het niet altijd even makkelijk hebben.

Hoe die twee dingen gecombineerd moeten worden blijft naar hij erkende een moeilijke vraag, die de Antillen zelf moeten beantwoorden. Misschien dat men de afhankelijkheid van Nederland voor wat betreft vervolgstudies zou kunnen verminderen door met Nederlands geld ook studies in andere landen te financieren, maar dat blijft een politieke zaak, aldus de inspecteur. Ook zou men in Nederland misschien wat minder makkelijk moeten denken over de problemen die Antillianen, ondanks de Nederlandse nationaliteit, hebben met het onderwijs in hetgeen toch als een vreemde taal beschouwd moet worden. In ieder geval is het de inspecteurs duidelijk geworden dat er meer continuiteit moet zijn in het contact met de Antillen, niet alleen wat betreft uitwisseling van gegevens en materiaal, maar ook op het persoonlijke vlak.

Afgesproken is daarom dat de inspecteurs meer gegevens over recente ontwikkelingen in het onderwijs zullen opsturen, zodat men zich hier kan voorbereiden op een volgende ontmoeting waarin bepaalde zaken naar de Antilliaanse situatie vertaald kunnen worden. Lambooi zei de indruk te hebben dat men enthousiast is binnen het onderwijs, maar noemde het des te schrijnender dat dit enthousiasme gefrustreerd wordt door een gebrek aan geschikte middelen, en het gebrek aan efficiëntie. "Het is duidelijk dat het beter kan," aldus de inspecteur.

Voor wat betreft de beroepsonderwijs zei Erkens onder de indruk te zijn hoe de scholen hier hun eigen problemen oplossen. Terwijl de technische scholen op Curaçao veel overeenkomsten tonen met de Nederlandse, doen de andere eilanden het op een andere manier. Zo is de school op de Bovenwinden een soort treffcentrum voor de techniek, waar men ook opdrachten uitvoert vanwege de aanwezige middelen. Volgens Erkens zou men hier misschien iets meer aandacht moeten schenken aan specialisatie, met een algemene onderbouw.

Ten aanzien van bezuinigingen in het onderwijs zei Lambooi de indruk te hebben dat dit niet gewenst is, zeker niet als het gewoon een verlaging van de begroting van de scholen inhoudt. Aan de andere kant, zo zei hij voorzichtig, zou een studie kunnen uitwijzen dat er bepaalde knelpunten zijn die kostenverhogend werken, en die bezuingingen kunnen leveren. Het blijft dan echter de vraag of men dat geld dan niet beter binnen het het onderwijs efficiënter kan gebruiken, aangezien hij toch wel les- situaties heeft gezien waar juist meer geld nodig is.

Hoewel de inspecteurs vinden dat ontwikkelingen in het onderwijs zeker niet blind van Nederland overgenomen moeten worden en te allen tijden rekening gehouden dient te worden met de Antilliaanse situatie, is het bevoorbeeld toch nuttig de nieuwe stijl van de basis- scholen die hier nog niet is overgenomen te bekijken. Het principe is immers dat het kind van de kleuterklas vanzelf overgaat naar de lagere school, zonder dat daar de drempel is tussen spelenderwijs leren en een serieuzere, meer schoolse aanpak. Ook in landen in de regio is men immers overgestapt naar dat principe. Verder zullen de Antillen toch wel moeten naar een leerplicht, om te voorkomen dat een groot deel van de kinderen geen onderwijs geniet. Daar komen wel problemen als openbaar vervoer bij kijken, maar uiteindelijk is het de enige manier om te zorgen dat iedereen tot op zekere hoogte een opleiding krijgt.

Ten aanzien van de slechte resultaten bij de eindexamens op de middelbare scholen menen de inspecteurs dat dit ook in nederland in zekere mate het geval is. Dat ligt misschien gedeeltelijk aan de taal, maar toch ook aan sociaal- economische omstandigheden. Het is moeilijk te bewijzen dat het niveau van het onderwijs achteruitgaat. Het feit dat de resultaten van de examens uit Nederland over het algemeen veel minder zijn dan de lokaal geproduceerde school- onderzoeken zegt ook niet zoveel, omdat ook dit verschijnsel in Nederland voorkomt. Feit is wel dat men in Nederland de examens en het onderwijs steeds meer op de praktijk tracht te stoelen. Probleem hierbij is dan men daarbij uitgaat van de Nederlandse situatie, die hier vaak niet van toepassing of van ondergeschikt belang is.

Het is daarom belangrijk dat er een goed contact bestaat om de ontwikkelingen in Nederland naar de Antillen te vertalen. De examen opgaves voor bepaalde vakken worden reeds hier gemaakt, maar het is een kostbare en tijdrovende zaak. In feite moeten de Nederlandse examens ook op de Antillen van toepassing kunnen zijn, maar zoiets is evenmin makkelijk te realiseren. De inspecteurs zullen één en ander in ieder geval verwerken in hun verslag, dat naar zij hopen een aanzet zal geven tot meer begrip en beter overleg met de Antillen.

''Regering wil volk medeplichtig maken''

ABVO hekelt propaganda bezuinigingsmaatregelen

WILLEMSTAD — De regering tracht het volk te misleiden met uitspraken zoals het mogelijk uitbetalen van wachtgeld aan wegens bezuinigingen ontslagen overheids- werknemers in de vorm van een "lump sum" als ze iets voor zichzelf willen beginnen, terwijl in de wachtgeld- regeling noch in een andere wet ook maar iets hierover staat, aldus de overheids- vakbond ABVO.

Hoe meer de dag nadert dat de regeringen hun beslissing over het rapport Berenschot aan de vakbonden bekend moeten maken, des te meer blijkt hoe gedesoriënteerd de politici zijn voor wat betreft de Curaçaose realiteit, aldus Wim van Lamoen in het radiopraatje van de ABVO. Via constante propaganda tracht men het volk een mening op te dringen, aldus de vakbond, ten einde de kwaadaardige plannen om via sanering van het overheids- apparaat 20 duizend mensen in een uitzichtloze situatie te plaatsen, aanvaardbaar te doen lijken. Door dit steeds opnieuw te rechtvaardigen met het argument dat de begrotingen sluiten gemaakt moeten worden, begint het volk langzamerhand te geloven dat het opofferen van 20 duizend mensen inderdaad nodig is.

Volgens de grondwet heeft een regering de taak werkgelegenheid te bevorderen, en niet om arbeidsplaatsen op te heffen, maar men gaat hieraan voorbij en tracht het volk a- sociale ideeën te verkopen. Het volk verwerpt deze plannen echter omdat de politici en technocraten haar intelligentie onderschatten. De mensen zullen niet aanvaarden dat hun "broeders" buiten de maatschappij worden geplaatst alleen in het belang van een nieuwe economische orde, die de deelnemers geen enkele participatie biedt. De politici beginnen nu vanwege het verzet tegen deze maatregelen perspectieven te verspreiden die helemaal niet bestaan, aldus de vakbond. Zo praat men over de mogelijkheid om degenen die in de wachtgeldregeling terecht komen een "lumpsum" te geven als ze als kleine zelfstandigen iets willen beginnen.

Misleidende verklaringen, omdat er niets over een dergelijke mogelijkheid in de wachtgeldregeling of een ander wettelijke bepaling genoemd wordt. Bovendien gebruikt men als voorbeeld voor de wachtgeldregeling iemand met twaalf dienstjaren, zonder erbij te zeggen voor hoeveel van de werknemers die men wil ontslaan dat geldt, omdat mensen met minder dienstjaren beduidend minder geld krijgen. "Halve waarheden", aldus Van Lamoen, "en misbruik van propaganda- technieken om het volk medeplichtig te maken in het fusilleren van 20 duizend mensen." De mensheid zal zoiets echter nooit toestaan en pogingen om broerders tegen elkaar te keren zullen zich vroeg of laat altijd wreken. De vakbond waarschuwt de politici dat propaganda negatieve gevolgen kan hebben voor de samenleving, en herinnert er tenslotte aan dat Goebels zelfmoord pleegde toen het uur van de waarheid sloeg.

Bedrijfsgeneeskundige dien...

Overheden gaan gezamenlijk ziekteverzuim controleren

WILLEMSTAD — De Centrale en eilandelijke overheid hebben een principe- accoord bereikt over de kostenverdeling van een op te zetten gezamenlijke Bedrijfs- geneeskundige dienst.

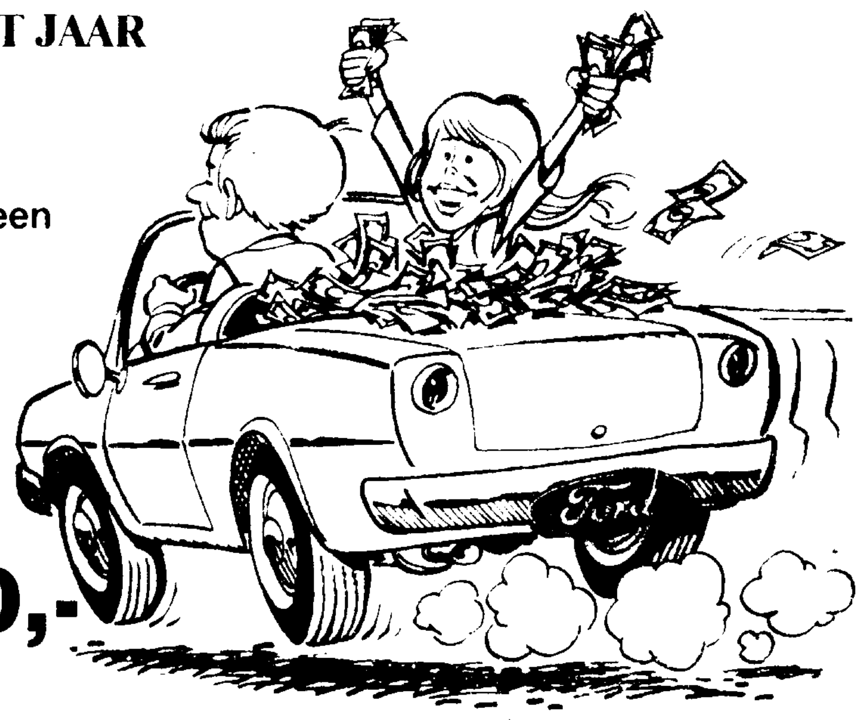
De besprekingen tussen de twee overheden om te zorgen dat de Bedrijfs- geneeskundige dienst ook gaat functioneren voor werknemers van het land begonnen eind vorige maand. Afgelopen donderdag werd dat gesprek voortgezet, en een accoord bereikt over de verdeling van kosten en de exploitatie van de dienst. Het Bestuurscollege neemt 64 procent voor haar rekening, en de Centrale Regering 36 procent. De Centrale Regering moet echter wel betalen voor de reconstructie van het dienstgebouw, hetgeen nodig is omdat de Centrale Overheid er ook gebruik van gaat maken. Deze 380 duizend gulden zal afgerekend worden door het in een latere fase af te trekken van de belastingafdrachten van het eilandgebied aan de Centrale Regering.

Volgens een persbericht van het eiladngebied draagt de dienst bij tot een betere medische controle voor overheids- werknemers, waardoor beter tegen misbruik en oneigenlijk verzuim kan worden opgetreden. Voor een gezamenlijke gebruik van de dienst zullen land en eiland bepaalde wetswijzigingen mo... doorvoeren, waartoe het pr... reeds aan de gang is. Het stre... is echter om begin volgend jaa... starten met het gezamenlijk ... bruik. Daar zullen in eerste ... stantie twee ambtenaren v... het land overgaan in eiland... dienst, om de administratie... taken die erbij komen uit te v... ren, terwijl er ook twee tot dr... artsen bijkomen ten einde ... werknemers van het land te kun... nen opvangen. Volgens het ei... landgebied heeft de dienst t... een lager verzuim geleid, en ... gebleken dat 30 procent van d... thuisblijvers niet ziek waren, terwijl nog eens 30 procent pe... soonlijke problemen had en ... sociale begeleiding weer aan h... werk kon.

Men zal in de toekomst ha... optreden tegen oneigenlijke v... zuimers, en ook tegen dieg... n die eraan meewerken door b... voorbeeld ziektverlof met te... werkende kracht te geven. ... een zo efficiënt mogelijke cont... le te bevorderen en misbruik ... gemeenschaps- gelden te best... den, besteedt de regering ... aandacht aan de verwijzing n... specialisten en zullen hun ta... ven geëvalueerd worden. Ook ... het ontvangen van medisc... verzorging in het buitenland overheids- kosten zal streng w... den gelet, met als doel verlag... van de kosten.

Arubaanse atleten naar cross country loop op Curaçao

ORANJESTAD — Vijf Arubaanse atleten, te weten Victor Tromp, Jeffrey Williams, Nicolaas Robert, Robert Rodriguez en Nelson Peterson zijn vrijdagavond naar Curaçao vertrokken. Zij zullen daar dit weekeind uitkomen in de elf kilometer-loop van de Caribbean Cross Country georganiseerd door LAAF met deelnemers uit verschillende landen.

ÑAPA
AMIGOE Weekend Bijlage
ZATERDAG 22 NOVEMBER 1986
PAGINA A

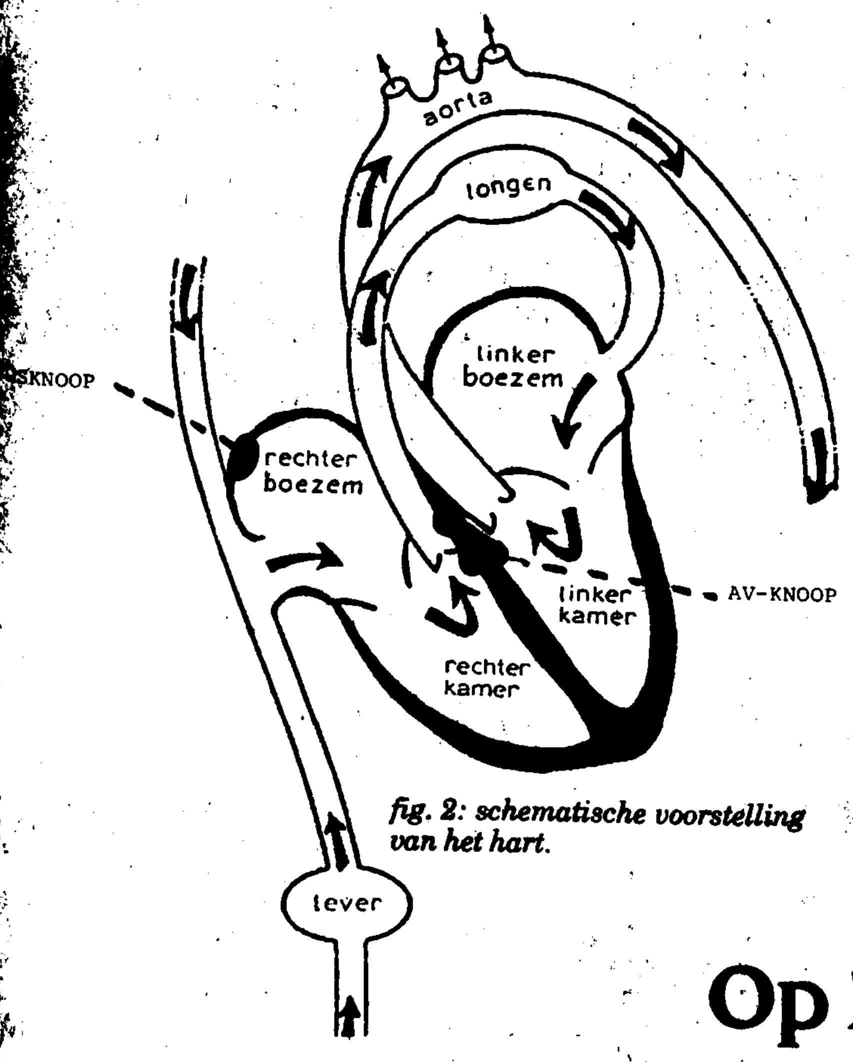

fig. 2: schematische voorstelling van het hart.

HET HART: GEEN FUNCTIE ZONDER ELEKTRICITEIT

Nieuwste technologie maakt de pacemaker NOVA II mogelijk

fig. 1: de NOVA II vlak voor deze werd geïmplanteerd op Curaçao.

Op 28 augustus 1986 werd op Curaçao de kleinste pacemaker ter wereld geimplanteerd

-door G.H.J. Suverkropp
cardioloog

Op 11 MAART 1986 werd de Nova II, 's werelds kleinste pacemaker, gepresenteerd op het Congres te Atlanta van het Amerikaanse college van cardiologen. De pacemaker is iets groter dan een gulden, 6mm dik en weegt slechts 23 gram.

Intermedics, de fabrikant van deze pacemaker, kon door de nieuwe ontwikkelingen en kennis op het gebied van batterijen en micro- circuits deze verkleining mogelijk maken. Het apparaatje kan net zoveel gegevens verwerken als een geavanceerde personal computer (zie foto 1). Weer een bijzonder grote stap voor de geneeskunde en in het bijzonder op het gebied van de hartziekten, de cardiologie.

Ook op de Nederlandse Antillen, hier op Curaçao, is de kleinste pacemaker ter wereld reeds geïmplanteerd. Dit geschiedde op 28 augustus 1986 door G. Suverkropp, die als cardioloog verbonden is aan het Thorax Centrum op Curaçao (fig. 5).

Wat is eigenlijk een pacemaker, waartoe dient het en wanneer heeft iemand een pacemaker nodig?

Om deze vragen te kunnen beantwoorden, moeten we eerst gaan kijken hoe het hart er uit ziet en hoe het werkt.

Het hart kan men vergelijken met een holle spier, welke wordt verdeeld in een linker en rechter helft. Beide helften bestaan uit een boezem en een kamer (zie fig. 2). Op de schematische tekening zien we hoe het hart verdeeld

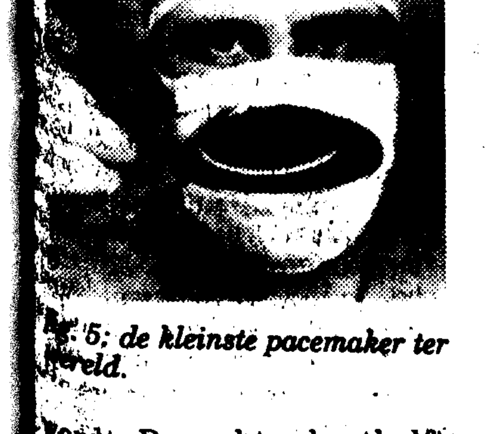

fig. 5: de kleinste pacemaker ter wereld.

wordt. De rechter harthelft pompt het zuurstofarme bloed, dat uit het lichaam terug komt naar de longen toe. Hier kan het bloed dan weer zuurstof opnemen. Hierna komt het zuurstofrijke bloed in de linker harthelft. Vandaar wordt het weer naar alle delen van het lichaam gepompt. Het pompen van het hart bouwt hierbij een paalde druk op in de aderen: de bloeddruk.

Bij een gezonde volwassene klopt (pompt) het hart gemiddeld 72 keer per minuut. Daarbij wordt ongeveer vier tot vijf liter bloed rondgepompt. Moet het lichaam meer arbeid verrichten, zoals bij sporten, dan zal het hart sneller gaan kloppen. Het hart zal bij rust, zoals tijdens het slapen, langzamer dan normaal gaan kloppen.

Waar bevindt zich nu het centrum waar aangegeven wordt hoe snel het hart moet gaan kloppen.?

Hoog in de rechter boezem bevindt zich een groepje van heel gespecificeerde cellen. Deze cellen- groep wordt de Sinusknoop genoemd.

Van hieruit wordt beslist hoe vaak en hoeveel signalen afgegeven moeten worden, om het hart in een bepaald tempo te laten kloppen (pompen). Vanuit deze Sinusknoop worden namelijk steeds in een bepaald ritme kleine elektrische stroomstootjes afgegeven (afgevuurd), die zich dan over de boezemspier- cellen verspreiden.

Door deze elektrische stroomstootjes gaan de boezemspier- cellen zich samentrekken en weer ontspannen. Hierdoor ontstaat een pompende beweging.

Daarna bereiken de stroomstootjes de overgang tussen de boezems en de kamers, dat heet de AV- knoop. Alleen de AV- knoop kan de stroomstootjes via zijn elektrische kabels doorvoeren naar de andere hart- compartimenten, de linker- en de rechter- hartkamer (zie fig.3).

Via deze stroomgeleiding door de elektrische 'kabels' gaan rechter en linker kamer pompen. Zo ontstaat wat men noemt een 'hartcyclus'. U begrijpt dat als er een fout of een blokkade in dit traject zich bevindt, er geen regelmatige en dus geen goede pompfunctie van het hart meer kan bestaan. Met andere woorden het is noodzakelijk dat het hart in een regelmatig ritme blijft kloppen. Onregelmatige hartslag, te langzame of te snelle hartslag, dat mag niet en kan de drager in problemen brengen.

Deze afwijking noemt men hartritme- stoornissen. Deze hartritme- stoornissen kunnen door verschillende hartziekten ontstaan. Elk compartiment (onderdeel) van het hart, elk tussenschot en elke klep in het hart, kan ziek worden en daardoor klachten geven. O.a. het hartinfarct en de te hoge bloeddruk horen hierbij. Maar ook vele andere ziekten buiten het hart om kunnen hun invloed uitoefenen op het hartritme.

Om deze 'hartritme- stoornissen' op te sporen gebruikt men de modernste apparatuur. Met behulp van een ECG (elektro- cardiogram) worden de stroomstootjes, die door het hart lopen vastgelegd op papier. Daar kan de cardioloog veel aan aflezen. Daarnaast beschikt hij over veel andere hulp- apparatuur.

Bij het opsporen van de hartritme- stoornissen is het zogenaamde Holter- onderzoek het belangrijkst.

Wat is een Holter- onderzoek.

Bij een Holter- onderzoek worden dunne kabeltjes met pleisters op de borstkas van de patient geplakt. Aan het einde van deze kabeltjes bevindt zich een soort 'walkman'. Dit is een cassetterecorder, die via de kabeltjes op het cassette- bandje 24 uur lang het hartritme van de patient vast kan leggen. De patient draagt dan 24 uur lang deze 'walkman' bij zich en komt de volgende dag terug om het weer in te leveren. Het cassettebandje wordt dan via een hoog ontwikkelde computer afgelezen en het hartritme kan uitgeprint worden. Met behulp van deze 'print' ziet de cardioloog dan waar de stoornis zich bevindt.

We kennen als hartritmestoornissen de onregelmatige hartslag, de snelle of de langzame hartslag.

Wat gebeurt er indien het hart onregelmatig slaat?

De patient voelt dit vaak als 'overslag' van het hart, het gevoel dat het hart een keer extra slaat. Zo'n extra slag kan ontstaan in de boezems van het hart, bij AV- knoop of in de kamers. Dit geeft vaak 'onrust' in de borstkas, een zware hartslag, angstige gevoelens in de borstkas of in de keel, en soms duizeligheid.

Bij elke gezonde volwassene kan wel eens zo'n extra slag optreden. Dat is niets abnormaals. Mensen die te veel koffie drinken, roken of zich in een nerveuze toestand bevinden ('stress') hebben vaak meer last van extra slagen. Wanneer het echter vaak op gaat treden, moet er gezocht worden of er geen hartziekte aanwezig is.

De hartslag te snel of te langzaam.

Vaak voelt de patient het als hartkloppingen, kloppen in de keel, bonzen in de borst, zich 'onwel voelen', moe worden, duizeligheid, valneigingen.

Wanneer het hart te snel klopt (pompt), kan de pompfunctie van het hart te kort schieten. Hierdoor kan o.a. de bloeddruk dalen, waardoor klachten bij de patient ontstaan. Bij een te langzame hartslag kan het hart ook niet voldoende bloed rondpompen en zo ook aanleiding geven tot klachten. Ook hierbij wordt vaak bonzen in de keel gevoeld, soms pijn in de borst, daarnaast moe zijn en duizeligheid.

De cardioloog kan na onderzoek vaststellen wat hij moet doen. Veel stoornissen kunnen met medicijnen worden behandeld, echter niet altijd. Indien bij deze stoornissen medicijnen geen effect hebben, dan krijgt iemand een pacemaker.

Wat is een pacemaker.

Een pacemaker is te vergelijken met een kleine personal computer die op kleine batterijen werkt. Aan de pacemaker zijn een of twee dunnen draden verbonden (elektroden). Deze elektroden lopen naar het hart toe. Via deze elektroden kan de pacemaker namelijk kleine stroomstootjes afgeven aan het hart, die te vergelijken zijn met de kleine stroomstootjes zoals die door de Sinusknoop in het hart worden afgegeven.

Ook krijgt de pacemaker via deze dunnen elektroden informatie vanuit het hart. Als het hart nu te langzaam gaat kloppen of in het ergste geval even 'stil' zou gaan staan, dan 'ziet' de pacemaker via de elektrode(n) dit gebeuren en geeft dan zelf een klein stroomstootje af, waardoor het hart sneller gaat kloppen. Komt het hart weer op zijn eigen ritme, dan 'ziet' de pacemaker dit en stopt dan ook met stroomstootjes af te geven. Wordt de hartslag dan weer te langzaam, dan begint de pacemaker opnieuw 'te vuren'. Zo blijft het hart dan in een regelmatig ritme kloppen.

Echter ook als de hartslag te snel of te onregelmatig is, kan een pacemaker uitkomst bieden. Dat is dan een ander soort pacemaker. Ook deze ziet via zijn elektroden wat of het hart doet. Gaat het hart te snel kloppen, dan 'vuurt' de pacemaker op een gegeven moment kleine stroomstootjes af en hierdoor keert het hart weer terug in zijn normale ritme.

Door de grote vooruitgang van de technologie zijn pacemakers nu net personal computers op alle mogelijke manieren in te stellen en te programmeren. Als de pacemaker eenmaal ingebracht is, dan kan, dankzij de computertechniek, ook later nog veel aan de in- en afstelling van de pacemaker worden veranderd. Dit geschiedt van buitenaf.

Hoe wordt een pacemaker geimplanteerd?

Was dit vroeger een moeizame operatie, tegenwoordig gaat dit heel eenvoudig. De patient moet daarvoor wel in de kliniek worden opgenomen. Onder plaatselijke verdoving wordt een kleine sneetje in de huid, onder het linker of rechter steutelbeen, gemaakt (zie fig.4). Via een bloedvaatje worden dan de elektroden naar het hart opgeschoven en daar op de juiste plaats gebracht.

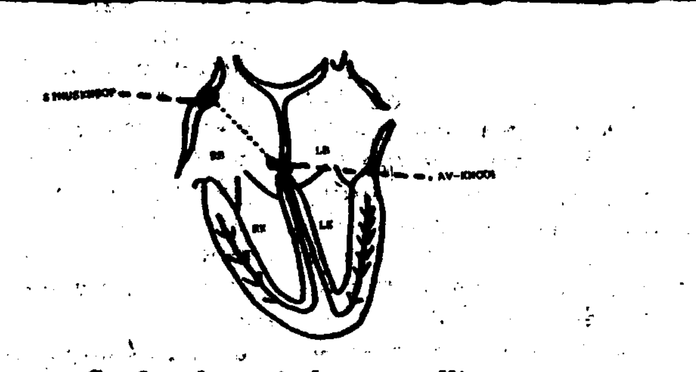

fig. 3: schematische voorstelling van het hart met Sinus- knoop, AV-knoop en electrische kabels.

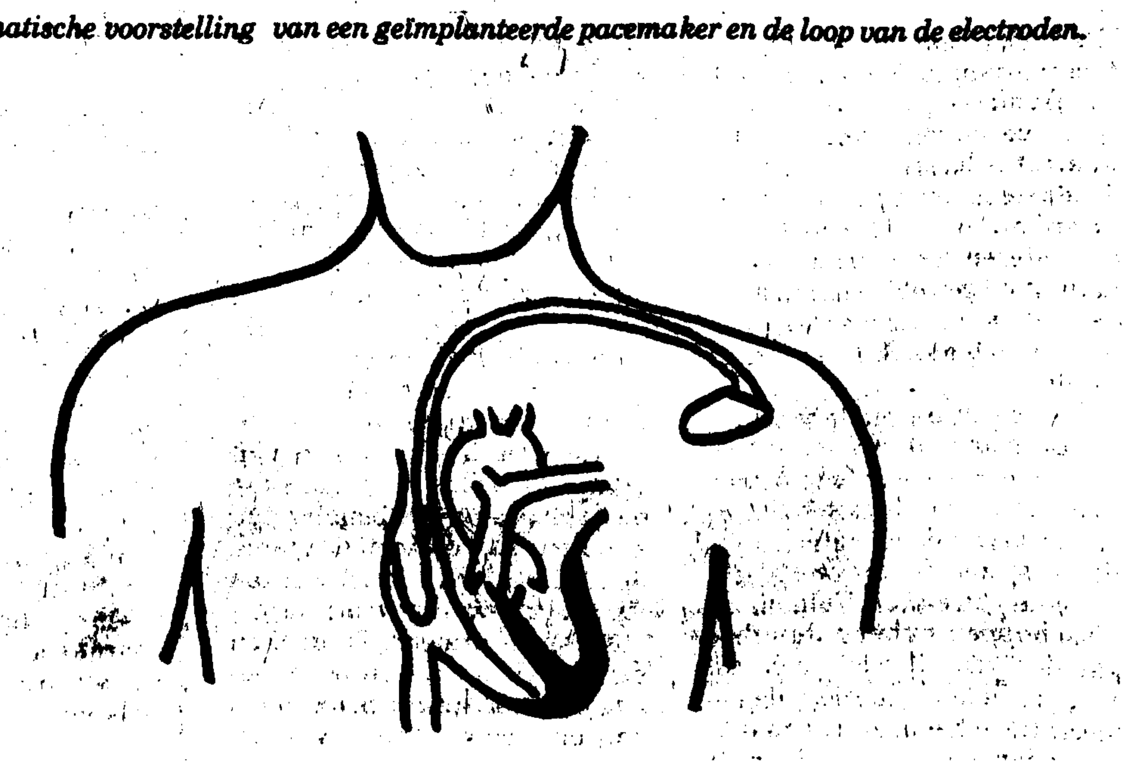
Afhankelijk van het soort pacemaker worden er een of twee elektroden ingebracht (zie bijgaande tekening waar de pacemaker ligt en hoe de draadjes naar het hart lopen). Van dit gebeuren voelt de patient helemaal niets. Na het inbrengen van de elektroden worden de stroomstootjes via deze elektroden gemeten. Als alles goed is wordt de pacemaker aan de elektrode gekoppeld. Vervolgens wordt de pacemaker onder de huid gebracht en het sneetje van het wondje wordt gehecht. De patient moet dan meestal 24 uur plat blijven liggen, maar daarna mag hij of zij weer alles doen. Meestal mag de patient na vier dagen weer naar huis. De patient moet zich in het begin regelmatig laten controleren. Tijdens deze controles, kan de pacemaker 'doorgemeten' worden. Afhankelijk van de behoefte van de patient kan de cardioloog van buitenaf dan nog van alles bijstellen.

Vroeger waren de pacemakers heel groot, zwaar en onhandig. De batterijen die er in zaten werkten maar kort; hooguit één tot drie jaar. Tegenwoordig zijn de pacemakers zo klein als hierboven werd beschreven. De levensduur is nu ook veel langer. Wel zeven tot twaalf jaar, soms twaalf tot vijftien jaar, afhankelijk van het soort pacemaker.

Ikzelf heb al enkele jaren als cardioloog veel kennis en ervaring opgedaan in de pacemakertechnologie en veel pacemakers bij patienten ingebracht. Als ik nu terugkijk hoe de patienten weer 100% levenskwaliteit en geluk ervoor hebben teruggekregen, kan men zich voorstellen hoe gelukkig ik ben met deze nieuwe ontwikkeling in de pacemaker- technologie.

Ook hier op de Antillen wordt deze ontwikkeling in de pacemaker- technologie in de praktijk op de voet gevolgd.

fig. 4: schematische voorstelling van een geïmplanteerde pacemaker en de loop van de electroden.

HET PARANORMALE WORDT STEEDS NORMALER

NIJMEGEN — Het paranormale begint steeds normaler te worden. De belangstelling voor paranormale verschijnselen — alles dat met 'het bovennatuurlijke' te maken heeft — groeit stormachtig.

Manifestaties met paranormale verschijnselen en alternatieve geneeswijzen als onderwerpt, worden door vele duizenden belangstellenden bezocht. En bijna allemaal lopen ze rond met dezelfde vraag: 'Heb ik ook paranormale gaven?'

Aan deze behoefte in Nederland aan informatie wordt tegemoet gekomen tijdens de manifestatie 'Paravisie', die op 23 november in Nijmegen zal plaatsvinden. Nijmegen is de eerste provinciestad die 'Paravisie' binnen de poorten krijgt. Het evenement werd al eerder georganiseerd in Rotterdam (1985 in De Beurs, 25.000 bezoekers) en in Den Haag (mei 1986, Congresgebouw, 30.000 bezoekers).

ZWARTE GAT

'Paravisie is een initiatief van Theo van den Hoek, manager van het gelijknamige tijdschrift. Het idee voor een dergelijk evenement werd geleverd door Leo de Ruiter en André Groote, respectievelijk eindredacteur en medewerker van het Veronica- programma 'Het Zwarte Gat'. Ook naar aanleiding van dat radio- programma over 'het bovennatuurlijke' werd enige tijd later het blad 'Paravisie' uitgegeven.

Paragnost en Zwarte Gatmedewerker André Groote noemt de steeds verder afnemende verbondenheid met de kerken de voornaamste oorzaak van de toenemende belangstelling 'het bovennatuurlijke'. "Vroeger heeft het geloof het paranormale weggedrukt. Paranormale begaafdheid was tovenarij, dat mocht niet van de kerk. Maar de laatste jaren hebben veel mensen zich losgemaakt van de kerk.

Ze hebben nu hun eigen inbreng in hun gevoel. Ze maken zelf wel uit hoe ze omgaan met leven en dood of met reïncarnatie. Met de manifestatie 'Paravisie' willen wij laten zien dat paranormaal eigenlijk heel normaal is. Iedereen heeft het, de een meer ontwikkeld dan de ander.

Doel van 'Paravisie' is, aldus organisator Theo van den Hoek, ook de leek bekend te maken met alles wat met dit onderwerp te maken heeft. "We doen dat door middel van films, discussies, lezingen, video- vertoningen, standpresentaties en demonstraties door paragnosten, magnetiseurs en natuurgenezers. Uiteraard gaan we alleen met bonafide mensen in zee, eventuele charlatans pikken we er zó uit en worden geweerd.

Gebroeders Boff in open brief aan kard. Ratzinger

De arme blijft voor Vaticaan teveel een vreemde gedachte

SAN PAOLO — "De arme" blijft in de ogen van het Vaticaan te veel een hem vreemde gedachte. "Het lijkt wel of de arme buiten de kerk leeft. De kerk maakt van de arme een "beminnenswaardig voorwerp" en in dienst van de armen bedrijft de kerk talloos veel "werken van barmhartigheid". Dit is een taal van dertig jaar geleden". Dat schrijven de bevrijdings- theologen Clodovis en Leonardo Boff in een open brief, gericht aan "beste broer kardinaal Ratzinger", prefect van de Congregatie voor de Geloofsleer. Onderwerp is het tweede van de Congregatie voor de Geloofsleer. Onderwerp is het tweede document, dat de Congregatie over de Bevrijdings- theologie heeft doen verschijnen, getiteld "instructie over de christelijke vrijheid en de bevrijding".

De gebroeders Boff, van wie Leonardo bijna een jaar het stilzwijgen kreeg opgelegd door het Vaticaan, verklaren dat theologen "een andere verantwoordelijkheid hebben dan alleen maar te herhalen wat het kerkelijk magisterium onderricht". Naar hun overtuiging moeten theologen "actieve medewerkers zijn in het zendingwerk van de kerk". Op die wijze zeggen zij zich tot de kardinaal en het hele Godsvolk te richten. Zij verwijten kardinaal Ratzinger, dat in zijn document nergens wordt gewezen naar de strijd, de martelaren, de organisaties van de armen, waardoor ze naar vrijheid toegroeien. Nog steeds ontkent de RK kerk blijkbaar hun eigen bevrijdende kracht in de maatschappij, aldus de gebroeders Boff. "Voor de kerk haar optie voor de armen heeft uitgesproken, hebben de armen zelf voor de kerk gekozen", aldus de open brief. Naar de theologen menen hebben de armen in de kerk een bondgenoot ontdekt, "een ruimte ook waarin ze als waardig medemens werden benaderd en waar hun strijd voor bevrijding werd erkend".

In het document worden de woorden van de conferentie van Puebla evenwel niet herhaald, waar werd gesteld dat de armen zelf de kerk evangeliseren, dat zij een basiskerk vormen, "dat zij een ware kerk van de armen zijn". De gebroeders Boff noemen het "jammerlijk" dat in het Vaticaanse document de laatsten ook de laatsten blijven en niet, zoals in het Evangelie, de eersten worden genoemd. "Wij menen dat we op dit punt allemaal nog veel te leren hebben, alvorens we aan de armen de centrale plaats kunnen geven die Jezus ze steeds heeft toebedeeld", aldus de open brief.

Naar de mening van de twee theologen zijn taal en stijl van het Vaticaanse document weinig aangepast aan het behandelde onderwerp. "Alles is geschreven in een doctrinele, abstracte, begripsmatige en educatieve taal", aldus de open brief. Naar de gebroeders Boff menen gaat de Congregatie voor de Geloofsleer uit van ideeen en idealen over vrijheid, zoals deze leven in de overheersende cultuur van Europa.

Naar de vrijheden en vooruitgang die Europa heeft verworven zijn, aldus de open brief, nieuwe middelen van verarming en verdrukking geworden voor massa's mensen in arme landen, die opnieuw worden gekoloniseerd. In het document vindt de lezer amper een verwijzing "naar dit reele, internationale conflict". De gebroeders Boff zeggen er nochtans van overtuigd te zijn dat de te verwachten bevrijding niet de vrucht zal zijn van de technologische en wetenschappelijke vooruitgang in de rijke landen, "maar wel zal voortvloeien uit het opstaan van nieuwe, actieve krachten in de geschiedenis".

De miljoenen en miljoenen zich organiserende armen zullen volgens de gebroeders Boff "in de mate van het mogelijke en volgens hun ritme" de moderne vindingen van de wetenschap veroveren, om ze in dienst te stellen van het leven, om armoede, honger, pijn en onwetendheid uit de wereld te bannen. "Zij zullen", aldus de open brief, "de bouwers van de wereldvrede zijn, omdat zij een samenleving zullen maken op de pijlers van gerechtigheid en mede- verantwoordelijkheid in open verbondenheid met het diepe mysterie van God".

.....Leonardo Boff tijdens een lezing in de St. Janskerk in Utrecht.....

Gesprek met Leonardo Boff "broederlijk, zeer open"

Simonis is diep onder indruk kerk Brazilië

KARDIAAL DR. A.J. SIMONIS is tijdens zijn drie weken durende reis door Brazilië diep onder de indruk geraakt van wat er in de RK kerk van dat land gebeurt. "Wij in Nederland zijn dodelijk vermoeid. En de kerk hier is levend", aldus de aartsbisschop van Utrecht.

Tegenover het NAP uitte Simonis zijn grote bewondering voor de basis- gemeenschappen die zijns inziens "totaal anders zijn dan wat men er in Nederland onder verstaat". Volgens hem zijn zij in het geheel niet te vergelijken met de parochies in Nederland. "In de basis- gemeenschappen hier wordt het geloof beleefd en is men tegelijkertijd strijdbaar voor meer rechtvaardigheid in sociaal- maatschappelijk opzicht", aldus kardinaal Simonis. Hij heeft niet alleen basisgemeenschappen bezocht die in de krottenwijken van steden actief zijn, maar ook groepen op het platteland. Simonis was aanwezig bij het zesde nationale congres van de basis- gemeenschappen. In hun slot- document dringen de 1700 deelnemers aan het congres erop aan met nog meer kracht te strijden voor de landbouw- hervorming. Verder maakten de basis- gemeenschappen duidelijk dat zij de landloze boeren gaan helpen bij het bezetten van braakliggende gronden, waarbij ernaar gestreefd zal worden geweld te vermijden.

De basis- gemeenschappen roepen de kerk in Brazilië op het voorbeeld te geven door middel van een hervorming van het kerkelijk grondbezit. Verder wordt haar gevraagd katholieken die om hun ijveren voor landbouw- hervorming met de dood worden bedreigd, bescherming te bieden. Wat er in de basis- gemeenschappen op het platteland leeft, werd aan het eind van het congres kort en bondig verwoord door mgr. Pedro Casaldaliga: "Als de regering en de autoriteiten de landbouwhervorming niet kunnen of willen uitvoeren, dan zullen wij het doen, met Gods genade".

Kardinaal Simonis zei veel geleerd te hebben van zijn bezoek aan Brazilië. Hij voegde eraan toe dat hij nog vele vragen heeft en dat hij meer tijd nodig heeft voor bezinning en om conclusies te trekken. Zo heeft hij nog geen antwoord op de vraag of de Nederlandse RK kerk gebruik kan maken van wat er in de basis- gemeenschappen in Brazilië gebeurt. Simonis heeft tijdens zijn bezoek gesproken met kerkelijke autoriteiten in Brazilië alsmede met meer dan honderd Nederlandse missionarissen. Hij roemde het werk van de missionarissen en legde er de nadruk op dat in Brazilië "bevrijding in sociaal- maatschappelijke zin absoluut nodig is".

Kardinaal Simonis heeft ook gesproken met de bevrijdingstheologen Leonardo Boff en Frei Betto. Beiden hebben onlangs paus Johannes Paulus II geprezen om zijn veranderde visie op de bevrijdings- theologie en hem de "paus van de bevrijding" genoemd. Daarover zei Simonis: "Ik denk dat de paus door zijn bezoeken aan Latijns-Amerika en andere werelddelen beter is gaan zien vanuit welke realiteit de theologie van de bevrijding is ontstaan. Daarmee wil hij nog niet zeggen dat de theologie van de bevrijding de theologie van de gehele RK kerk is, maar hij staat achter de aspecten van de bevrijdings- theologie betreffende de strijd voor sociale rechtvaardigheid".

Onderzoek-commissie:

Kerkelijke helpers Salvador hebben geen banden met het verzet

GRAZ — Een internationale commissie van onderzoek naar de beweerde subversieve activiteiten van kerkelijke hulpwerkers in El Salvador is tot de slotsom gekomen, dat elke verdenking van samenwerking met opstandelingen uit de lucht is gegrepen. De gearresteerde vijf medewerkers van de Sociale dienst van de aartsbisschop van San Salvador willen daarom, in weerwil van voortdurende onzekerheid over nieuw optreden van de veiligheids- politie, gewoon weer aan het werk gaan. Dat heeft de directeur van het Oostenrijkse Solidariteits- fonds voor kinderen uit de Derde wereld na terugkeer van een reis naar El Salvador meegedeeld. De commissie van onderzoek, waarvan deel uitmaakten vertegenwoordigers van kerkelijke organen uit de Verenigde Staten, Canada, Groot- Brittannie, Ierland, Brazilie en Costa Rica, heeft Jose Napoleon de overtuiging kunnen schenken, dat zijn verdenking ongegrond is.

*****

WARSCHAU — De Poolse jeugd is niet geinteresseerd in politiek en heeft alleen belangstelling voor het priveleven. Dit blijkt uit een opiniepeiling van het jeugdinstituut van de Poolse regering. Van de 200 ondervraagden in de leeftijd van 15 tot 35 jaar is 72 procent uitsluitend bereid tot actie in de sfeer van het priveleven. Hoewel slechts 10 procent zich tevreden toont met de situatie in het eigen land, zijn slechts weinigen bereid zich in te zetten voor de oplossing van de problemen op de werkvloer of in het land. Bijna de helft van de jongeren zei volstrekt niet geinteresseerd te zijn in politiek.

*****

Aan welke kant God staat

IN BRAZILIE, HET grootste katholieke land ter wereld, is de hemel alle dagen strakblauw, maar God woont daarboven niet meer. Hij heeft zijn hemelrijk ingeruild voor een hut van golfplaten en wrakhout. Hij eet slechts bonen en rijst en leeft onder de armsten der armen, soms op de vuilnisbelt.

Miljoenen lotgenoten hebben alle hoop op Hem gevestigd. Hij zal hen bevrijden. Niet van zonden en dood, maar van armoe en honger. Hij vouwt z'n handen nog maar weinig samen, want gebeden worden in Brazilië allang niet meer verhoord. In plaats daarvan geeft Hij taalles, graaft Hij een waterput, leidt vergaderingen, legt uit wat solidariteit betekent en staat samen met de armen op de barricades voor gelijk- berechtiging en bewustwording. Hij is aanvoerder, inspirator en priester.

De Rooms Katholieke kerk in Brazilië is bezig uit te groeien tot een van belangrijkste machts- factoren in het land. Een die nu zelfs in staat is om de bestaande politieke structuren en het onrechtvaardige economische systeem in het land serieus te bedreigen. Waar nooit een politieke partij of belangengroep in geslaagd is — de bevrijding van een volk uit armoede en ellende — ziet de kerk nu als haar belangrijkste opdracht.

Het is nog niet zo lang geleden, dat de kerk in Zuid-Amerika het als "de wil van God" zag dat miljoenen aan de zelfkant van het leven hingen. De priester had slechts een taak het leed te verzachten en veel mededogen te tonen. Maar er is veel veranderd in de laatste jaren. Progressieve Braziliaanse priesters en hun gelijkgestemde buitenlandse collega's houden zich niet meer bezig met het bestrijden van satan, of de bedreiging van hoeren, inbrekers en alcoholisten met het heilige vuur der verdoemenis. Ze keren zich nu, zonder enige terughoudendheid, tegen de mentaliteit van de rijken, de corruptie en nonchalance van regering en politiek en strijden voor een menswaardig bestaan van miljoenen.

Het is afgelopen met de aanvaarding van het lot. Er moet overleefd worden en de kerk is zich daar meer dan ooit van bewust. Deze "bevrijdings- theologie" heeft in Brazilië stevig wortel geschoten en verspreidt zich als een olievlek over het hele continent. "De traditionele christelijke theologie is niet meer genoeg", zegt de vooraanstaande Braziliaanse theoloog Leonardo Boff, een van de pioniers van de "Nieuwe Kerk".

De bevrijding van een onderdrukte massa is, volgens hem, een historisch en sociologisch proces waar God nauw bij betrokken is. "Op deze wijze kan Hij ook laten zien aan welke kant Hij staat", zegt de theoloog.
(ontleend van een beschouwing van Michiel Willems in De Gelderlander)

Cubaans episcopaat: vroeger komt nooit meer terug

Christelijk getuigen blijft nodig, ook in Marxistische maatschappij

HAVANA — Na 27 jaar atheistische propaganda, communistische gelijkschakeling en kerkvervolging hebben de Rooms- katholieke bisschoppen van Cuba de gelovigen opgeroepen uit de duisternis tot het licht te komen. In een pastorale brief verklaren zij dat het tijd wordt de consequenties te trekken uit het indrukwekkende kerkcongres van februari. Daarom vinden zij dat de gelovigen de schaduw waarin zij leven dienen te verlaten om actief mee te werken aan de opbouw van de samenleving.

Tegelijk houden zij hun kudde voor dat een kerk die zich haar missionaire opdracht niet bewust is slechts een karikatuur van zichzelf kan zijn. De bisschoppen menen dat de gelovigen er goed aan zullen doen rekening te houden met de "nieuwe realiteit van vandaag op Cuba". Christelijk getuigen is noodzakelijk, ook in een samenleving die de zin voor het heilige heeft verloren, sterk is geseculariseerd en beinvloed door het Marxisme, aldus de bisschoppen.

Naar de bisschoppen menen komt vroeger nooit terug, zeker niet nu op grond van de revolutionaire ontwikkeling er nog maar **weinig praktiserende katholieken** zijn overgebleven. Er zijn nieuwe pastorale structuren nodig, gelet op het vergrijsde priesterbestand van amper twee[...]derd en rond driehonderd re[...]gieuzen. Daarom zien [...] bisschoppen een grootse taak [...]gen voor leken, werkzaam in [...]sisgemeenten.

In hun brief uiten de bissch[...]pen waardering voor wat de [...]volutie aan goeds heeft gebra[...] zoals het verbannen van e[...]treme armoede, geen racisme[...] analfabetisme meer, nieman[...] die honger of gebrek aan m[...]dische verzorging omkomt. [...]zorgd zijn ze om de toesta[...] waarin de gezinnen verkeren[...] zij breken de staf over alcoho[...]me, abortus, bedrog en versp[...]ling.

Naar de bisschoppen men[...] kan de kerk de overheid ter[...] staan bij het tegengaan v[...] misstanden. "Wij willen g[...] idealen uit een voorbije tijd d[...] herleven en geen heerscha[...] nastreven. Maar wij willen [...] niet worden opgesloten in de[...]cristie. Wij moeten o[...] **geestdrift voor het Evangelie** onze uit geloof geboren hoop m[...] anderen delen", aldus de pas[...]rale brief.

Dubois: de paus van La Victoria

SANTIAGO — Pierre Dubois, een van de drie Franse geestelijken die onlangs door het militaire regime van generaal Augusto Pinochet het land is uitgezet, stond bekend als "de paus van La Victoria", een grote krottenwijk aan de zuidrand van Santiago.

Vrederechter, rots in de branding tegen het geweld, "paus" van de «protestas» (demonstraties) in de Chileense hoofdstad — dat is pater Dubois: een unieke figuur. De 55-jarige Dubois, een man met een krachtig stemgeluid, een imposante gang, en handig in het verijdelen van onverantwoordelijke plannen in de strijd tegen het militaire regime, deed al 23 jaar missiewerk in Chili en werkte de afgelopen vier jaar in de krottenwijk La Victoria.

Hij wordt beschouwd als een moedig man, die op straat ging staan om de oproerpolitie en de pantserwagens tegen te houden wanneer deze de sloppenwijken in wilden gaan. "Zeg tegen pater Pierre dat we hem nodig hebben, dat we achter hem staan, dat we zonder hem al dood zouden zijn, want dan zou het regime La Victoria al hebben gebombardeerd", riep de 49-jarige Maria, moeder van elf kinderen, voor het kerkje Onze Lieve Vrouwe van Victoria op het moment dat een Chileense priester begon met een mis voor de drie Franse priesters.,

La Victoria, een krottenwijk van in de afgelopen dertig jaar inderhaast neergezette houten bouwsels, telt tegen de 50.000 bewoners. Twee derde van hen is werkloos, er is een groot percentage drugs- verslaafden.

De moeders uit deze wijk, die uitziet op de eeuwig besneeuwde toppen van de Andes, spraken onvermoeibaar om de beurt hun haat uit jegens het militaire regime en hun bewondering voor **het pastorale werk van de drie** Franse priesters. De krachtige wijze waarop de vrouwen zich manifesteerden, vormde een scherp contract met de passiviteit van de paar aanwezige mannen. "We zullen ons verenigen in de strijd tegen de uitzetting van de Franse priesters, ongeacht de consequenties", zei Sonia, die direct bijval kreeg van de tientallen aanwezige vrouwen: "Tot de dood toe".

Het houten huis van de Franse priesters in het hartje van La Victoria is een pelgrimsoord. Rode en witte anjers staan in een vaas tegen de muur, op enkele meters van een paar met wit krijt omrande gaten van de kogels die op 4 september 1984 door de politie werden afgevuurd en de Franse pater André Jarlan, die de bijbel zat te lezen, neermaaiden. "Ze zullen ons niet onze pater Pierre afnemen, kogels noch wrede onderdrukking zullen ons ideaal van rechtvaardigheid kunnen ombrengen", zo stond op een affiche aan de muur. "Pater Pierre hielp La Victoria in materieel en in spiritueel opzicht. Hij was een heilige. Als ze aan hem komen, zullen we protesteren", verklaarde 35-jarige Guillermo opgewonden, een van de weinige mannen die temidden van de vrouwen zijn stem verhief. Een paar meter verderop vertaalde een affiche de wanhoop van La Victoria: "Ze hebben Pierre van ons afgepakt".

Medestanders kard. Fresno in houding overheid

Moordaanslag mislukt op Chileense bisschop

SANTIAGO — De 56-jarige bisschop van Osorno, Miguel Caviedes Medina, is onlangs ontkomen aan een moordaanslag. Terwijl hij zich in zijn woonkamer bevond, boorden kogels van een zwaar kaliber zich in de kamerwand, door het raam afgevuurd door een onbekend gebleven schutter.

De bisschop van deze 950km ten zuiden van de hoofdstad gelegen stad brengt de aanslag in verband met de openlijke steun, die hij kardinaal Juan Francisco Fresno, aartsbisschop van Santiago, heeft gegeven in diens strijd met de autoriteiten. Het betreft het voorval van begin juli, toen de fotograaf Rodrigo Rojas, die met zijn vriendin bij een demonstratie aanwezig was, omkwam terwijl de vriendin zware brandwonden opliep. De bisschoppen- conferentie verklaart over een video- opname [...] beschikken waarop is te zien, [...] de politie de beide jonge mens[...] met een brandbare vloeist[...] overgiet en vervolgens in bra[...]steekt. De politie beweert d[...] beiden per ongeluk zichzelf [...] brand hebben gestoken met [...] benzine die ze bij zich droegen.

Het onderzoek naar de tra[...]die, die in Chili veel opzien he[...] gebaard, verloopt stroef. E[...] burgerlijke rechter heeft de za[...] aan een militaire rechter moet[...] overdragen. De indruk best[...] dat bij de zaak betrokken mili[...] mensen geen medewerking a[...] het onderzoek verlenen. Kar[...]naal Fresno verlangt van de [...]toriteiten hierover klaarheid.

Venezolaans episcopaat somber gestemd:

Corruptie en het consumptief gericht denken aangeklaagd

CARACAS — "Geloof, leven, het Evangelie verkondigen" is de titel van een document, dat de Rooms- katholieke bisschoppen van Venezuela den volke hebben doen toekomen als een pastoraal plan voor de periode tot 1992. Zij schetsen daarin een zeer duistere toekomst voor het land.

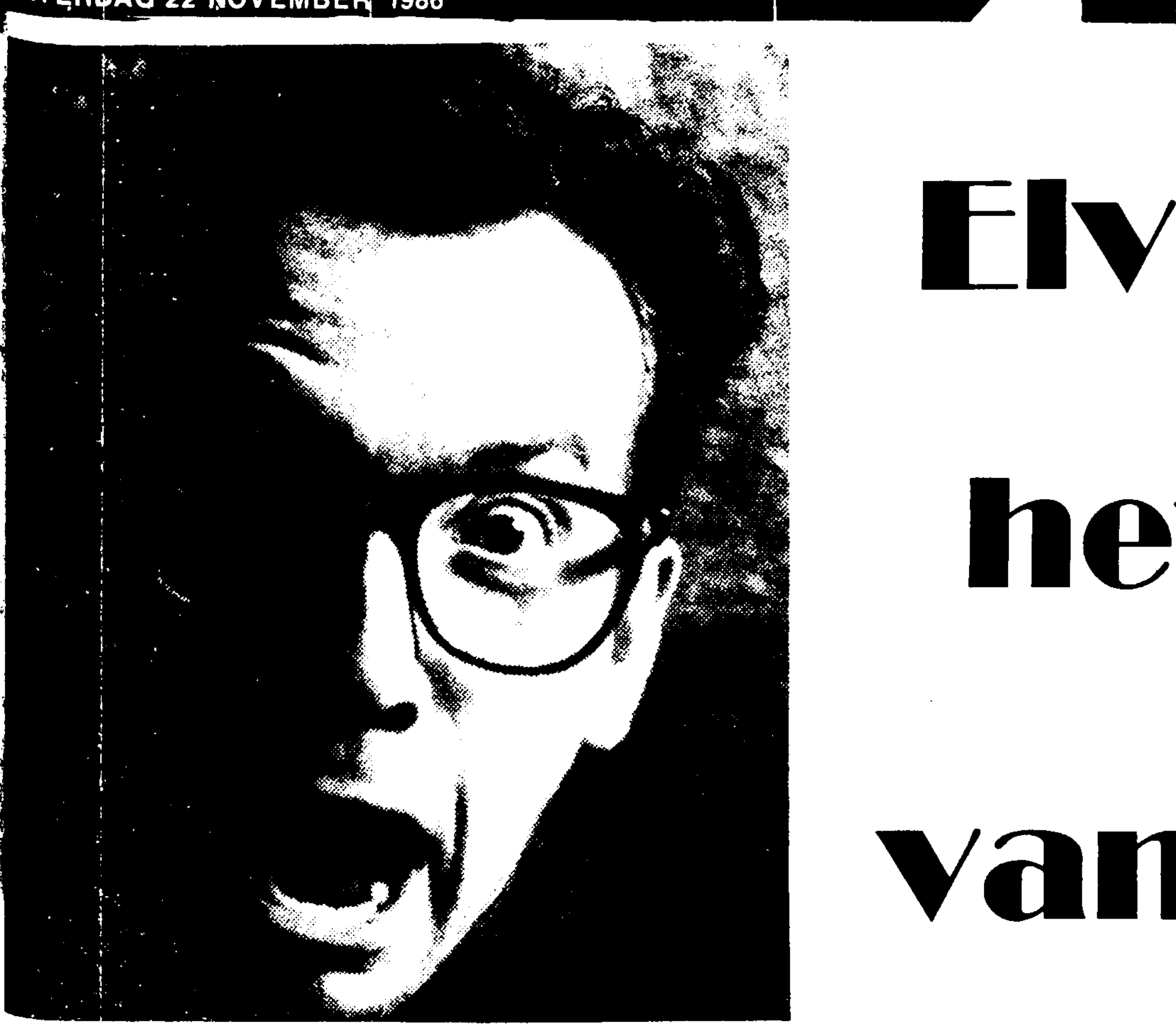
Dit wordt geplaagd door economische teruggang, een inflatie die de koopkracht tot de helft heeft teruggebracht en een werkloosheids- percentage van veertien. Thans woont reeds meer dan driekwart van alle inwoners in de stad, een stedelijking die de bisschoppen met huiver vervult.

Het volk zelf krijgt in het document menige veeg uit de pan: "De Venezolaan kenmerkt zich door consumptief gericht denken en lijkt altijd in voor een handeltje in verdovende middelen", waaruit de bisschoppen afleiden dat de samenleving tekenen van ontbinding vertoont. Zij constateren toenemende criminaliteit en geweld, waardoor zowel individu als samenleving in hoge mate onzeker dreigt te worden.

Als een zware zonde schetsen de bisschoppen de welig tierende corruptie in het openbare en particuliere leven. Zelfs denken zij dat na 25 jaar democratie het politieke systeem danig op de tocht is komen te staan. Volgens de bisschoppen hebben de grote partijen veel te veel macht tot zich getrokken waardoor de democratie in het ongerede raakt.

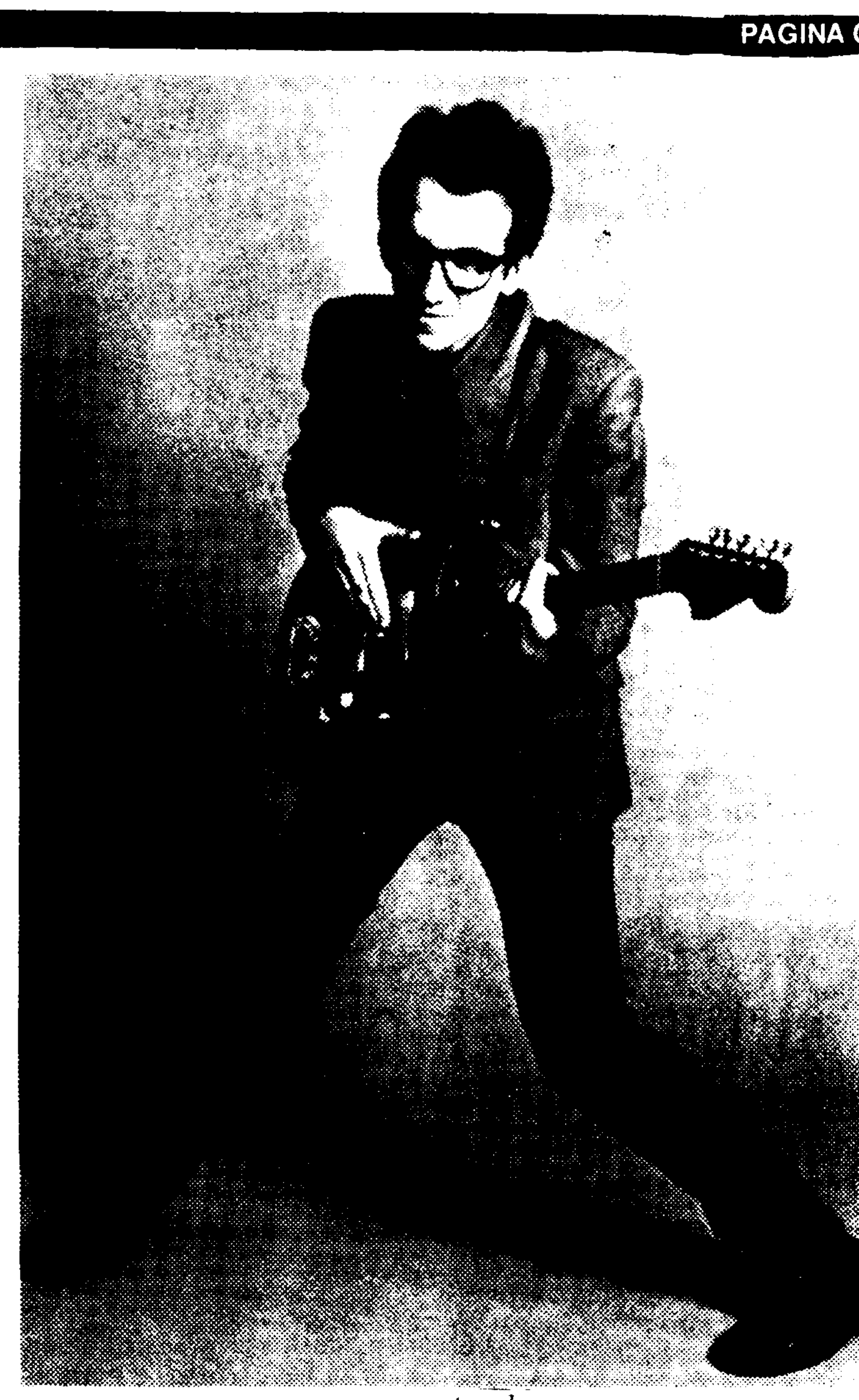
Zonder omwegen melden de bisschoppen dat Venezuela in een "crisis der verzoeking en van zonde" is terecht gekomen. Als structurele zonden noemen zij "egoisme, trots, haat en nijd, eerzucht, onrecht, machtswillekeur, geweld, sex, corruptie, traagheid en gebrek aan verantwoordelijkheids- gevoel".

De Venezolanen doen er daarom goed aan samen te werken en naar het Evangelie te leven, "geinspireerd door de liefde en gesterkt door het meevieren van de Eucharistie". De bisschoppen kondigen aan de komende jaren de kerk te zullen laten werken "in het licht van het voorrang geven aan de armen". Zij denken dat langs vier wegen te doen: Gezin, jeugd, pastorale bemoeienis om een nieuwe samenleving en zorg voor meer roepingen.

...weinig kunst in de kroeg om de hoek...

Elvis Costello; het-verhaal van een mythe

...gearresteerd...

LONDEN, DECEMBER 1976. In een Londense bar, Nashville genaamd, is een optreden van Graham Parker & The Rumour. Het publiek laat het in eerste instantie afweten en men besluit een uur te wachten alvorens het concert te beginnen. Onaangekondigd begint een kwartier later het voor- programma, ene Elvis Costello. Het aanwezige publiek kijkt niet op of om en babbelt rustig door het eerste nummer heen. Bij het volgende nummer wordt men stil, na het derde ontstaat er een voorzichtige applaus en drie kwartier later gaat de kleine man met de electrische Fender onder zijn arm richting kleedkamer.

Twee weken later. Tijdens de CBS Convention wordt er 's middags iemand gesignaleerd met een sandwichbord op buik en rug, waarop staat aangekondigd dat die avond Elvis Costello zal optreden. Men vraagt zich af hoe dit mogelijk is daar Costello niet in het programma voorkomt en bovendien niet eens bij CBS onder contract staat. 's Avonds wordt Elvis Costello gearresteerd, omdat hij voor de deur van het Amsterdamse Hilton Hotel dames en heren van CBS een voor[illegible] zijn nog uit te brengen elpee «My aim is true».

KOPSTUKKEN

Sommige mensen rollen vanzelf het muziekwereldje binnen en andere moeten stad en land aflopen om een contract in de wacht te slepen. Elvis Costello is zo'n typerend voorbeeld. Een jaar lang loopt hij alle grote en kleine platen- maatschappijen vergeefs af, totdat hij begin '77 aanklopt bij het pas opgerichte Stiff Records.

Costello: "Noem ze maar op en ik ben er geweest. Echt waar, bijna alle platen- maatschappijen en uitgevers van Londen heb ik opgezocht. Precies één jaar lang en een jaar heeft 365 dagen, niet? Zaterdag en zondag zijn ze dicht, dus reken maar uit! Ik overdrijf niet. Ik kwam met demo's met daarop mijn gitaar en stem, want ik kon in die tijd niet eens eten kopen, laat staan demo's maken met andere muzikanten erop. Ik dacht dat dat geen probleem zou zijn, want het eerste waar een producer of uitgever prat op gaat, is het feit dat hij door zijn feilloos gehoor en zijn nog feillozer inzicht door demo's van matige kwaliteit heen kan luisteren. Nou, vergeet het maar.

Alle songs, die op *My aim is true* staan, hebben die feilloze boys gehoord en het bestek, dat ik erover te horen kreeg, was dat ze wat weinig instrumentatie hadden. Nou ik ben ook niet het type dat zo'n kantoor binnenkomt en zegt: 'Mijnheer, ik heb hier een paar songs, die een beetje gepolijst moeten worden en met een goede producer misschien wel een aardige plaat kunnen opleveren, als u mij daarmee wil helpen in uw oneindige goedheid...' Nee, ik zei dan: 'Ik heb hier een paar fantastische songs, het lijkt mij het beste als u ze opneemt en uitbrengt'. Stiff was de enige maatschappij die postief reageerde. Ik kwam daar op kantoor, een werkplaats van vijf bij vijf, en de twee jongens, van wie ik dacht dat ze telefonist en portier waren, waren de twee hoogste kopstukken, Jake Rivera en Dave Robinson. Ze luisterden de band af zonder één opmerking en zeiden daarna: 'Ja, O.K. We nemen het op. Wat zijn je voorwaarden?'

Nou, die voorwaarden waren niet bijzonder. Ik wilde bijvoorbeeld geen groot voorschot, waarmee tegenwoordig de hele business begint en eindigt. Stiff heeft een versterker en een bandrecorder voor me gekocht om de demo's niet slechter te hoeven maken dan strikt noodzakelijk. Het voorschot is trouwens verrekend met de royalties. Nee, geen credits op de hoes. Dat vind ik ook zo'n plaag in de business. 'Wij danken de firma Johnny Walker voor de verfrissingen. Weerzinwekkend! Nee, ook de muzikanten staan er niet op. Ik kende ze amper toen we «My aim is true» opnamen en nu ik ze wel ken, weet ik dat het niet van die knakkers zijn, die zo graag op een hoes vermeld worden. Eigenlijk wilde ik er maar één ding opzetten. Dat was: 'Niemand bedankt'. Als reactie op die artiesten, die zelfs hun moeder bedanken voor hun geboorte. Maar helaas. The Damned waren me net voor, die deden net zo iets. Toen heb ik maar van elke informatie afgezien".

HUMPERDINCK

In maart '77 wordt het nummer *Less than zero* op single uitgebracht dat refereert aan de ultra- rechtse partij National Front.

Costello: "Inderdaad gaat die song zijdelings over het National Front, maar er zit geen weloverwogen hekeling van het fenomeen achter. Ik zag die zak van een Martin Webster (leider van deze partij) eens raaskallen op de tv en ik werd zo woedend op die lapzwans dat ik in vijf minuten Less than zero heb geschreven. Ik dacht: begint dat gedonder nou ook al in Engeland? Want voor die tijd stelde ik me fascisten altijd voor als halfgare Duitsers of ijdele Italiaantjes met een uniform aan".

Met zijn debuut- album «My aim is true» oogst Costello — werkelijke naam Declan McManus — gigantisch veel succes. De plaat bevat een aantal puntige, korte songs waarin jaloezie, wraak en schuld de centrale thema's vormen. De opvallende verschijning van Costello — hoornen bril, slechtzittend ouderwets colbertje en een achterhaald kapsel — is maandenlang op de covers te vinden van de Engelse muziekbladen, al blijkt hij in de praktijk tijdens interviews niet altijd een makkelijke jongen te zijn.

"Ik heb een oude kop, maar ik zal het ermee moeten doen. Ik ben echt 22, al schijnt niemand dat te kunnen geloven. Nee, gitaar spelen heb ik niet geleerd vlak voordat we elkaar hier troffen, maar ik zal je niet vervelen met verhalen hoe moeilijk het was om die drie accoorden, die in de meeste van mijn songs zitten, te leren spelen. Ik schrijf nu een jaar of zeven songs, maar ik wil alleen praten over de songs die op de elpee staan. De anderen heb ik weggegooid of ik ga ze nog gebruiken, maar in ieder geval heb je ze nooit gehoord. En dan praten we eigenlijk nergens over, nietwaar? Luister nou jongen. Ik schrijf één song per week en dat doe ik al heel lang. Dacht je dat het allemaal classics waren? Ik heb songs weggegooid, die ik vorige maand maakte omdat ik ze niet goed genoeg vond. Dacht je dat ik serieus ging zitten meieren over songs, die ik zeven jaar geleden heb gemaakt? (...)

Man, al die vergelijkingen! Het begon een paar maanden geleden voorzichtig met Graham Parker, voornamelijk omdat ik een keer in het voor- programma stond. Later zijn daar achtereenvolgens Frankie Valli, Van Morrison, Bobby Bland, Frankie Miller, de vroege Beatles en Springsteen bijgekomen. Volgens mij slaat het nergens op.

...anoniem...

Maar goed, al te druk maak ik me er nou ook niet over, want per slot van rekening kan je beter met die mensen vergeleken worden dan met Engelbert Humperdinck. Met Nick Lowe, mijn producer, heb ik gewoon mazzel gehad. Hij voelde precies aan wat ik met «My aim is true» voorhad en technisch heeft hij dat in goede banen geleid. Dat is dan ook het enige waarvoor een producer moet zorgen. Alle songs klinken fantastisch over de autoradio. Daar heb ik ze ook voor gemaakt, niet om geluids- installaties mee te demonstreren in Bond Street. (...)

Ik weet echt niet wat ik me voor moet stellen bij succes. Ik weet wel wat ik niet wil. Ik wil bijvoorbeeld géén groot huis op het platteland. Ik wil géén Rolls voor de deur. Ik wil géén party bezoeken waar ik Elton John kan tegenkomen. En wat ik helemáál niet wil, is een band met goede musici. Ik word gek van een solo die langer dan vijftien seconden duurt. Bij mij geen solisten. Het mag onder geen enkele voorwaarde kunst worden. Kunst wordt gemaakt voor mensen, die het betalen kunnen en buiten hun geld dan ook geen enkele maatstaf voor artisticiteit kennen. Het publiek, waarvoor ik wil werken, heeft geen boodschap aan kunst. Weinig kunst in de kroeg om de hoek".

WORKAHOLIC

Inmiddels heeft hij een eigen begeleidings- band geformeerd, The Attractions. Het geluid kan worden omschreven als een strakke jaren zeventig- variant op de mersey- sound van de jaren zestig. Het tweede album *This years model* toont Costello niet meer als de eeuwige loser. Deze keer gaan de nummers voornamelijk over de leegheid van de mode- wereld (*Lipstick Vogue, Living in a paradise*) en opnieuw over het gevaar van het oprukkende fascisme in Engeland. De elpee schiet de Engelse elpee Top 30 in, terwijl hij als een van de eerste new-wave artiesten ook in de Verenigde Staten een indrukwekkend aantal elpees verkoopt. In Nederland wordt het album verkozen als de beste elpee van '78.

Costello lijkt onvermoeibaar wat betreft het geven van concerten. Van november '77 tot december '78 toert hij tweemaal uitgebreid door de Verenigde Staten, een keer door Engeland, Canada, Hawaii, Japan en Australië, dit nog afgezien van een aantal Europese concerten. Het is niet verboden om als een workaholic door het leven te stappen, maar je moet op sommige momenten wel weten te relativeren. Dit laatste gaat Costello steeds moeilijker af. Dit resulteert in een crisis begin '79, wanneer hij zich tijdens een van de zeldzame interviews té agressief opstelt en zich laatdunkend uitlaat over enkele zwarte artiesten. De Amerikaanse pers blaast het incident op tot gigantische proporties en hij wordt min of meer gedwongen zich tijdens een persconferentie te excuseren.

Gelukkig laten deze onprettige gebeurtenissen geen sporen na op zijn derde album *Armed forces*, dat wordt voorafgegaan door de single *Radio radio*. De elpee is minder agressief dan zijn voorgangers, maar telt prachtige melodieuze popsongs als *Accidents will happen* en *Oliver's army*, welk laatste nummer Costello's eerste grote single- hit wordt. Na een tegenvallend album *Get Happy* komt hij in '81 met *Trust*, dat een aantal gevoelige ballades bevat. In deze periode wordt hij veelvuldig in Nashville gesignaleerd, dat, zoals u ongetwijfeld zult weten, als de bakermat van de Country & Western wordt beschouwd.

Onder leiding van C&W- producer Billy Sherill neemt hij het album *Almost blue* op, een zuivere C&W- elpee met covers van onder meer Hank Williams, Merle Hagard, George Jones en Gram Persons. De single *Good year for the roses* blijkt een hit in Engeland en Nederland. In de zomer van '82 verschijnt *IbMePdErRoloAml*. Voor het eerst zijn de teksten na te lezen waarbij duidelijk wordt hoeveel woordgrappen en nuances van vorige albums waarschijnlijk onopgemerkt zijn gebleven. Ook zijn volgende twee albums zijn van hoog niveau. Onder het pseudoniem *The imposter* verschijnen in '83 en '84 de single *Pills and soap* en de protestsong *Peace in our time*.

KING

Begin februari van dit jaar verschijnt het album *King of America*, een anoniem album. De naam Elvis Costello is nergens op de hoes te bekennen. Verder staan de composities voor het eerst in al die jaren op zijn eigen naam. Ook muzikaal is er een en ander veranderd. Zijn vaste begeleidings- band, The Attractions, heeft het veld moeten ruimen voor The Confederates, een stel gerenommeerde Amerikaanse sessie- muzikanten. Tevens profileert de Buddy Holly- achtige rocker van weleer zich nu als een baardig vorst. Een definitieve streep door het verleden?

Costello, in een interview begin maart '86: "Ik ben ik. Altijd geweest, maar er waren mensen die het idee hadden dat "Elvis Costello" een of ander figuur was, die maar twee of drie meningen had en op een bepaalde manier zong en er op een bepaalde manier uitzag. Die mensen wilde ik eraan herinneren dat er een menselijk wezen is met een verscheidenheid aan gevoelens, gedachten, aan manieren van werken en dat dit er slechts één van is. Ik heb om persoonlijke redenen mijn naam weer terugveranderd en besloten dat openbaar te maken als en geheugensteuntje. Verder zit er niets achter. Al die psychoanalyse, die ik nu in allerlei bladen tegenkom, is tamelijk lachwekkend".

I: Hoe moet het nu verder met Elvis?

C: "We zullen zien wat de toekomst brengt. Het is niet onmogelijk, dat ik volgende week een plaat opneem, die het meest extreme Elvis Costello- album sinds aller tijden is. Louter als perversiteit, zomaar voor de gein. Het is niet zo dat alle kwaliteiten, die aan Costello zijn toebedacht volledig uit de lucht gegrepen zijn. Hij was geen luchtspiegeling. Het probleem was alleen dat het zo'n overbelast imago was, dat ik er nauwelijks meer aan kon ontsnappen. Het was voor mij geen gevangenis, het was een gevangenis voor de verbeelding van anderen. De Costello- mythe hield mij niet gevangen, maar frustreerde mij wel".

Was Elvis Costello het product van de verbeelding van Declan McNanus en Jake Rivera, zijn manager?

"Yeah, we hebben hem samen verzonnen, of beter: hij heeft hem verzonnen en ik ben ermee accoord gegaan. Maar het is uit de hand gelopen. We lachten ons een ongeluk om sommige interpretaties van de figuur. Eerst lieten we iedereen rot schrikken en toen ze daar overheen waren en zich door het idee lieten meeslepen, sprak het hen weer iets te veel aan. Je ziet vaak dat mensen als ze erachter komen, dat ze het niet helemaal juist zagen, ze snel een correctie op het beeld aanbrengen, die het er in wezen alleen maar verwarrender op maakt".

Is dit een afrekening met het verleden?

"Ik ontken niets van mijn verleden. Ik weet welke songs mij dierbaar zij en niet. Er zijn dingen waar ik trots op ben en die voor mij heel persoonlijk zijn. Dat verandert van tijd tot tijd, zoals ik zelf van tijd tot tijd verander. Ik kijk nu vooruit. Ik heb nu deze plaat gemaakt en probeer aan iedereen duidelijk te maken wat voor plaat het is. Daarmee probeer ik te voorkomen dat ze weer een plaat horen, die er niet is. Ik probeert de mythe te ontmaskeren. Daarom praat ik zo uitgebreid met de media. Volgende week ga ik weer gewoon verder met mijn werk en ga ik een nieuwe plaat opnemen. Eerlijk. Ik ga de volgende week weer de studio in met The Attractions. Ik heb genoeg songs klaar. Een aantal is blijven liggen van de vorige sessies, omdat ik het evenwicht op King of America niet wilde verbreken. Ik wilde deze keer een onbekende kant van mij tonen. Neem een nummer als *I wear it proudly*, dat is niet bepaald een nummer zoals ik er veel gemaakt heb. Een lovesong, zo onvoorwaardelijk, zo naakt..."

Heb je het gevoel dat je songs op een gegeven moment een eigen leven gaan leiden?

"Ze hebben zeker een eigen leven, want mensen nemen de song op in hun leven en geven er een bepaalde betekenis aan, die vaak nogal afwijkt van mijn oorspronkelijke bedoeling. Ze kunnen dezelfde functie hebben als een polaroid- foto van een blijde of treurige gebeurtenis, maar mensen kunnen er ook dingen inzien, die er helemaal niet inzitten. Het zou van mijn kant bijna onheus zijn om dat die mensen kwalijk te nemen".

Noem een paar songs die je erg dierbaar zijn.

"Dat verandert nogal eens. Songs dragen een verschillende gewicht. Soms hou ik van een song vanwege een bepaald gitaarloopje of iets dergelijks. Het ligt trouwens allemaal vrij persoonlijk, dus het lijkt me beter om het niet aan de grote klok te hangen. Ik ben trouwens niet zo geïnteresseerd in oude songs. Ik denk alleen over het verleden na als mij daarover gevraagd wordt. Ik denk meestal over de toekomst".

Tien jaar punk, jouw visie graag.

Lachwekkend. Van alle trends in de popmuziek is de pink- nostalgie wel de meest absurde die ik ken. Er is mij ook gevraagd om mee te werken aan een terugblik. Ik heb gevraagd: 'Waarom?' Wie er niet bij was, heeft het gemist. Een gemakkelijke, comfortabele en volledig veilige beschrijving van dat hoofdstuk slaat de plank volledig mis. Het is net zoiets als met Rambo proberen de geschiedenis van de oorlog in Vietnam te herschrijven. Ze willen een comfortabele versie van de punk waarbij ze het meteen allemaal geweldig vonden en vooraan stonden. Ik heb nooit in een punkband gezeten. Er was wel een zekere mate van intolerantie ten opzichte van wat ik deed. Heel lachwekkend allemaal".

Is popmuziek kunst?

Ik kan me over dat soort vragen niet druk maken. Ik probeer goede songs te schrijven en adequaat uit voeren. Verder denk ik er niet over na. Muziek moet me raken, me ontroeren of een andere emotionele reactie opwekken. Dat is het criterium waarmee ik muziek beoordeel. Als ik er niet meer in slaag om zelf platen te maken, die dat teweegbrengen stop ik".

17 Mei 1986 is een belangrijke dag voor Dublin, want volgens het Live-Aid- recept wordt er een gigantisch popgebeuren georganiseerd. Talloze prominenten van Iers afkomst maken hun opwachting, zoals Van Morrison, Rory Gallagher en... Declan McManus. Hij treedt weer op in de gedaante van Elvis Costello mét begeleiding van The Attractions en speelt dezelfde bekende nummers van altijd plus een aantal bekende covers zoals Gloria, waarmee hij meteen 'Van the Man' aankondigt. Een saillant detail is dat hij dezelfde dag naar het stadhuis van Dublin stapt teneinde zich met Cait O'Riordan, zangeres van The Pogues, in de echt te laten verbinden.

Oktober '86. Het blijkt, dat Elvis Costello zich aan zijn woord heeft gehouden. Amper zeven maanden na King of America is hij weer als Elvis Costello met een nieuw album op de proppen gekomen, getiteld *Blood & Chocolate*. Het lijkt erop, dat het Costello- image eerst om zeep gebracht moest worden, voordat de naam opnieuw gebruikt kon worden. Zoals altijd spelen The Attractions degelijk en fantasierijk, zijn de teksten gelardeerd met scherpe observaties en snerende opmerkingen en klinkt het geheel als een klok. Oude tijden herleven, en dat in het jaar waarin aanvankelijk afgerekend werd met een mythe. Wie weet wat ons nog allemaal te wachten staat.

Bronnen: Muziekkrant Oor, Popencyclopedie, Popscore, Playboy, Rock & Soul.

Pop-Pagina door Peter Paap

Geknipt voor U

WINNAAR VAN de «Geknipt voor U»- prijsvraag werd Journard Lochan (11), Guacaipuroweg 14, Curaçao. Hij kan zich bij de Amigoe melden voor zijn waardebon. De artiesten waren: Michael Jackson en Sade.

Alles is achteruit gegaan, we zullen ons moeten aanpassen

DE BEGROTING VAN 1982 is nog niet goedgekeurd. De meelfabriek lag stil. Gebrek aan buitenlandse valuta, dus aan grondstoffen. Het leger wordt geteisterd door opmerkelijke ongevallen. De oude politieke leiders berusten in hun lot. De controle op het naleven van mensenrechten wordt gecontroleerd door militairen. De pers past zonder morren zelf censuur toe. Is er nog iets dat níet doodloopt in Suriname? Een reportage van Elly Wempe. "Brunswijk gaat vast nog erger zijn".

"DE MILITAIREN ONDERDRUKKEN de bevolking. Er gebeuren hier dezelfde beestachtigheden als in Chili. Wat er in Oost-Suriname gebeurt, is puur volkerenmoord. Het nationale leger ontziet niemand en knalt er maar op los, omdat ze bang zijn".

Afgezien van dit soort oncontroleerbare mededelingen afkomstig van mensen uit alle lagen van de Surinaamse samenleving, gaat in Paramaribo ogenschijnlijk alles zijn normale gangetje. Het dagelijks leven is direct onder de oppervlakte echter ingrijpend veranderd.

Bij de Waterkant in de hoofdstad staan nog steeds karretjes met schaafijs, maar in de tentjes met etenswaren is niet veel meer te krijgen. Op de nabijgelegen markt zitten Hindustaanse en Creoolse koopvrouwen gezusterlijk de ellende te delen; er is alleen wat fruit te koop en weinig groente. In de vele eettentjes zitten mensen te praten, de mofokoranti (mondkrant) draait er op volle toeren. Overvolle busjes rijden snel door het centrum. De passagiers bewegen soms mee op keiharde reggae- muziek uit de radio.

Voor de winkels wachten lange rijen vrouwen. Ze mogen ieder

twee tubes tandpasta kopen voor een tientje. Er staat ook een enkele man tussen: politie in burger. Drie weken geleden was er een steekpartij met dodelijke afloop. Een man drong voor om sigaretten te bemachtigen en dat lokte gewelddadig protest uit. Het hosselen (ritselen) en pinaren (armoe lijden) waarmee de arme Surinamer sinds mensheugenis de dag vult, is een strijd op leven en dood geworden.

Voor het Fort Zeelandia hangt de Surinaamse vlag halfstok. Er wordt gevochten in Oost-Suriname en ten zuiden van Paramaribo. Dagelijks vallen er doden, waarschijnlijk aan beide zijden, onder de militairen zowel als de Brunswijk- groep. Maar als overal en altijd in een burgeroorlog vallen de meeste doden onder de bevolking. Hun aantal wordt geschat op meer dan honderd. Achter de open ramen van overheids- gebouwen houden militairen met een mitrailleur de wacht; gewone bewakers dragen een pistool. 's Avonds is het Onafhankelijkheids- plein gesloten voor autoverkeer.

Toch heerst er een opvallend open sfeer. Mensen uiten hun kritiek nu veel gemakkelijker dan bijvoorbeeld een jaar geleden. 350 Duizend Surinamers hebben waarschijnlijk even zovele meningen over politiek. Een greep: "De bevolking wordt vernederd door de militairen. Zij hebben drie of vier buitenvrouwen en wonen in grote huizen. Ze rijden rond in dure auto's, terwijl de bevolking niet te eten heeft". Of: "Bouterse en Brunswijk moeten met elkaar gaan praten. Als ze doorgaan met vechten, moeten de Verenigde Naties ingrijpen, of anders Nederland".

Veel mensen zijn blij dat er iets gebeurt, al geloven ze niet echt in een contra- revolutie: "We weten wat we aan Bouterse hebben, Brunswijk gaat vast nog erger zijn". Anderen denken terug naar de goede oude tijd van voor de onafhankelijkheid. "We leefden op het niveau van een bakra (blanke). Er waren hier zelfs appels en peren. Nu is alles achteruit gegaan. We zullen ons moeten aanpassen".

De politieke aanhang van legerleider Bouterse is drastisch geslonken. Enkele maanden na de staatsgreep in 1980 kreeg hij tijdens het bezoek van de Nederlandse minister van Ontwikkelings- samenwerking nog vijftienduizend mensen bij elkaar voor een massale demonstratie. "Minister De Koning, Suriname is geen pot met honing", riep men de bewindsman toe. Later zogen toespraken van Bouterse nog hooguit vierduizend mensen naar het Onafhankelijkheidsplein, zoals bij de oprichting van de linkse beweging Het Revolutionaire Front, in 1981. Na de decembermoorden in 1982 holde zijn populariteit achteruit. De 25 Februari Beweging kwam bijeen in het Lalarook- gebouw, dat zo'n tweeduizend man kan bergen. Daarna werd sportveld Amos, waar ongeveer duizend aanhangers kwamen, de vergaderplaats. Enkele weken geleden moest de bevelhebber het in het gebouwtje van de 25 Februari Beweging (VFB) doen met een publiek van nog geen tweehonderd mensen.

De datum 8 december 1982, toen vijftien tegenstanders van het regime werden vermoord, staat iedere Surinamer in het geheugen gegrift. De datum is een historische tijds- aanduiding geworden: gebeurtenissen hebben plaatsgevonden voor of na die dag. Als het gesprek op dit onderwerp komt, is er altijd wel iemand in de buurt die verwant was aan, of bevriend met, een van de vijftien vermoorden. Dat kan bevelhebber Desi Bouterse nooit meer goed maken.

Maar er is daarna nog zoveel meer gebeurd. Na de linkse regering- Alibux kwam de regering Udenhout I en II. Ook hij ging de laan uit, om plaats te maken voor het kabinet- Radakishun. Zes regeringen sinds de staatsgreep van 1980; meer dan honderd ministers volgden elkaar op. Hoe kort sommige ministers ook hun hoge ambt vervulden, tijd was er genoeg om zakken te vullen. Corruptie viert hoogtij, is uit de mond van bijna elke Surinamer te horen. En hij was toch al het een en ander gewend.

Een half jaar geleden leverden subsidies op rijks- transacties via de Scheepvaart Maatschappij Suriname minister Fong Poen zo'n slordige vijftien miljoen gulden op. Bevelhebber Bouterse kocht begin 1982 zijn kasteel in Domburg voor meer dan een half miljoen gulden. Vrijwel direct daarna werd het huis doorverkocht aan de staat voor het drievoudige. De legerleider bleef er echter wel inwonen. De militairen Bhagwandeaas en Goree zijn inmiddels uit het leger gezet, maar zij beheersten tot voor kort de handel met het buitenland. Alleen vriendjes kwamen aan bod voor deviezen, waarmee zij goederen konden invoeren. De commissie voor deze militairen bedroeg ongeveer tien percent. Van zijn sergeanten- salaris heeft Goree een rijstplantage in Nickerie gekocht.

In de regering- Radakishun werd Herrenberg minister van Buitenlandse Zaken omdat er niemand anders voor de post te vinden was. Hij reist nu de halve wereld af: Indonesië, Zimbabwe, Colombia, Peru, de Nederlandse Antillen. De reis naar Indonesië kostte 128 duizend dollar. In Paramaribo wordt dan ook opgemerkt dat Herrenberg zoveel in het buitenland vertoeft dat Suriname voor hem een vakantie- bestemming is.

Herrenbergs opvolger als kabinets- chef van Bouterse, oud-ambassadeur Henk Heidweiller, wordt in de Surinaamse hoofdstad gewaardeerd als onkreukbaar, maar hij is wel iemand die het hoofd in de schoot heeft gelegd. Hij wacht in Fort Zeelandia berustend op zijn pensionering, over twee jaar. Premier Pertab Radakishun is een machteloos man, net als de leiders van de oude politieke partijen, Lachmon, Arron en Soemita. Zij zitten in het Topberaad waarvan Bouterse voorzitter is. De oude leiders zijn lijfelijk aanwezig, maar hebben geen eigen visie, melden ingewijden. Lachmon mag zichzelf graag vergelijken met riet dat in de storm tot in de modder buigt, maar dat zich daarna weer fier opricht. Niet bekend is wat de aanhang van de "oude politici" nog voorstelt. De Surinaamse bevolking zou nog wel sympathiseren met de oude politieke partijen. Nu mogen de partijbesturen alleen vergaderen "in kleine kring"; openbare partijvergaderingen zijn nog steeds verboden.

De politieke leiders zouden Bouterse een amnestie- regeling hebben aangeboden voor als zij aan de macht komen, maar het is de vraag of de achterban, die ooit zou aanvaarden. De bevolking wil dat Bouterse zich voor het gerecht verantwoordt voor de moordpartij op 8 december 1982.

Er is geen controle op 's lands financiën. De begroting van 1982 is nog niet goedgekeurd, geeft directeur Goedschalk van de Centrale Bank toe. De Rekenkamer functioneert niet en lastige vragen vallen er vanuit de Assemblee, het benoemde parlement, niet te verwachten.

Volgens Goedschalk is de deviezen- voorraad, die een waarde vertegenwoordigt van zo'n tachtig miljoen gulden, niet ongunstig. Per dag heeft Suriname een miljoen nodig om (marginaal) te kunnen leven. Deviezen komen binnen via de bauxietindustrie en dankzij de hout- en rijstexport. De oliepalmplantage Patamacca is in vlammen opgegaan, zodat de deviezen- inkomsten daaruit zijn weggevallen.

Diverse grote handels- bedrijven staan op springen: zij krijgen geen buitenlandse valuta om goederen in het buitenland te kopen. De meelfabriek lag enige tijd stil omdat er geen grondstoffen waren. Er is nu meel "geleend" dat eigenlijk bestemd was voor Guyana. Lange tijd was er geen kippevoer, zodat ook kip schaars is. Ze kosten 25 gulden per stuk op de zwarte markt.

Uit de economische achteruitgang is het recente bosnegerverzet te verklaren. De boslandcreolen staan in Suriname op de een na onderste tree (de laagste wordt door de Indianen bezet) van de maatschappelijke ladder. Ze hebben weinig kansen op behoorlijk onderwijs. De medische zorg laat veel te wensen over, en ook met de levering van electriciteit aan verafgelegen dorpen is het slecht gesteld.

De «djoeka» (de «djoeka's» zijn de grootste bosnegerstam, maar elke bosneger wordt denigrerend met dat woord aangeduid) beschouwt zichzelf als een vrijheids- strijder, de trotse afstammeling van de marrons (gevluchte slaven). Maar in de stad kijkt men neer op de bosneger. "Doe niet als een «djoeka»", wordt gezegd tegen iemand die zich onbehoorlijk gedraagt.

Ik ontmoet in Paramaribo een oom van Brunswijk. Ook hij is opgepakt door de militairen en heeft enige tijd vastgezeten zonder dat er een aanklacht tegen hem was ingediend. Honderdvijftig bosnegers zitten al twee maanden vast in het *«devil's house»* in Fort Zeelandia, in de cellen van het oude politiebureau en in drie tenten van het leger die elk dertig mensen kunnen bergen. De tenten staan in de brandende zon. "De verdachten worden niet mishandeld", verklaart het Nationaal Instituut Mensenrechten (NIM) dat door de militairen is ingesteld na kritiek van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) op de genegeerde mensenrechten in het land. De hete zon verricht beulswerk, daar hoeft geen militair iets aan toe te voegen. Samen met een vriendin van Brunswijk, zijn vader en zijn moeder, was de oom opgepakt. "Ik ben door magie weer vrijgekomen", verklaart hij. Een vriend van hem legt uit dat de natuurmensen over krachten beschikken waarmee zij anderen kunnen beïnvloeden.

"In het bos hebben we besloten dat Bouterse weg moet", zegt de oom van Brunswijk. "We zullen liever vechten tot we dood gaan, dan opgeven". De bosnegers hebben geen vertrouwen meer in regeringen, die meer weghebben van een duiventil. Elke zeven, acht maanden komen er nieuwe ministers, die allemaal zeggen dat de bosnegers beter zullen worden betrokken bij de ontwikkeling van het land. In feite wordt de situatie alleen maar slechter. "De vrouwen hebben geen eten meer voor de kinderen", zegt de oom.

Een andere bosland- creool uit het Marowijne- gebied zegt dat ze de bakra- man terugwillen. Zodra het Marowijne- en Brokopondo- gebied zijn losgeweekt van de rest van Suriname, wordt in alle bosneger- dorpen de Nederlandse vlag gehesen. In iedere dorp ligt al zo'n vlag klaar. "Dan wordt Nederland gevraagd om onder toezicht van de Verenigde Naties verkiezingen te organiseren". In heel wat hutten hangen nog steeds foto's van het koninklijk huis. "Toen de witte geesten over het water kwamen, hadden we heel wat beter". Overigens moet er heel wat gebeuren, willen de bosnegers gaan vechten. Dan moeten ze echt met de rug tegen de muur staan, verklaart een zegsman.

Het nationale leger beschikt over ongeveer drieduizend manschappen, waarvan het merendeel dienstplichtig soldaat is. De Brunswijk- groep zou al zijn aangegroeid tot zes- à zevenhonderd man. In feite zijn de militairen niet opgeleid om een guerrilla- oorlog in het oerwoud te voeren. Anderzijds kennen de bosnegers de stad niet goed genoeg om daar een overwinning te kunnen behalen. Een patstelling, waardoor deze conflict- situatie nog jaren kan voortduren, zo wordt me van veel zijden verzekerd. Menigeen vreest dan ook een langdurige guerrilla- oorlog, zoals in Midden-Amerika.

In Paramaribo zijn ook felle tegenstanders van Bouterse van mening dat Brunswijk niet in staat is een politiek alternatief te bieden. Hij zou het land niet kunnen besturen. De Brunswijk- groep kan hooguit fungeren als breekijzer om legerleider Bouterse weg te krijgen. Onzeker is wat voor bewind daarvoor in de plaats komt.

De verzetsgroepen in Nederland zijn al lang niet meer aanvaardbaar voor de Surinamers, die hier zijn gebleven. Die groepen dienen, valt menigmaal te horen, hun eigen belang of de economische belangen van de elite van voor de staatsgreep. Ook voor hen staat het landsbelang niet voorop. Het wordt Paul Somohardjo nog steeds kwalijk genomen dat hij rond 1975, vlak voor de onafhankelijkheid, veel arme Javanen heeft geronseld voor een enkele reis naar Nederland.

Oud- minister André Haakmat van het Amsterdams Volksverzet wordt in Paramaribo beschouwd als een politiek opportunist. Het werk van de stichting Makmur voor de opvang van emigranten wordt in Paramaribo afgedaan met 'afzetters, die misbruik maken van de hulpeloosheid en onwetendheid'. In de opvangcentra moeten emigranten uit Suriname veel te veel betalen. "Als Bouterse met geweld verdreven wordt, ontstaat er een chaos waarin het een «free-for-all» is", meent bisschop Zichem. Velen zijn het met hem eens.

Het Surinaamse leger heeft waarschijnlijk de hoogste ongevallen- score ter wereld, merkt een diplomatiek vertegenwoordiger op. Vooral dienstplichtige militairen worden 'beroerd', krijgen een zonnsteek of vallen uit een vrachtauto. In werkelijkheid hebben zij vaak moeite met het uitvoeren van opdrachten. Soms zijn pesterijen opzettelijk gericht tegen de eigen familie, maar 'bevel is bevel'.

Daarnaast hebben de laatste maanden nogal wat jongens op onverklaarbare wijze 'zelfmoord' gepleegd. Zo was er een dienstplichtige, die om half twaalf opgewekt van huis vertrok naar zijn legerplaats. Drie kwartier later meldde zijn meerdere dat hij zelfmoord had gepleegd. Niemand kan tegen deze zaken in verzet komen, want tot wie moeten zij zich wenden? Het Nationaal Instituut Mensenrechten zit zelf klem. Mensen die iets willen ondernemen, lopen in dit door militairen opgerichte instituut tegen de muur. Zo heeft het kritische Assemblee- lid, mevrouw Loewanboti, uiteindelijk bedankt als lid van de commissie, nadat zij was bedreigd.

Van de uitgezonden televisiebeelden van het broertje van Brunswijk en van onderwijzer Santée gelooft niemand dat ze autentiek zijn. Santée is zwaar toegetakeld en mishandeld door de militaire politie, dat hebben getuigen op het vliegveld waargenomen toen hij werd opgepakt. "Wij hebben onze eigen subtiele manier van uitdrukken", legt een Surinamer uit. "Nog over van de slaventijd. Toen moesten de slaven altijd ja zeggen, terwijl ze nee bedoelden".

Volgens hem paste Santée deze manier van communiceren toe toen hij voor de televisie werd geïnterviewd, waardoor het voor iedere Surinamer duidelijk was wat hij eigenlijk zei. "Dat hij goed behandeld wordt door de militaire politie, dat de grote pleister op zijn oog een eerdere verwonding betreft, nee, dat gelooft in Suriname geen hond".

Bevelhebber Bouterse heeft nog nooit een lang interview toegestaan aan de buitenlandse pers, behalve aan zijn vriend Oltmans. Met de lokale pers spreekt hij helemaal niet. Sinds 1984 passen de media 'zelfcensuur' toe, zo is overeengekomen met premier Udenhout. Die houdt officieel in dat de woorden van de legerleider niet in twijfel worden getrokken. De kranten hebben, zoals dat officieel heet, 'een voorlichtende en opvoedende functie'; in werkelijkheid durft geen enkele journalist over belangrijke onderwerpen een eigen bericht te maken. Ze zijn verplicht de berichten van de Nationale Voorlichtings Dienst (NVD) op te nemen.

Over de gevechten in Oost-Suriname wordt nauwelijks iets gemeld. Wel is er soms een vreemd bericht van de NVD, bijvoorbeeld dat twee legerauto's met elkaar in botsing zijn gekomen. Een soldaat die bij de gevechten gewond was geraakt, is bij het auto- ongeluk omgekomen.

Voorpagina- nieuws is het wanneer de 'damesclub gaat winkelen in Nickerie' (krantekop). Geen wonder dat er veel geluisterd wordt naar Radio Nederland Wereldomroep, hoewel het ministerie van Volks- mobilisatie, die sinds een half jaar probeert te storen. Zodra de uitzending gericht op Suriname begint, wordt de stoorzender in werking gesteld, een kostbare aangelegenheid voor het militaire bewind. "Wat ik hier via de lokale media verneem, komt helemaal niet overeen met wat ik zelf meemaak", verzekert in Oost-Suriname een achtergebleven bewoner me. De Nationale Voorlichtings Dienst (NVD) houdt een oogje in het zeil zodat de burgers geen 'staatsgevaarlijke' informatie krijgen.

In Suriname opereert een elitegroep van verklikkers van ongeveer tweehonderd man. Zij krijgen auto's, baantjes — soms zelfs een huis — als hun verdiensten groot genoeg zijn. De geijkte methode is dat de verklikker begint te schelden op legerleider Bouterse. Wie hem bijvalt, wordt door de militaire politie opgepakt, gearresteerd en mishandeld. "De bevolking is niet laf", zegt een zakenman, "maar de militairen hebben de wapens en dan moet je wel uitkijken".

ELLY WEMPE

[K]ARIKARI

[..]8 — De mechanisatie [..] de doodsteek voor de [..]inele oude zang; men [..] zich schamen voor het [..]e en ging de rijkdom [..]het borg, vergeten.

[..]9 — "We kwamen thuis [..]onden heel de stoep vol [..]ren. De strijkster zag [..]en schrok: "Dat is een [..]rteken, dat een van ons [..]t sterven".

[..]0 — Wil je een bezoek [..]traken, zet dan een be[..] achter de deur en leg [..] twee sloffen kruise[..] over elkaar. Je zult [..] ze stappen meteen op [..]aan heen.

[..]1 — Als een slang en een [..]slaags raken, wint de [..]het; want die bijt de [..]g in zijn kop en bijt rus[..]erder, ook als de slang [..] om hem heen kron[..].

[..]2 — Je leeftijd moet je [..] zo maar aan iedereen [..]tellen. Ze kunnen er [..]ad mee doen; ze schrij[..]die op een papiertje en [..]...

[..]3 — Mensen die erg veel [..]ten, krijgen gauw de [..]aam van radio; zo heet [..]n Radio Hoyer, ande[..] Radio Kasèt, Radio [..]orola.

[..]74 — Een publieke [..]uw was oudtijds her[..]baar aan een rode [..]ofddoek met een strik [..]r voren.

[..]5 — Veel monta- clubs [..]ren op 29 september [..] patroonfeest: Sint Mi[..]ël, die afgebeeld wordt [..] een speer een draak [..]rtekend.

[..]6 — "Mijn moeder zegt, [..]het niet goed is een rela[..]an te gaan met een jon[..], die zelfde achternaam [..]ijn familie heeft".

[..]7 — "Op Aruba staken [..] hout aan op een oude [..]sel en zetten de strijkij[..]s aan beide zijden [..], drie links en drie [..]".

[..]78 — "Toen de vrouw die [..]ia heette, een mens dat [..]aar aan brua deed, op [..]rven lag, kwamen de [..]en van alle kanten aan [..]r lichaam knagen".

[..]79 — Het kruis dat een [..]merhaai in zijn kop [..]t, zal je vooral bescher[..]n als je in zee valt; geen [..] die je kwaad zal zijn. [..]is 8cm groot.

[..]80 — Een echte [..]kristan» ziet ook alle [..]ten, die hun dood gaan [..]kondigen; maar hij laat [..]ts merken.

[..]1 — In een gesprek van [..] makamba en een blan[..] Curaçaoënaar sprak de [..]kamba over kleurlin[..] en creolen, de Curaça[..]naar over negers.

[..]2 — Een man, die bij een [..]scoop werkte, stierf en [..] liet de lijkwagen langs [..] bioscoop rijden en [..]ef daar even staan. En [..]r bleef hij, de auto was [..]t meer op gang te [..]gen.

[..]3 — Laatst is iemand op [..] bed gestorven. Nie[..]nd wilde meer op dat [..]d slapen. De familie [..]eft het uiteen gehaald en [..]stukjes aan de vuilnis[..]n meegegeven.

[..]4 — "Ik heb een heftig [..]akter en ben niet ge[..]kkelijk voor wie ik niet [..] Ik ben een Indiaan".

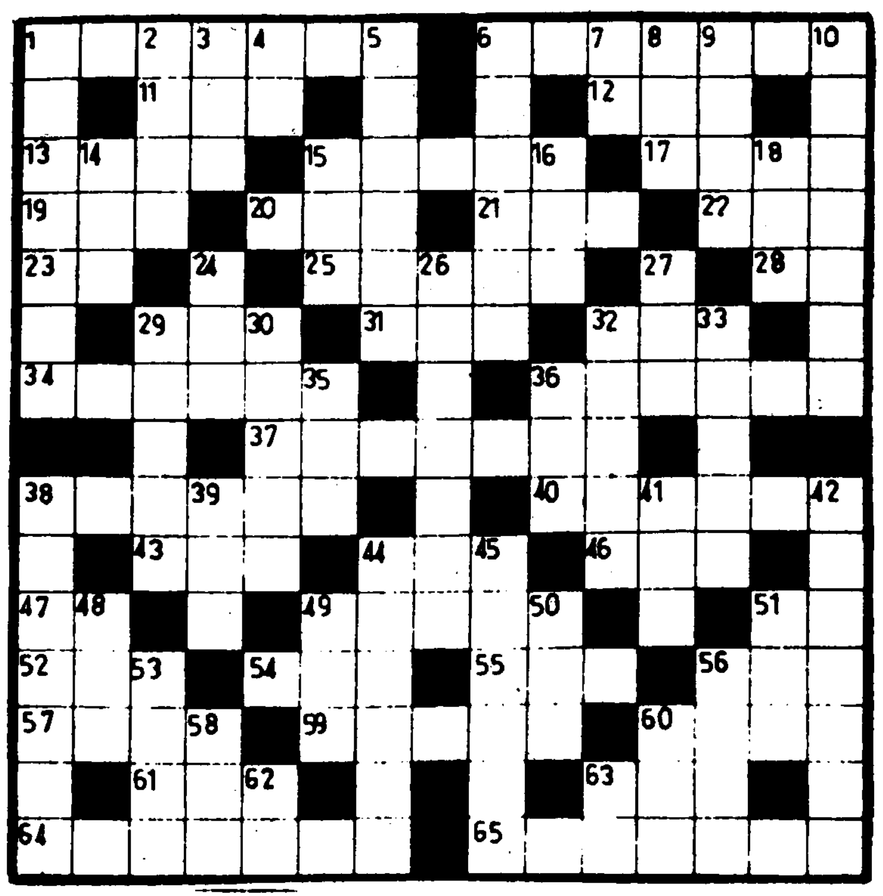
[..]5 — "Langs de noord[..]t loopt een licht van [..]tpunt langs Hato tot [..] Wan Domingo; zo'n [..] heet «kumbu».

[..]6 — Eufemismen voor [..] lelijke woord «konjo», [..]oer, zijn: «koncha» [..]elp), «konchi» (kom[..]je), «kontra» (tegen, [..]let), «kongo».

[..]7 — "Terugkerend van [..] «rosario» werden we [..]tervolgd door een [..]rte man. We waren erg [..]ig. Die man verander[..]g in een kloek met kui[..]s en daarna in een [..]

[P]AUL BRENNEKER

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. eerste openbaarmaking; 6. uitgestrekte vlakte in Noord-Amerika; 11. mager, teer; 12. scheepstouw; 13. durf; 15. graafwerktuig; 17. overblijfsel; 19. wortel; 20. mannelijk dier; 21. een weinig; 22. ogenblik; 23. bijwoord; 25. tint; 28. heden; 29. woonschip; 31. deel van een hengel; 32. lichte slaap; 34. geplaveide weg; 36. voorkomend; 37. te paard gaande; 38. hond; 40. ochtendkleding van dames; 43. pret; 44. net van een spin; 46. sterke drank; 47. kindergeluid; 49. Indische markt; 51. familielid (afk.); 52. kostbare stof; 54. droog; 55. strik; 56. werkschuw; 57. ontspanning; 59. verdicht bundel; 60. houding; 61. eikeschors; 63. kippeneigenschap; 64. begin; 65. vogel.

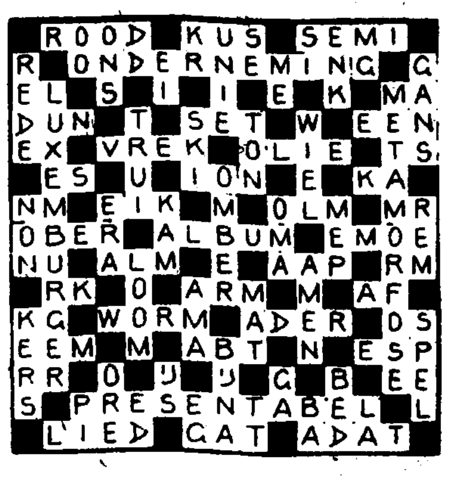
VERTICAAL: 1. zwierig, luisterrijk; 2. opkomende gedachte; 3. inhoudsmaat; 4. voegwoord; 5. afwijzing; 6. verhoging; 7. Duitse nv; 8. Europeaan; 9. oevergewas; 10. honger; 14. grondsoort; 15. wijnsoort; 16. vroeger; 18. vreemde munt; 24. jaartelling; 20. partij in een rechtsgeding; 27. diploma, oorkonde; 29. watergeest; 30. dik, zwaar touw; 32. terdege; 33. deel van een effect; 35. ogenblik; 36. vreemd; 38. Italiaanse burgemeester; 39. hond; 41. verkeerd; 42. nog eens, wederom; 44. Inlandse open winkel (Ind.); 45. weegwerktuig; 48. hoge berg; 49. stoot; 50. looimiddel; 51. familielid; 52. wortel; 56. schouwburgrang; 58. vreemde munt; 60. wortel; 62. vogel; 63. leraar.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Trina Schel
W. de Zwijgerstraat 29
S.N.
Aruba

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassaustraat 110 (gedurende kantooruren).

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

Oplossingen moeten ingediend zijn vóóR vrijdag 28 november 1986 twaalf uur 's middags en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

dierenbescherming

ARTIKEL 265 EN 477 van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen handelen over het "opzettelijk pijn doen of letsel veroorzaken of de gezondheid van een dier benadelen"; "nodeloos een dier pijn doen of letsel veroorzaken of nodeloos de gezondheid van een dier benadelen" en het "onthouden van de nodige verzorging aan een dier". Dat is allemaal STRAFBAAR!!

Artikel 58 van de Algemene Politie- verordening voor Curaçao bepaalt, dat het verboden is "een hond vast te leggen, tenzij de hond voorzien is van een halsband, waarvan lengte en breedte zodanig zijn, dat de band niet schadelijk is voor hem, en de hond op zodanige wijze is vastgelegd, dat hij zich ongehinderd kan bewegen. Binnen zijn bereik moeten zich een schaduwrijke plek en/of ruimte bevinden, waar het dier beschutting heeft tegen zon en regen".

Artikel 59 zegt ondermeer, dat het verboden is "vee vast te zetten dan wel in koraal of stal te hebben zonder beschutting tegen zon en regen" en dat het verboden is "katten vast te leggen".

Als iemand dus een kat aan de ketting zou leggen in een hondenhok (wáár gebeurd!) dan is dat strafbaar.

Als iemand een hond achter zijn truck bindt en daarmee keihard gaat rijden (wáár gebeurd!) dat is strafbaar.

Als iemand een hond of een kat doodknuppelt of met een machete bewerkt (hoevaak zal dát niet gebeurd zijn!) dat is strafbaar.

Als iemand een hond aan een halve meter ketting legt (zou er een halsband zijn??) en hem zonder beschutting en water (verzorging) laat (zou U de mensen, die dat nu, vandaag de dag, doen de kost willen geven?!) dan is dat strafbaar.

Het is de hoogste tijd, dat tegen al deze nare zaken eens wordt opgetreden. Werk te over voor onze inspecteur. Wij hebben hem nog niet gevonden. Tot dan proberen onze Asielbeheerder en zijn mensen de problemen op te lossen. Maar wij hebben wel de hulp van U allen nodig — geef ons klachten door — wij kunnen al deze misstanden niet ruiken.

Ook als U regelmatig ergens zwerfhonden tegenkomt (vuilnisbakken bij grote bedrijven bijvoorbeeld), geef het aan ons door. Help ons door deze honden eventueel te lokken in een omheinde ruimte. Een bange zwerfhond in open terrein vangen is bijna onmogelijk.

Laten wij SAMEN proberen de ellende van deze dieren tot iets van het verleden te maken. Een hond is zo totaal afhankelijk van de mens, hoevelen komen niet jammerlijk heel langzaam, om van honger en dorst.

Dat is geen manier om van ons teveel aan honden af te komen, dat is wreed. Katten hebben iets meer overlevings- kansen dankzij hun jachtinstinct.

DE OPLOSSING, wij zeggen het alsmaar wéér, is, dat AL DEZE DIEREN NIET WORDEN GEBOREN, dus STERILISATIE.

Dan kunnen de dieren, die er wél zijn gezonder blijven, beter worden gevoed en medisch verzorgd. Dan zullen ook die hopeloze hoeveelheden puppies tot het verleden behoren. Natuurlijk zijn ze allemaal lief — wij zouden ze allemaal wel willen bewaren, maar dat kan niet. En zovelen, die we wél bewaren hebben zo vreselijk weinig weerstand (waar komen ze vandaan? Hoe gezond en goed gevoed was de moeder?) dat zij bij de eerste de beste regenbui en koele wind kouvatten en ziek worden. En dan proberen wij ze — eigenlijk tegen beter weten in — weer beter te maken. En dat lukt dan in vele gevallen niet. Ook wij worden er wel eens moedeloos van. Ook ons verdriet kan wel eens te veel zijn.

Dus, beste mensen, Uw verantwoordelijkheid beseffen en allemaal meehelpen! U weet ons te bereiken? Dierenasiel- Parera, telefoon 54300. De Dierenbescherming rekent op U!!

P.S. Het hondje van de Hermesweg is in de hondenhemel. Bedankt voor het bellen.

Ingezonden

Alle respect voor Dutch, maar ere wie ere toekomt

EERST WIL IK u even meenemen naar een artikel in de Ñapa, de bijlage van de Amigoe van 8 november 1986:

[Sommige zaken", zegt Schrier, "zitten eerst in een zogenaamde opbouwfase van een vijftal jaren. Voorzichtig sparen dus. Daarna weer voorzichtig investeren. Langzaam aan... langzaam aan. Partners inschakelen. Het risico dekken. Je verzekert je bij verschillende maatschappijen, want oh jé, er zou toch eens iets kunnen gebeuren. En dan heb je na een jaar of twintig eindelijk een succesvolle business. Nu zoiets is niets voor mij. Het leven is nu eenmaal veel te kort. Je kans dus beter drie jaar grote risico's lopen. Op ieder gebied. Mijn zaak is het, en die maak ik tot een succes of tot een mislukking. Ik zal er dan ook nooit iemand anders van betichten dat ik alles verloren heb... Stel ik verlies het morgen allemaal — en dan praat ik over het Seaquarium — dan heb ik geen enkele spijt, totaal niet. Ik kan alleen maar stellen dat datgene wat ik in de laatste jaren heb opgebouwd de meeste mensen niet eens in hun hele leven bereiken...]

Hier schort kennelijk iets aan het geheugen van onze Dutch. Immers het eerste, dat hij deed, was juist partners zoeken voor zijn project. Deze vond hij in de heren Oudenalder, Pizziolo, Prins, Riko, Ruiz en Donohue. Deze mensen hadden alle vertrouwen in het project en waren bereid een aanzienlijke som geld op tafel te leggen, om het project in eerste instantie van de grond te krijgen. Er werd zelfs een grote levensverzekering gesloten om het project te dekken.

Verder was ook de heer Van der Velden één van de personen, die voor de aanvang van het project hielp door een «feasibility study» op te zetten, op basis waarvan later via de Banco di Caribe / Ontwikkelingsbank leningen werden verkregen om het project voort te zetten.

Toen het project eenmaal goed gevorderd was, kwam er enorme hulp van het toenmalige Bestuurscollege, welke werd verkregen door bemiddeling van enkele van de partners (in de vorm van: infrastructuur, aanleg van de toegangsweg met verlichting, parkeerplaats met verlichting, uitgraven van het "turfmeer", enz.).

Het Seaquarium zou nooit zo ver gevorderd zijn zonder al deze hulp en bemiddeling. Indien men het citaat uit Ñapa goed leest, wordt door Dutch de indruk gewekt dat hij het alleen allemaal voor elkaar heeft gekregen en dat hij heer en meester is. Zó liggen de zaken echter beslist niet.

Op de voorgrond: Dutch is DE grote motor achter het Seaquarium- project; het was zijn idee en zijn enorm hard werken en doordouwen. Toch moest naar voren gebracht worden dat hij zonder de originele financiële steun van de partners en later de enorme steun en het enthousiasme van de heren Pizziolo, Prins, Oudenalder en het toenmalige Bestuurscollege, onmogelijk zo ver had kunnen komen.

WIM RIKO

Pakkerdjes

Voor Pimpeloentje

Vanmorgen
Vanmorgen, in het ontwaken
uit mijn dromen
is mij iets heel
vreemds overkomen:
ik voelde een lege loomte
en
een pijnlijke stilte in mij,
maar,
diep in die eindeloze stilte
en die lege ruimte
vond ik toch mijn hart:
en het klopte bij de gedachte
aan jou
onstuimig!

Geduld

22-11-'83
pabien

Don

Doe me een plezier en denk niet te veel na. Dat vind ik wel zo'n rustig idee.

Kathy

Moppie,

Uit het oog, maar diep in het hart!

Lieverd.

Vriend,

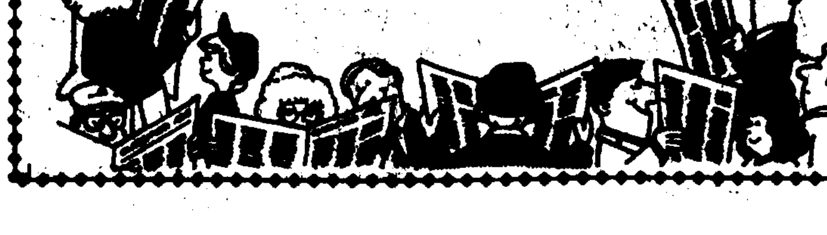
Zou jij ook zo graag de klok terugzetten naar dat ene feestje toen in de Penstraat?

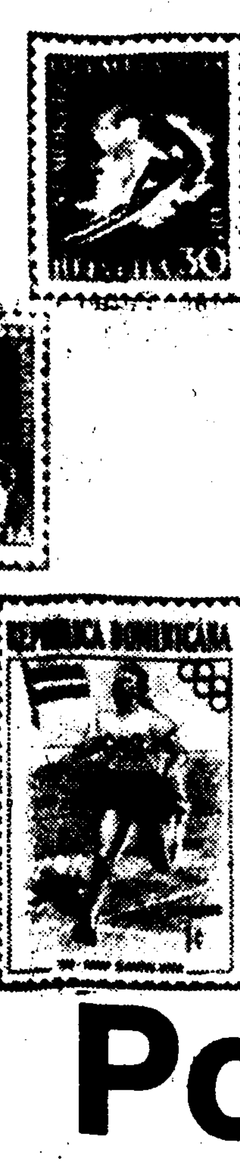
I.

(Hopelijk) de laatste waarschuwing!
Nicole en Claudia mogen dinsdagmorgen proberen hun rijbewijs-examen af te leggen. Het is beter dat de overige weggebruikers de omgeving van Rio Canario mijden tussen 08.30 en 11.00 uur.
Indien men is gezakt liever geen rouwbeklag aan huis.
Als ze geslaagd zijn, gaan ze uit eten. Ze laten zich dan rijden!

Een fan.

Het opgeven van "Pakkerdjes", die respectievelijk vijf en tien gulden kosten, kan geschieden bij het redactie- secretariaat van de Amigoe. De Amigoe behoudt zich het recht voor de plaatsing van een "Pakkerdje" op basis van zijn inhoud te weigeren.

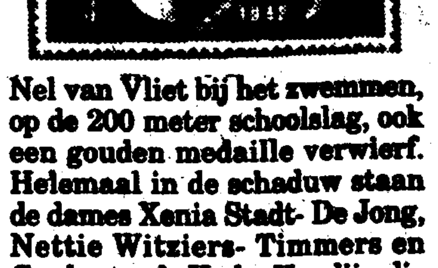
Postzegels

IN 1944 GEEN Olympiade, geen Olympische Winterspelen, maar wel, bijvoorbeeld in Zwitserland, een herdenking van het feit, dat vijftig jaar geleden, in 1894, de eerste stappen werden gezet op de weg naar de herleving van de antieke Olympische Spelen. De Zwitserse Posterijen brachten op 21 maart 1944 een serie van drie zegels in omloop, respectievelijk van 10, 20 en 30 rappen of centimes. De zegels zijn gesierd met de vijf Olympische ringen en met een beeltenis van Phoebus Apollo, in de Oudheid het toonbeeld van de mannelijke schoonheid en de beschermheer van de godsvrede.

In 1944 is Apollo in de laatstgenoemde functie volledig op non-actief. Op de Zwitserse zegels lijkt het alsof Apollo met de geheven rechterhand en arm zojuist een raam geopend heeft en ietwat schuw en mistroostig uitziet over het grote schouwtoneel van de wereld, waarop de oorlogsmachine onverminderd voortraast. Naast deze uitgifte van de officiële Posterijen waren er ook een soort postale activiteiten in de krijgsgevangenenkampen Gross Born en Woldenberg, waarin een aantal Poolse officieren en manschappen waren ondergebracht.

Een afbeelding van de daar geproduceerde Olympische postzegels en stempels is te vinden in het Nederlands Maandblad voor Philatelie van oktober 1968 op bladzijde 568. In 1948 worden de V-de Olympische Winterspelen te Sankt Moritz in Zwitserland gehouden en is Londen het toneel van de XIV-de moderne Olympiade. Voor Nederland staan de Spelen te Londen in het teken van de nog altijd legendarische overwinningen van Fanny Blankers- Koen, bijgenaamd de Vliegende Huismoeder.

Met vier gouden medailles omhangen, 100 en 200 meter hardlopen, 80 meter horden en 4x100 meter estafette, keerde zij naar Nederland terug. Te Amsterdam werd haar een glorieus onthaal bereid. Voor haar buitengewoon prestaties ontving zij van het stadsbestuur — het amateurisme viert dan nog hoogtij — een fiets! De eclatante successen van Fanny Blankers-Koen doen bijna vergeten, dat

Nel van Vliet bij het zwemmen, op de 200 meter schoolslag, ook een gouden medaille verwierf. Helemaal in de schaduw staan de dames Xenia Stadt- De Jong, Nettie Witziers- Timmers en Gerda van de Kade- Koudijs, die samen met Fanny Blankers-Koen de gouden medaille in de 4x100 meter estafette bijeenliepen.

Wanneer u nu nog weet, dat A. Voorting bij het wielrennen in de wegwedstrijd- individueel een zilveren medaille veroverde en mevrouw Van den Anker- Doedens eenzelfde resultaat boekte in de éénpersoons- kanoklasse over 500 meter, dan is de Nederlandse zegelijst op de negen bronzen medailles na compleet. Aan de Winterspelen te Sankt Moritz namen de Nederlandse schaatsers Langendijk, Huiskes, Broekman en Van der Voort deel. In weerwil van al hun pogen gelukten het hen niet tot de finales door te dringen.

Bij de Spelen te Londen ontbraken de sport- delegaties van de Sovjetunie, Japan, Duitsland en Bulgarije. Voor de eerste drie genoemde naties speelden hierbij de naweeën van de Tweede Wereldoorlog een grote rol. Waarom de Bulgaren verstek lieten gaan, is mij niet bekend. Op filatelistisch terrein stelden een elftal landen hun acte de présence ofwel bij de Spelen te Londen ofwel bij de sport- ontmoetingen te Sankt Moritz. Het waren: Groot-Brittannië, Zwitserland, Oostenrijk, Zuid-Korea, Bahrein, Mascate, Monaco, Peru, Kuweit, Brits-Marocco en Brits Tanger. Voorop natuurlijk de beide gastlanden Groot-Brittannië en Zwitserland.

Op 29 juli 1948 verschenen in Engeland een viertal zegels, traditie- getrouw gesierd met de beeldenaar van de regerende vorst, George VI, en een Olympische symbool. Het meest opvallende kenmerk van de Britse zegels is wel, dat de ontwerper in geen velden of wegen raad wist met de verstrengeling van de Olympische ringen. Hij heeft er zowat van alles mee aangevangen, maar slaagde er niet in de juiste combinatie te vinden.

M.ARVIS

(wordt vervolgd)

Alles opgeruimd

FRANKFURT — De politie in Frankfurt heeft naar zij deze week meedeelde een 21-jarige hotelemploye aangehouden op verdenking van het stelen van sieraden van Wanda Toscanini, de vrouw van de Amerikaanse pianovirtuoos Vladimir Horowitz. Mevrouw Horowitz had de diefstal van juwelen ter waarde van ruim 50.000 dollar uit haar hotelkamer, vorige week vrijdag aangegeven. Bij de verdachte waren sleutels gevonden die pasten op kamers van gasten. Bij zijn verhoor gaf hij enkele inbraken in hotelkamers toe, maar ontkende in de zaak Horowitz.

...KIM IL SUNG...

Persoonsverheerlijking zonder weerga

Kim Il Sung absoluut heerser over Noord-Korea

DEN HAAG — De 74-jarige Kim Il Sing, over wiens lot afgelopen maanden driftig gespeculeerd werd, oefent sinds hij in 1945 door de Russen in het zadel werd geholpen absolute heerschappij uit in Noord-Korea. Geen enkele politieke leider kan zich hierop beroemen zo lang aan de macht te zijn. De cultus rond de figuur van Kim Il Sung kende zeker na de dood van de Chinese leider Mao Zedong nergens ter wereld zijn weerga. De leer van Kim, het 'Kimilsungisme', werd de ideologie van Noord-Korea.

Kim Il Sung is de 'schepper' van het "socialistische paradijs", dat hij naar eigen zeggen in Noord-Korea tot stand bracht. Voor zijn 20 miljoen landgenoten betekent het leven in een politiestaat waar het doen en laten van iedere burger goed in de gaten wordt gehouden. Voor de rest zorgde Kim ervoor dat het land vrijwel volledig geïsoleerd leeft van de buitenwereld. Slechts mondjesmaat worden vreemdelingen toegelaten.

In verhalen van zulke "uitverkoren" bezoekers is het net alsof ze in een andere tijd en een andere wereld zijn terechtgekomen. Zij bevestigen het beeld dat in de loop van de jaren is ontstaan over Kim. Geen enkele beschrijving van Pyongyang is bijvoorbeeld volledig zonder de vermelding van het 20 meter hoge bronzen standbeeld van de grote geliefde leider en de enorme portretten van Kim die in partij- en regerings- gebouwen hangen.

De geringe informatie over Kim Il Sung is vooral afkomstig uit officiële biografieën waarvan de betrouwbaarheid in twijfel wordt getrokken. Daarin staat dat Kim op 15 april 1912 in Mangyongdae bij Pyongyang werd geboren. Zijn vader was boer. Hij heette toen Kim Song Chu, maar hij veranderde zijn naam later in Kim Il Sung, naar een bekende verzetsheld uit de tijd van de Japanse bezetting. Toen Kim dertien was, vluchtte hij naar Mantsjoerije, tegenwoordig een deel van China, maar toentertijd bezet door Japan, om een leven als revolutionair te beginnen.

Kim richtte de "Weg van het Imperialisme Unie" op en vormde in 1932 een strijdmacht bestaande uit Koreaanse vluchtelingen. Nogal overdreven verhalen over zijn helfhaftig gedrag gingen in Korea van mond tot mond, hetgeen bijdroeg tot Kims roem en later leiderschap.

In het midden van de jaren '30 kwam Kim aan het hoofd te staan van twee communistische organisaties. Hij werd in 1941 uitgezonden naar de Sovjetunie voor een militaire en politieke opleiding. Na een verblijf van vijf jaar keerde Kim na de Japanse kapitulatie in 1945 terug naar Korea als officier van het Rode Leger. Het land was krachtens een overeenkomst tussen Moskou en Washington verdeeld. De Russen zaten in het noorden, de Amerikanen in het zuiden, met als grens de 38ste breedtegraad.

Kim Il Sung werd eerste secretaris van de Communistische partij van Korea en in februari 1946 voorzitter van een voorlopige regering. Toen de Russen zich na twee jaar terugtrokken werd hij premier en partijleider van de Democratische Volksrepubliek Korea. Kim versterkte zijn positie in de eerste jaren van zijn bewind door zuiveringen binnen de partij en het leger.

Kims ideaal was een herenigd Korea. Hij probeerde die droom in 1950 met geweld te verwezenlijken door opdracht te geven tot een invasie in Zuid-Korea. De VN- Veiligheidsraad kon, mede dankzij het feit dat de Russen de VN- vergaderingen boycotten, zijn leden oproepen Zuid-Korea te steunen. Er werd een VN-troepenmacht gevormd, die vooral bestond uit Amerikanen, maar ook uit Nederlanders en die onder commando stond van generaal Douglas MacArthur.

Aanvankelijk boekten de Noordkoreanen terreinwinst en bezetten ze het grootste deel van het schiereiland. De VN- macht drong het Noordkoreaanse leger echter terug. Toen zelfs Pyongyang werd veroverd, schoten de Chinezen Kim te hulp en aanvankelijk met veel succes. Begin 1951 ontstond een militaire patstelling in de buurt van de 38ste breedtegraad.

Beide zijden begonnen vervolgens onderhandelingen over een bestand. Na ruim twee jaar praten, en voortdurende verbitterde grens- gevechten, werd in juli 1953 een overeenkomst bereikt. Deze wapenstilstand tussen de VN, Noord-Korea en China — Zuid-Korea weigerde zich erbij aan te sluiten — is nog steeds van kracht. Het verdrag voorzag onder meer in de instelling van een gedemilitariseerde zône van twee kilometer breed aan weerszijden van de demarcatielijn van de 38ste breedtegraad.

Beide landen waren door de oorlog grondig verwoest en tussen de twee en drie miljoen Koreanen hadden het leven verloren. De industrie was zowel in het noorden als het zuiden vrijwel geheel vernield. Het grensverkeer kwam geheel tot stilstand. Pas in 1983 kwam voor het eerst sinds jaren een geringe goederen- stroom op gang toen Pyongyang verrassend hulp verleende aan het door overstromingen getroffen zuiden.

De economische problemen van het jonge Noord-Korea waren te vergelijken met de moeilijkheden waarmee andere socialistische landen kampten. Kim Il Sing besloot net als de Sovjetunie onder Stalin Noord-Korea te industrialiseren. De nadruk lag op de zware industrie, waarbij vooral werd geprofiteerd van grondstoffen van eigen bodem en fabrieken die de Japanners hadden achtergelaten.

In de tweede helft van de jaren '50 startte Kim de zogenoemde Chollima- beweging om met alle mogelijke middelen de arbeidsproductiviteit te vergroten, te vergelijken met de grote sprong voorwaarts in China onder Mao. Gedurende de campagne, die vier jaar duurde, groeide de productie volgens de Noordkoreanen met 350%. Op Japan na was Noord-Korea begin jaren '60 het sterkst geïndustrialiseerde land van Azië. De kwaliteit van de Noordkoreaanse producten bleef evenwel sterk achter bij de kwantiteit.

Na de breuk tussen Moskou en Peking in 1959/60 wilde Noord-Korea zijn afhankelijkheid van de Sovjetunie verminderen. Desondanks wilde Kim geen al te nauwe banden met China. Hij volgde het principe van «equidistantie», om beide communistische mogendheden op gelijke afstand te houden. Deze zogenoemde Juche- politiek ging ervan uit dat Noord-Korea militair en economische onafhankelijk en zelfstandig moest worden.

Noord-Korea heeft nu een van de sterkste legers in Azië, dat maar liefst 840.000 militairen telt en een flink deel van de begroting opslokt. Kim nam de reorganisatie van de economie krachtdadig ter hand. Het vijfjarenplan 1978-83 voorzag onder meer in een jaarlijkse groei van de industriële productie van 12,1%. Vooral energie- productie, mijnbouw, transport en buitenlandse handel kregen voorrang in die plannen. In de begroting voor 1986 zijn vooral meer fondsen beschikbaar voor wetenschap, onder meer voor automatisering en robotisering.

Noord-Korea heeft een buitenlandse schuld van twee à drie miljard dollar, die Amerikaanse experts toeschrijven aan de hoge militaire uitgaven. Aan defensie werd in 1985 14,4% van de totale begroting besteed. Vooral de Sovjetunie levert veel modern militair materieel. Volgens Seoul is de militaire krachts- verhouding op het Koreaanse schiereiland 2:1 in het nadeel van het zuiden.

Ofschoon Kim wordt geprezen als de man die Noord-Korea tot een socialistische industriestaat heeft gemaakt, valt uit allerlei verhalen van Westerse bezoekers op te maken dat de economische groei in Noord-Korea stagneert. Dit is een mogelijke verklaring voor de gematigder opstelling ten opzichte van het welvarender Zuid-Korea die Kim de afgelopen jaren heeft ingenomen.

In 1984 stelde Kim Zuid-Korea en de Verenigde Staten voor besprekingen te beginnen over een eventuele hereniging. Veelbelovende familie- bezoeken, contacten tussen parlementariërs over en weer, alsmede handels- besprekingen kwamen op gang. Begin dit jaar schortte Noord-Korea de contacten op wegens gezamenlijke Amerikaans-Zuidkoreaanse militaire oefeningen. Kim Il Sung, sinds 1972 ook president, stelde korte tijd later wel voor een topconferentie te beleggen tussen hemzelf en de Zuidkoreaanse president, Chun Doo Hwan.

Kims toenaderings- politiek wordt in verband gebracht met de kwestie van zijn opvolging. De Noordkoreaanse leider liet het oog vallen op zijn zoon Kim Jung Il. Volgens waarnemers heeft hij geprobeerd steun voor dat idee te winnen in Peking en Moskou, getuige zijn recente bezoeken aan beide hoofdsteden.

De Noordkoreanen kennen Kim Jong Il (45) als "de dierbare leider" aan wie vrijwel dezelfde egards worden bewezen als aan zijn vader. De voorbereidingen om hem tot nummer één te maken zijn sinds de jaren '70 aan de gang. Kim Junior is al opgeklommen tot lid van het presidium, tweede man in het partij- secretariaat en lid van de militaire commissie, het partij- orgaan dat het machtige leger controleert.

Hij zou in feite al enige tijd de dienst uitmaken. De Kampucheaanse prins Norodom Sihanouk zei in juli vorig jaar na een bezoek aan zijn oude vriend Kim Il Sung dat de zoon de leiding had. Maar volgens enkele Korea- specialisten verzetten hoge legerofficieren zich tegen de dynastieke ambities van de familie Kim, omdat Kim Junior een "apparatsjik" is die binnen de partij is gevormd. Een functionaris van de Zuidkoreaanse geheime dienst voorspelde onlangs dat de militairen Kim Jong Il, als hij aan de macht zou komen, binnen een jaar ten val zouden brengen.

Micronesie steeds dichter bij "onafhankelijkheid"

Steeds meer eilandjes gaan lot in eigen handen nemen

DEN HAAG — Grote gebieden in de Stille Oceaan maken zich op hun lot in meer of mindere mate in eigen hand te nemen. Jongste kandidaat voor zelfbeschikking is het "VN- mandaatgebied van de eilanden in de Stille Oceaan", dat de republieken Palau en de Marshall- eilanden, de federatie Micronesië en het Gemenebest van de noordelijke Mariana- eilanden omvat.

Dit deel van de wereld, het zogenoemde Pacific Basin, zal in de toekomst een steeds voornamere plaats op het wereld- toneel opeisen. Weliswaar kunnen deze eilanden- groepen niet in de (economische en militaire) schaduw staan van regionale machten als Japan, Taiwan en Zuid-Korea, maar nu al tekenen de confrontaties tussen Washington en Moskou zich af over invloed in dit militair- strategische gebied.

Na 39 jaar als VN- mandaatgebied onder beheer van de Verenigde Staten te hebben gestaan, werden de Marshall- eilanden op 21 oktober gedeeltelijk onafhankelijk. De vertegenwoordiger van de VS bij de VN heeft in een brief aan secretaris- generaal Pérez de Cuellar meegedeeld dat Washington er van uit gaat dat op die datum het "verdrag van vrije associatie" (Compact of Free Association) tussen de Verenigde Staten en de republiek Marschall-eilanden van kracht is geworden.

Soortgelijke verdragen met de federatie Micronesië en de noordelijke Mariana- eilanden is op 3 november ingegaan. De Verenigde Staten zullen de VN tezijnertijd inlichten zodra het verdrag met de republiek Palau van kracht wordt, aldus de Amerikaanse brief aan de secretaris-generaal.

Washington stelt alles in het werk zo spoedig mogelijk een einde te maken aan het beheer over de eilanden. Dit zal echter nog de nodige moeite vergen. De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties moet er namelijk zijn goedkeuring aan geven. Afgelopen mei stemde de Sovjetunie in de beheerschaps- raad (Trusteeship Council) van de VN tegen het Amerikaanse voornemen. De uitslag van de stemming was drie tegen één (de Sovjetunie). Het vijfde lid, de Volksrepubliek China, weigert zitting in de raad te nemen.

De Sovjetunie heeft aangekondigd in de Veiligheidsraad, waar de kwestie binnenkort aan de orde komt, weer tegen te zullen stemmen. Het Kremlin beschuldigt de Verenigde Staten van "neo- kolonialisme" inzake Micronesië. Indien de meerderheid van de raad zich echter achter de Amerikaanse zienswijze schaart, zal Moskou zijn veto uitspreken. Het gevolg is dan wel dat de huidige rol van Washington in het "VN- mandaatgebied van de eilanden in de Stille Oceaan" wordt geprolongeerd.

Dit mandaatgebied, verspreid over 7,5 miljoen vierkante kilometer zee, omvat 2.125 voor het merendeel zeer kleine eilanden met een gezamenlijke oppervlakte van slechts 1.300 vierkante kilometer. De meest westelijke eilanden liggen ongeveer 800 kilometer ten oosten van de Filipijnen en de groep strekt zich uit over 4.800 kilometer in de richting van Hawaii. In het nu nog door de VS beheerde gebied wonen tussen de 130.000 en 160.000 mensen. Het ligt in dat deel van het Stille Oceaan dat, samen met onder meer Kiribati (de voormalige Britse Gilbert Islands, die in 1979 zelfstandig werden) en Tuvalu (de voormalige Ellice Islands die in 1978 van Groot-Brittannië hun onafhankelijkheid verkregen), bekendstaat als Micronesië.

Onder het "verdrag van vrije associatie" met de Marshall- eilanden behoudt Washington voor 30 jaar het recht het eiland Kwajalein te gebruiken als proefgebied voor raketten, met het recht van verlenging. Op Kwajalein is een groot militair volgstation gevestigd dat raketten in het oog houdt die vanuit Californië in de richting van het eiland worden afgeschoten. Het atol neemt om die reden ook een belangrijke plaats in het ruimteverdedigings- programma (SDI) van president Reagan.

Een normale stethoscoop kun je bij een olifant niet al te gemakkelijk gebruiken. Tenminste niet als je daardoor nog iets wilt horen, want de speklagen van een dergelijk dier, dempen nagenoeg alle geluiden die er vanuit dat logge lichaam kunnen komen. Vandaar ook dat er, toen de circus- olifant Rani moest worden onderzocht omdat de kolos zo'n last van maagpijn had, een MIJN- DETECTOR aan te pas moest komen. Die werd gehanteerd door een sergeant- majoor uit het Britse leger. Evenals de dierenarts, die het eerst wel op de gebruikelijke manier probeerde, kon de militair niets ontdekken.

De Verenigde Staten zullen ook zorg dragen voor de defensie, de posterijen, het geldstelsel, de gezondheidszorg in de nieuwe republiek en de luchtvaart- verbindingen van en naar het gebied. Washington zal de Marshall- eilanden over een periode van 15 jaar 30 miljoen dollar per jaar steun geven. Voor het totale mandaatgebied hebben de VS 2.7 miljard dollar toegezegd gedurende vijftien jaar.

Een aparte regeling is in het verdrag getroffen voor de ex--bewoner van de atollen Bikini en Eniwetok. Het Witte Huis heeft 150 miljoen dollar beschikbaar gesteld als tegemoetkoming aan slachtoffers van kanker en andere ziekten die hun oorsprong vinden in de Amerikaanse nucleaire proeven op beide atollen. Tussen 1946 en 1958 werden op Bikini en Eniwetok 66 kernproeven genomen, waaronder de krachtigste explosie van een waterstofbom in de geschiedenis. Beide eilanden zijn nu nog steeds voor het grootste deel onbewoonbaar, ondanks grootscheepse inspanningen ze weer leefbaar te maken, zoals het afgraven en begraven van duizenden tonnen radio- actief afval.

De advocaat van de ex--bewoners van Bikini, die nu verblijven op het kleine atol Kili, heeft inmiddels laten weten niet accoord te zullen gaan met het door de VS beschikbaar gestelde bedrag. De schadevergoeding is volgens hem volkomen ontoereikend om de nadelige gevolgen voor de gezondheid van de mensen en het milieu te compenseren.

Micronesië, waarvan het VN-mandaatgebied van de eilanden in de Stille Oceaan deel van uitmaakt, is ondanks de relatieve onbekendheid, al geruime tijd een belangrijke factor in het machtsspel van de grote mogendheden. Na de ontdekking van de eilanden in de vijftiende eeuw door Magalhaes werd het gebied door Spanje opgeëist. Tegen het einde van de 19e eeuw nam de Spaanse invloed hier af. Duitsland annexeerde de Marshall- eilanden in 1885 en Spanje verkocht de Carolina's en de noordelijke Mariana- eilanden in 1899 aan Duitsland, met uitzondering van het eiland Guam dat na de Spaans-Amerikaanse oorlog van 1898, samen met de Filipijnen, aan de VS toeviel.

Aan begin van de Eerste Wereldoorlog in 1914 bezette Japan de eilanden. Zes jaar later kreeg Japan van de Volkenbond het mandaat over het gebied. Tijdens de laatste jaren van de Tweede Wereldoorlog, in 1944 en 1945, veroverden Amerikaanse militairen de eilanden op de Japanners in een lange reeks bloedige gevechten. In 1947 droeg de VN het beheer over het gebied op aan de Amerikanen. Tot 1951 stonden de eilanden onder controle van de Amerikaanse marine waarna het beheer, met uitzondering van de noordelijke Mariana- eilanden die tot 1962 onder militair bestuur bleven, in handen werden gegeven van een burgerlijk gezag.

In de jaren zestig nam de roep om meer autonomie toe. In 1967 werd een commissie in het leven geroepen die zich moest buigen over het toekomstige staatsbestel van de eilanden. In een rapport uit 1970 stelde deze commissie dat de inwoners van Micronesië recht hadden op onafhankelijkheid, op zelfbeschikking, op een eigen grondwet en tevens het recht elke vorm van samenwerking met de Verenigde Staten op te zeggen. Na jarenlange onderhandelingen met Washington verklaarde de Amerikaanse president Jimmy Carter in 1977 dat Washington de overeenkomst met de VN over het beheer van de eilanden in 1981 wilde beëindigen.

Nadien volgden de staatskundige ontwikkelingen in het gebied elkaar snel op. Zo verkreeg het district Mariana begin 1978 een aparte status als het Gemenebest van de noordelijke Mariana- eilanden. Zo'n constructie is vergelijkbaar met die van Puerto Rico. Uiteindelijk zullen de inwoners van deze eilanden Amerikaans staatsburger kunnen worden. Juridisch blijft het vooralsnog deel uitmaken van het VN- mandaatgebied tot de uiteindelijke beslissing over de toekomstige status van het gehele gebied is gevallen.

De Marshall- eilanden stelden een eigen grondwet op, die op 1 mei 1979 van kracht werd. In diezelfde jaar namen de vier districten Yap, Truk, Kosrae en Ponape (in 1984 herdoopt in Pohnpei) eveneens een grondwet aan, waarna ze verder door het leven gingen als de federatie Micronesië.

De inwoners van het district Palau keurden in 1979 een grondwet goed, die in 1981 van kracht werd, waardoor de republiek Palau werd geschapen. De Verenigde Staten en Palau ondertekenden in augustus 1982 een "verdrag van vrije associatie". Twee maanden later volgden de Marshall- eilanden en de federatie Micronesië.

Geheel probleemloos voor de Verenigde Staten loopt het op Palau echter niet. De inwoners hebben een grondwet aanvaard die gebruik, opslag en testen van nucleair materiaal op het grondgebied van de republiek verbiedt. Het verdrag dat met de Verenigde Staten is afgesloten, is echter in strijd met de Palause grondwet. De Amerikaanse regering is van mening dat de defensie- verplichtingen uit het associatie- verdrag niet kunnen worden nagekomen indien in de grondwet een nucleair verbod is opgenomen. De afgelopen vier jaar hebben de inwoners van Palau zich bij referenda driemaal uitgesproken voor de «Compact» met de Verenigde Staten, maar de benodigde meerderheid van 75% werd daarbij niet gehaald.

Zo stemde in 1983 60% van de bevolking voor de «Compact» met de VS. In september van dat jaar bepaalde het hooggerechtshof van Palau dat hiermee het verdrag met Washington was verworpen. Een gewijzigd verdrag, waarin niet wordt gesproken over nucleaire kwesties werd in 1984 met een meerderheid van 66% aanvaard. **Het Witte Huis was van mening dat** deze meerderheid desondanks te klein was om een eventueel toekomstig conflict te vermijden.

Afgelopen januari werd een nieuw verdrag opgesteld, waarin Washington zich verplicht ruim 420 miljoen dollar economische steun aan de republiek te geven. Dit nieuwe verdrag werd in februari door 72% (maar nog steeds niet de verlangde 75%) van de kiezers aanvaard. De regering van Palau heeft echter laten weten vastbesloten te zijn autonomie onder de voorwaarden van het verdrag met de VS te krijgen. De inwoners van de federatie Micronesië en republiek Marshall- eilanden keurden de Compacts in 1983 goed.

Het strategische belang van de «Pacific Basin» neemt de laatste jaren steeds verder toe. Niet alleen speelt Kwajalein in de republiek Marshall- eilanden een belangrijke rol in het lange afstandsraketten- programma van de Verenigde Staten ook de noordelijke Mariana- eilanden en Palau wordt een strategische rol toegedicht door de militaire plannenmakers in het Pentagon. Mochten de Amerikanen de luchtmacht- basis Clark en de marinebasis Subic in de Filipijnen verliezen dan wordt verwacht dat de Verenigde Staten zullen terugvallen op bases in dit gebied (de zogenoemde «Fall-back»- gordel). De «Compact» met Palau geeft de VS onder meer het recht een grote militaire basis te vestigen op het eiland Babelthuap.

Washington is vastbesloten zijn invloed in het zuidelijk deel van de Stille Oceaan te behouden en beziet daarom de toenemende interesse van de Sovjetunie voor de eilanden met grote argwaan. Moskou ging onlangs diplomatieke betrekkingen aan met Vanuatu en verkreeg hier visserij- rechten. Vorig jaar sloten de Sovjets ook een visserij- overeenkomst met Kiribati met een duur van een jaar. De onderhandelingen tussen Kiribati en Moskou over een verlenging van de overeenkomst, die op 15 oktober afliep, zijn echter onlangs vastgelopen en Kiribati heeft de Sovjet- vissersschepen verboden de netten nog langer uit te werpen in de wateren van de eilandengroep totdat een nieuwe overeenkomst is bereikt.

Onlangs werden ook Fiji en Papua Nieuw-Guinea door Moskou benaderd voor een overeenkomst inzake visserij, suiker en hout. Hoewel de toenaderingspogingen van het Kremlin tot heden zuiver commercieel zijn, is Washington ervan overtuigd dat de Sovjetunie aanzienlijk grotere ambities in dit deel van de wereld koestert.

Groot-Brittannië herstelt banden met Guatemala

LONDEN — De onder-minister voor Buitenlandse Betrekkingen van Groot-Brittannië, Baronesse Young, heeft besprekingen gevoerd teneinde de diplomatieke betrekkingen met Guatemala te herstellen, zo deelde het ministerie mee.

De banden tussen beide landen werden verbroken in 1981 na jarenlange discussies over de status van Belize. Baronesse Young heeft op de conferentie in Miami een ontmoeting gehad met president Vinicio Cerezo.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Supermercado Pueblo.

NOORD: Lee Take Away, Noord 82.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert 265.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldtstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 127-849.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *About last night* (18 jr.); 24.00 uur *Gracias para dos* (18 jr.).
II: 20.45 uur *Crimes of Passion* (18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 & 24.00 uur *Battle Truck* (18 jr.).

*****

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Pabao brug: del Pueblo, tel.: 21253.
Pariba brug: San Nicolas, tel.: 45712.

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter E.Laclem Seroe Pita 54B, tel.: 23379/28442.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter K.Vieira, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833/24300.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 / 18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden en van 20.30-21.30 uur Franse literatuur; dinsdag van 20.00-21.00 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano, lokaal 61/62.

*****

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *About last night* (18 jr.).
II: 18.00 uur *Ghostbusters* (alle leeft.); 20.45 uur *Crimes of Passion* (18 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Battle Truck* (18 jr.).

*****

DIVERSEN
SPORT
SPORTDAG
(San Nicolas Beker)
14.00 uur dominowedstrijden; 09.30-15.30 uur softball- competitie - Lago Heights-terrein.

CARRALLY **(georg. door Allliance Française)**: 10.00 uur start te Yrausquinplein naar Buurtcentrum Dakota.

FIETSTOCHT **(georg. door IDEFRE)**: 06.30 uur start (en finish) te Arubiana Inn.

BASKETBALL: 15.30 uur (junioren) Oasis vs Chinese club; 16.30 uur **(dames)** Marlboro vs Bionic - Aruba Juniors-terrein.

VOETBAL **(veteranen)**: 16.30 uur Ayó Vets vs Inter - Ayó-terrein.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
WIT GELE KRUIS
zuigelingenbureau
09.30-12.00 uur te Paradera
(kleuterbureau volgens afspraak)

KIWANIS **(Palmbeach)**: 19.30 uur dinner meeting - Aruba Beachclub.

LIGA DI MARIA **(San Nicolas)**: iedere maandagochtend van 08.00-12.00 uur kan pakjes Ayudo Social afgehaald worden - Milagrosa Centrum - Theresiastraat 6.

TOERISTENSCHIP: 09.00-15.00uur «Britannis - vert. SELMA.

SPORT
ZWEMVERENIGING «ARUBA MARLINS» **(donderdag)**: 18.00-19.00 uur training - Palmbeach Hotel.
(zaterdag): 14.00-16.00 uur zwemlessen (voor dipl. A, B, C, D, E en F) - POVA-zwembad.

ARUBA WEIGHTLIFTING ASSOCIATION: 17.00-19.00 uur gewichtheftraining - Sportcentrum Noord.

VERENIGING VOOR ZWEMONDERWIJS ARUBA: 17.30-19.30 uur zwemlessen (voor dipl. B, E, D en F) - Americana Hotel.

ZWEMCLUB «BARRACUDA» **(training)**: 16.00-17.00 uur Divi Divi Hotel.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis- gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Lagoenweg 9A, 1e verdieping): iedere werkdag van 07.30-12.00 / 13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BIBLIOTECA NACIONAL **(openingstijden)**
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55 / 13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 uur (s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 / 13.30-17.00 uur; woensdagochtend gesloten, in de middaguren geopend van 12.30-19.00 uur, om 13.30 uur uitlenen van boeken; van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/13.00-17.00 uur studiezaal open voor publiek

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden)**: dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

*****

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 World of tools: «The knife»; 18.15 The A-team: «The sound of thiunder»; 19.00 Rikesa Universal: «Venezuela»; 20.00 Telenoticias; 20.30 Miami Vice: «Bought and paid for»; 21.15 Estreno: «Bayou romance»; 22.40 CNN international hour; 23.30 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Programma Pierewietje; 18.30 Quiz «13»; 19.30 Showtime; 20.30 Tele-Resumen; 21.00 Quo Vadis; 22.15 CNN international news; 22.45 Santo Domingo invita 23.30 Sluiting.

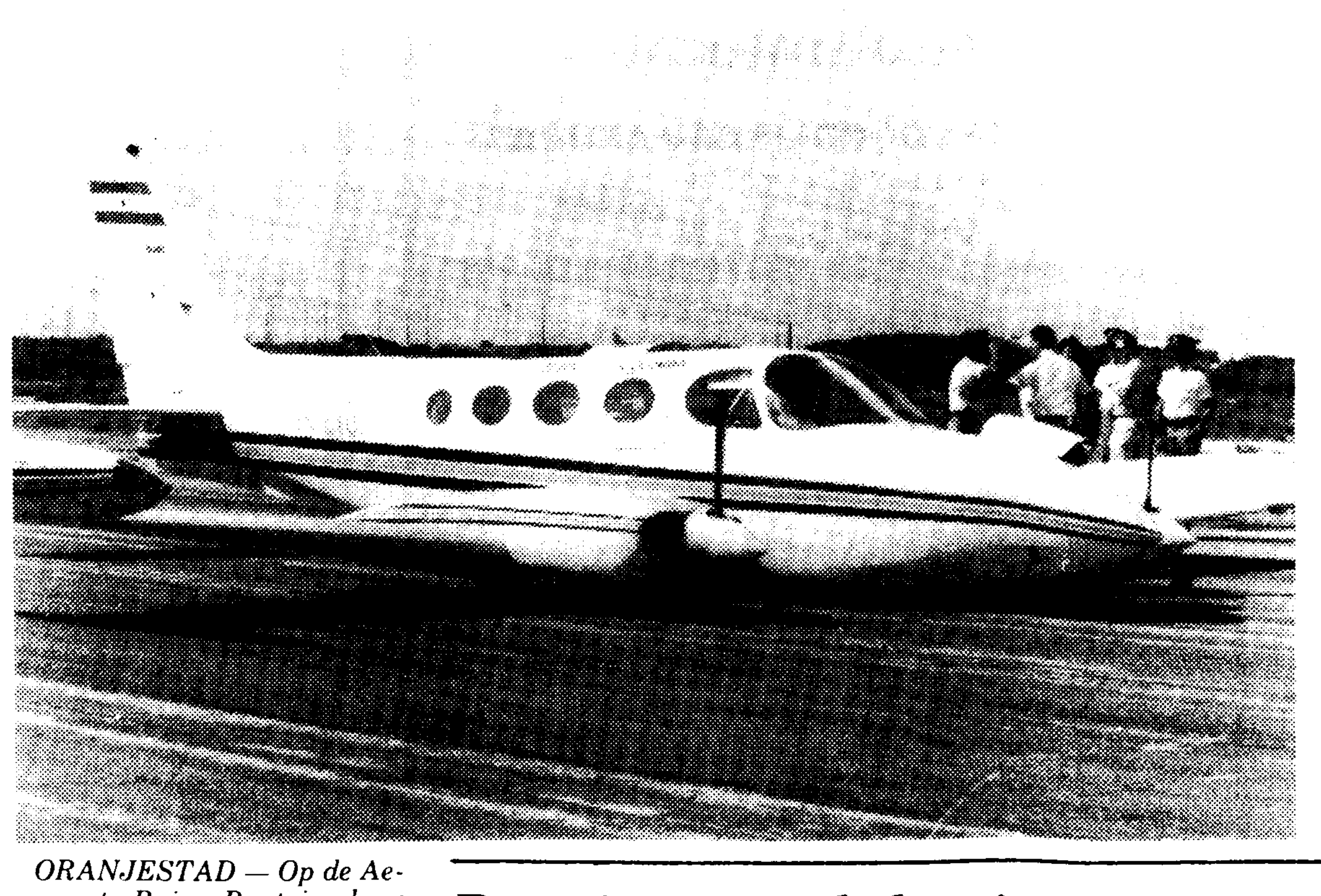
*****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 18.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
SAN NICOLAS: 09.00 uur gecombineerde kerkdienst voor **Piedra Plat** en **San Nicolas** samen met de Evangelische Broedergemeenschap, voorgangers ds Berggraaf en ds H.Hessen; zondagsschool op dezelfde tijd.
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.

*****

ORANJESTAD — Op de Aeropuerto Reina Beatrix vloog vrijdagmiddag het luik van het landingsgestel open van een tweemotorig vliegtuig, dat op dat moment net aan de stijging begon. Het gevolg was dat het vliegtuig, een Cessna 240 van de Colombiaanse maatschappij Transcaribbean, naar beneden kwam en grote materiële schade opliep. De drie personen aan boord, de piloot Jorge Otalora (28), de co-piloot Sebastian Valencia (34), beiden Colombianen, en de Chileense passagier Allan Knots (48), liepen geen letsel op. Autoriteiten van de verschillende overheids- diensten begonnen na het ongeval direct met een onderzoek. Als gevolg hiervan bleef de luchthaven gedurende enige uren voor alle verkeer gesloten.

Rechtspositie militairen

ORANJESTAD — De staten van Aruba hebben zich gistermiddag enige uren bezig gehouden met de Landsverordening tot regeling van de rechtspositie van de Arubaanse militairen.

De vergadering begon met een vertraging van een uur omdat de stroom in de Statenzaal was uitgevallen.

Uitvoerig werd van gedachten gewisseld over het regeringsvoorstel, waarbij MEP statenlid mr John van der Kuyp met enige opmerkingen en wijzigingen kwam. Premier Eman verdedigde het regeringsbeleid in deze. Uiteindelijk werd het voorstel kort na half zes unaniem aangenomen.

Pensioen veelal enige bron van inkomsten

BGNAA: nog steeds ongerustheid over splitsing van pensioenfonds

ORANJESTAD — Opnieuw heeft de Bond van Gepensioneerden van de Nederlandse Antillen en Aruba (BGNAA) bij monde van voorzitter mr. Bert van Gool en secretaris Wim van 't San zich tot de regeringen van de Antillen en Aruba alsmede de Arubaanse Staten gewend in verband met mogelijke plannen om het Algemeen Pensioenfonds van de Nederlandse Antillen (APNA) te gaan splitsen. Op in mei geschreven brieven werd nog geen reactie ontvangen, waardoor het bestuur van de BGNAA op de recente jaar- vergadering in Nederland op vele vragen een antwoord moest schuldig blijven.

Het bestuur van de BGNAA wijst er in zijn brieven op dat de mogelijke splitsing van het APNA en de daarmede samenhangende betaling der pensioenen uiteraard een zeer belangrijk onderwerp van gesprek zijn voor de leden van de BGNAA. Immers het pensioen is in de meeste gevallen hun huidige en enige bron van inkomsten en derhalve hangt daarvan af de wijze waarop zij hun oude dag beleven. De onzekerheden, welke hierover bestaan en in het verschiet liggen, verontrusten vele gepensioneerden. Tijdens het bezoek dat bestuursleden in maart van dit jaar aan de Antillen en Aruba brachten werd toegezegd dat het bestuur gehoord zou worden voordat definitieve beslissingen zouden worden genomen. Het bestuur heeft daarover niets meer gehoord. Wel heeft het bestuur begrepen dat de streefdatum van 1 juli 1986, waarop de splitsing van het APNA zou dienen te zijn geëffectueerd, niet is gehaald zodat de onzekerheden aan die splitsing verbonden, voortduren.

Het bestuur haalt dan nog enige punten aan, die zij destijds in haar brief van 10 mei vermeldde en waarover de Amigoe toen uitvoerig berichtte. In dit schrijven werd ook gewezen op de financiële consequenties die aan een splitsing van het APNA verbonden zijn. Nogmaals verzoekt het bestuur om de beslissing tot een splitsing van het APNA in heroverweging te willen nemen.

Voorts verzoekt het bestuur van de BGNAA met nadruk om — mocht de Arubaanse regering toch menen om tot splitsing van het APNA over te moeten gaan — de termijn, welke aan de drie gepensioneerde landsdienaren van Aruba, zal worden gegund om een keus te maken tussen het Antilliaans en Arubaans Pensioenfonds te stellen op minimaal zes maanden. Zo zal het bestuur ampel tijd hebben om de buiten de Antillen en Aruba wonende gepensioneerden voor te lichten ten aanzien van de gevolgen van hun keus. In de brief aan de Staten van Aruba verzoekt het bestuur van de BGNAA om bij de Arubaanse regering te bevorderen, dat de financiële consequenties van een splitsing van het APNA in volle omvang zullen worden doorgerekend en daarna de splitsing van het APNA in heroverweging te nemen.

Tijdens het bezoek dat destijds mr. Bert van Gool aan Aruba bracht, zette hij tegenover de Amigoe uiteen dat het Pensioenfonds zeker naar zijn aard een van de gemeenschappelijke instellingen is die zeer moeilijk en met veel risico te splitsen is, afgezien van de kosten die daarmede gepaard gaan.

Beklaagde kan zich niets herinneren

Officier van Justitie eist twaalf jaar wegens doodslag

ORANJESTAD — Gevangenisstraf van 12 jaar met aftrek eiste de Officier van Justitie vrijdagmorgen tegen de 52-jarige man L.C.. Deze had op 7 maart, aan de Lopezstraat in San Nicolas, de man Apolinario (NAI) Wouters met eem mes dodelijke steken toegebracht. L.C. werd ter rechtzitting, doodslag ten laste gelegd.

Uit al hetgeen naar voren werd gebracht, bleek dat de beklaagde, het slachtoffer en een derde man, die dag al vanaf de morgenuren aan een drinkpartij begonnen waren. Later op de dag kwam het tot een woordenwisseling waarop het steken volgde van Wouters door L.C..

Laatstgenoemde verklaarde op vrijdag voor de rechter zich niets meer van de gebeurtenis te herinneren. Dit vanwege de dronken toestand waarin hij op de bewuste dag verkeerde. Een test had uigewezen dat L.C. een alcoholgraad van 2.43 in zijn lichaam had gehad.

Voor de rechter was het een groot vraagteken hoe de beklaagde, die zei zich niets van de gebeurtenissen te herinneren, wel kon verklaren dat hij na zijn daad door de politie was mishandeld. Als antwoord hierop liet de beklaagde horen dat toen hij de volgende dag in zijn cel wakker werd zijn lichaam nogal pijn deed. Hij zei geen moment de bedoeling te hebben gehad Wouters te doden en betuigde zijn spijt over het gebeurde.

De strafkaart van beklaagde vermeldt dat hij naast dronkenschap en een gewapende overval zich in 1978 ook schuldig maakte aan doodslag op zijn ex--echtgenote. Beklaagde L.C. zei zich ook dat geval uit 1978 niet meer te kunnen herinneren. Uit de uitgebrachte rapporten bleek, dat beklaagde alcoholverslaafde is, terwijl de pschyiater een deficiente geestelijke ontwikkeling constateerde alsmede grote kans dat de beklaagde dezelfde daad weer zal kunnen herhalen. De uitspraak van de rechter volgt op 5 december.

SEPA voorzitter betreurt onrust in haven

ORANJESTAD — SEPA voorzitter Gregorio Wolff reageerde met een verklaring op de gebeurtenissen in de haven waarbij de commissarissen en directeur van Astek proberen de UPA voorzitter te verwijderen en daarbij zelfs geld hebben aangeboden om hem af te kopen.

De heer Wolff keurt deze gang van zaken ten scherpste af en ziet in die sfeer dan ook de berichten dat enige UPA leden doende zijn een nieuwe haven-vakbond op te richten waardoor SEPA en UPA die nu nog de belangen van de werknemers in de haven behartigen, geëlimineerd kunnen worden.

In dit verband merkt de heer Wolff op dat de leiding in de haven, inplaats van de kop van een vakbondsleider te zoeken, beter eens kan opletten wat er in en op het haven-terrein allemaal gebeurt. Hij haalt hierbij als voorbeeld aan de containers met stoffen om cocaïne te maken, die de haven van Aruba en het eiland een slechte naam hebben bezorgd. Deze gebeurtenissen zorgen ervoor dat Aruba de naam van "high risk area" niet kwijt kan raken. Het verdient volgens de SEPA voorzitter aanbevelingen dat de staten een onderzoek laten instellen naar wat er allemaal op het haven-terrein gebeurt. Tenslotte brengt de heer Wolff hulde aan de FADA die alles doet om de strijd tegen de verdovende middelen aan te binden.

Piloten in vrijheid

ORANJESTAD — De piloten V. en T. die enige dagen geleden werden aangehouden vanwege het vermoeden dat zij passagiers vervoerden tegen betaling zonder daarvoor de vereiste vergunningen te hebben, zijn weer op vrije voeten gesteld. Er was geen reden meer om hen verder aan te houden. Zij werden gistermiddag voor de Officier van Justitie geleid die geen redenen meer aanwezig vond hen verder aan te houden. Verwacht wordt dat deze zaak tezijnertijd voor de groene tafel zal worden behandeld.

ZAKENVARIA

IN ALHAMBRA Bazaar begint op maandag een nieuwe activiteit: «The taste of Aruba». Dit is een Foodfestival, waaraan acht restaurants deelnemen, die voor de nodige hapjes zullen zorgen. Voorts zullen er culinaire demonstraties worden gegeven en kan wijn van Licores Aruba worden geproefd.

ORANJESTAD — In de semi-finale van de adspirant voetbalstrijd behaalde RCA een 2-0 overwinning op CB Ayó. Jasper Schwartz en Arjen Schoen scoorden de doelpunten voor RCA. Op het Riverplate- veld speelde Atlantico Deportivo tegen Riverplate gelijk (0-0).

ARUBAANS COMMMENTAAR

Persbehandeling

DE DOOD VAN een prostituée, waarbij na de dood tijdens de sectie tuberculose werd geconstateerd, heeft niet alleen de nodige deining, maar vooral vele vragen teweeg gebracht. En die vragen bestaan nog steeds, omdat van overheidswege — in casu de Gezondheidsdienst — niet de nodige voorlichting aan het publiek werd gegeven. Wel verscheen een particuliere arts voor de televisie om te komen vertellen, dat het in feite toch allemaal niet zo erg was.

De Gezondheidsdienst daarentegen had via Bureau Voorlichting de nodige oproepen laten doen, dat iedereen, die in aanraking met deze vrouw was geweest, zich direct ter controle bij de huisdokter diende te melden. De wijze waarop deze oproep werd gedaan — zonder enige behoorlijke uitleg wat er nu wel gaande was — veroorzaakte onnodig paniek. Gevallen zijn bekend dat bedrijven, waar de vrouw wel eens binnen was geweest of voorbij gelopen, hun gehele personeel ter controle naar de dokter zonden.

Deze onnodige paniek had voorkomen kunnen worden indien van overheidswege een behoorlijke voorlichting was gegeven. Vele mensen op Aruba hadden bijvoorbeeld nog nooit over tuberculose gehoord en wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn. Daarover had men voorlichting dienen te gegeven. Jammer genoeg werd dit niet op de juiste manier aangepakt.

Onnodig paniek zaaien

TWEE PERSFOTOGRAFEN ZIJN het slachtoffer geworden van bepaalde maatregelen, waardoor zij als "misdadigers" naar de politiewacht werden gebracht en daar een procesverbaal aan hun broek kregen, omdat zij zich zogenaamd ten onrechte in een vaartuig bevonden, waarmee de politie een onderzoek instelde.

Wij kunnen volkomen begrijpen, dat er bepaalde maatregelen worden genomen waar bij overtreding tegen wordt opgetreden. Maar dan moet men wel bij het nemen van maatregelen — zeker wanneer deze een einde moeten maken aan reeds jaren bestaande toestanden — alle betrokkenen behoorlijk op de hoogte stellen. Dat is in dit geval pertinent niet gebeurd en betrokken persfotografen wisten dit dus zeker niet. Bij vertrek van de boot uit de haven werd door personeel van de boot en politie duidelijk geconstateerd dat twee fotografen aan boord waren toen de politie een kijkje op zee ging nemen om te zien waar de "vuurballen" vandaan kwamen. Er werd niets gezegd, zelfs niet toen men had kunnen terugvaren om de fotografen van boord te zetten. Neen, bij terugkeer werden ze aangehouden en naar de politiewacht overgebracht, waardoor hun naam in diskrediet werd gebracht.

Nogmaals, wij laten buiten beschouwing dat mogelijk een overtreding werd begaan, maar de wijze waarop de politie meende te moeten handelen, keuren wij ten scherpste af. Wij keuren af, dat mensen in de uitoefening van hun beroep gebruik maken van een situatie, die al jaren bestaat, nu ineens naar de politiewacht worden gebracht, omdat zij zogenaamd in overtreding waren. Inmiddels is aan de minister van Justitie een verzoek gedaan een onderzoek in te stellen naar deze "ondemocratische" gang van zaken.

De pers, die zich evenals iedere burger aan de wetten en voorschriften heeft te houden vraagt geen buitengewone behandeling, maar deze willekeurige behandeling waarbij collega's gehinderd worden in de uitoefening van hun beroep en de wijze waarop zij dan naar de politiewacht worden overgebracht, keuren wij ten scherpste af. Wij willen er niet de persvrijheid bij halen waarover deze regering zo gaarne spreekt, maar wel kan geëist worden dat de minister van Justitie op korte termijn — geen maanden wacht — een onderzoek laat instellen.

Rectificatie

ORANJESTAD — De verwisseling van een bovenschrift bij het artikel "Ambtswoning van de gouverneur van Aruba officieel overgedragen" heeft -ten onrechte- de indruk gewekt als zou dit pas gebeuren tijdens de komst van koningin Beatrix naar de Antillen en Aruba. De overdracht van de gouverneurswoning geschiedde echter gistermiddag zoals uit het artikel bleek. Het bovenschrift "Bij bezoek koningin Beatrix" hoorde op de Bonaire pagina te staan bij een artikel over een daar opgericht comite ter voorbereiding van het bezoek van de koningin. Onze excuses hiervoor.

Bonbini festival in kerstsfeer

ORANJESTAD — Het Bonbini Festival dinsdag in Fort Zoutman zal in het teken staan van de Kersttijd. Ditmaal zullen optreden de aguinaldo- groep Brisa Hubenil, Grupo Los Arbonitos en de dansgroep The Aliman Aruba. Het Bonbini Festival is van half zeven tot half negen.

Bewaking van stukken

PDA kritiseert werk van Alders

ORANJESTAD — In een verklaring reageert de politieke partij PDA op de brief van 5 november aan de directeuren en hoofden van dienst van minister-president mr. Henny Eman, waarin deze bekend maakt, dat de heer Coby Alders staf- medewerker bij het secretariaat van de Ministerraad speciaal belast wordt met de bewaking van de loop der stukken, zoals verzoekschriften, adviezen, memo's en dergelijke, die moeten leiden tot een beslissing van de Ministerraad of de betrokken minister. Voorts is hij ook belast met voortgang met betrekking tot de uitvoering van de door de Raad van Ministers genomen beslissingen.

Volgens onderzoekingen van de PDA zou de premier hierdoor de mond van de minister van Verkeer willen sluiten, alsmede die van de minister van Publieke Werken. Voorts is de PDA van mening, dat door de handelwijze van de premier de ADN en PPA zeker nog meer stemmen zullen verliezen. Tenslotte merkt de PDA nog op dat betrokken ambtenaar voor dit simpele werk een gigantisch salaris ontvangt.

ORANJESTAD—*In het nieuwe gouverneurs- huis vond vrijdagmiddag in tegenwoordigheid van gouverneur F.B. Tromp het verlijden van acte plaats door notaris mr. J.R. Croes, waardoor het gouverneurshuis door de staat der Nederlanden aan Aruba werd overgedragen (zie foto). Voor het land Aruba tekende minister Charro Kelly en als gemachtigde van de staat der Nederlanden trad de directeur van het kabinet, mr. L. Hillen, op.*

Niemand kon pistool afnemen

Negen maanden voor dreigen met pistool

SAN NICOLAS — Negen maanden gevangenisstraf luidde vrijdagmorgen het vonnis tegen H.L. die te Cura Cabay met een politiepistool drie mensen had bedreigd.

Na afloop van een feest dat later onder een boom werd voortgezet ontstond een woordenwisseling, waarna verdachte het dienstpistool van een van zijn familieleden nam en daarmee begon te dreigen. Er ontstond voor de rechter nogeen uitvoerige discussie waarom men het pistool niet van verdachte had kunnen afnemen, zeker niet toen politieversterking ter plaatse kwam. De rechter advocaat Flanders — zelf een oud politieman — kwam eveneens met de opmerking dat het niet moeilijk was geweest verdachte het wapen te ontnemen. De Officier hield rekening met de blanco strafkaart van verdachte en eiste negen maanden waarvan drie maanden voorwaardelijk. De rechter maakte er negen maanden van waarvan vijf maanden voorwaardelijke gevangenisstraf met een proeftijd van een jaar.

Dries Mudo toernooi

NOORD — In het Montaña Ballpark wordt zondag een softball- toernooi georganiseerd, dat opgedragen wordt aan Andres Figaroa, beter bekend als Dries Mudo.

Ondanks zijn handicap en zijn zeventig jaren laat Dries geen softball- wedstrijd als toeschouwer voorbij gaan. Bovenal is hij een trouwe supporter van het Westpunt Hitters softball- team. Om half tien zal Dries de eerste bal gooien. Om tien uur volgt de eerste wedstrijd heren tussen Ponton Stars en Westpunt Hitters. Om elf uur: Hotel Concorde - Hotel Divi Divi, om half één Hotel Concorde - Seroe Janchi Angels, hetgeen een dames- wedstrijd is. Om twee uur treden de veteranen van Old Parr Veteranos en Amstel Vets aan. Tenslotte komen om vier uur Montaña Braves uit tegen Calabas Blue Jays.

SAN NICOLAS — In het San Nicolas Sportcentrum worden op zondag 14 december gewichthef- wedstrijden in alle categorieën gehouden.

De wedstrijden [illegible] half vier. Er kan ingeschreven worden bij de heren Bill Buckley in het San Nicolas Sportcentrum (tel.: 48103) of Theo Bareño (27343).

Softballtoernooi Que Hiciste

SAN NICOLAS — Het softball- toernooi van Que Hiciste wordt morgen voortgezet in het Lago Heights Ballpark. Ditmaal zal er als volgt worden gespeeld: Flatstone - Tibisai (9.30 uur), TeleAruba - Casanova (11 uur), Douane - Ayó Stars (12.30 uur), Pova - Noord Eagle Stars (2 uur), Grand Casino - Tirador de Bestitos (3.30 uur).

Twee winnaars in lotto

ORANJESTAD — Bij de trekking van de vier winnende nummers van de Arubaanse Sportlotto — 8-11-21-6 — bleken er twee goede inzenders te zijn, die ieder een bedrag van 2.350,60 florin zullen ontvangen. De tweede prijs — drie nummers goed — moet door 49 personen verdeeld worden, die ieder 97,90 florin kunnen ontvangen.

Thanksgivingdiner in hotelvakschool

ORANJESTAD — De leerlingen van de AHTTC — de Hotelvakschool in het Bushiri Beach Hotel — organiseren volgende week donderdag 27 november een Thanksgivings- diner.

Het diner wordt klaargemaakt en geserveerd door leerlingen van deze school. Dit gebeurt van zeven tot tien uur 's avonds in het Flamboyant restaurant in het Bushiri Beach Hotel. Belangstellenden zijn welkom en zij kunnen kennis maken met de kunde en kwaliteit van de Hotelvakschool- leerlingen.

BEKENDMAKING:

De Minister van Justitie maakt hierbij bekend dat, in verband met de viering van de jaarwisseling, geen vergunning is vereist voor het afsteken of werpen van vuurwerk op of aan de openbare weg op 31 december 1986 na 18.00 uur en op 1 januari 1987, onder de voorwaarden dat het afsteken of werpen niet mag geschieden:

a. binnen een afstand van 250 m. van een kerk gedurende de tijd dat daarin een godsdienstige bijeenkomst wordt gehouden;
b. in de onmiddellijke omgeving van het Dr. Horacio Oduber Hospitaal;
c. binnen een afstand van 250 m. van de fabrieksterreinen van de gelegen aan de Lago-Concessie, de W.E.B. fabrieken te Balashi, Industrie terreinen Smith Boulevard en de haventerreinen te Oranjestad en Barcadera voor zover betreft het afsteken van vuurpijlen.
d. binnen een afstand van 25 m. van benzine-stations en overige bedrijven;
e. in het gedeelte van de Nassaustraat gelegen tussen de Emmastraat en de A. Lacle Boulevard en de aan deze weg aangrenzende zijwegen;
f. zodanig dat daardoor gevaar ontstaat of kan ontstaan voor de gezondheid van personen of dieren alsmede de veiligheid van personen of goederen.

De verkoop van vuurwerk aan het publiek zal op aanvrage worden toegestaan op 29, 30 en 31 december 1986, met dien verstande dat aan kinderen beneden de leeftijd van 12 jaren geen vuurwerk mag worden verkocht of afgeleverd.

Degene die voornemens zijn vuurwerk te gaan verkopen en derhalve daartoe een vergunning behoeven, kunnen vanaf heden de benodigde formulieren bij de Onderafdeling Centrale Administratie aan het Politiebureau te Oranjestad afhalen en deze uiterlijk op 5 december 1986 bij voornoemd bureau inleveren. Formulieren die later worden ingeleverd zullen niet in behandeling worden genomen.

Bedoelde aanvraagformulieren zijn te verkrijgen bij de Onderafdeling Centrale Administratie aan het Politiebureau te Oranjestad, van maandag tot en met vrijdag van 08.00 uur - 11.30 uur en 13.00 uur - 15.30 uur.

De Gouvernementsopslagplaats te Wela, is voor het afhalen van vuurwerk geopend op 22, 23 en 24 december 1986 van 07.30 uur - 12.00 en van 13.30 uur - 16.00 uur.

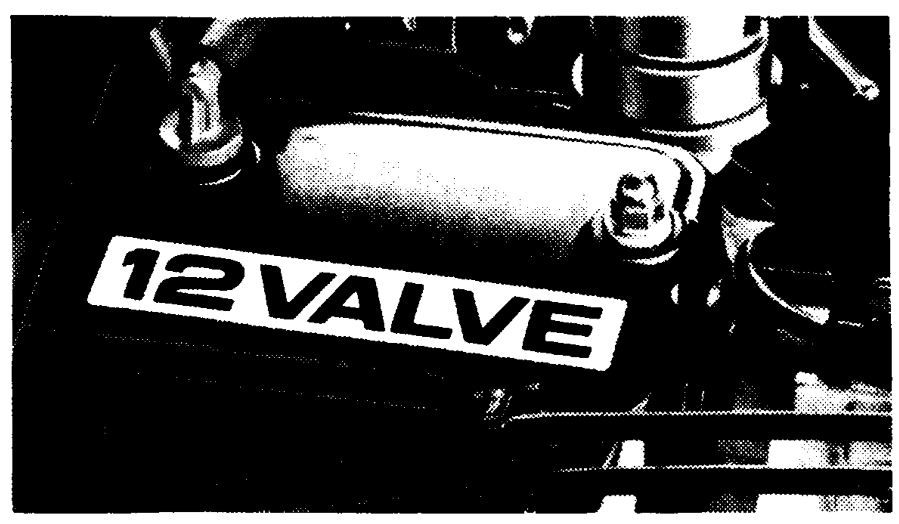
Het niet verkochte restant vuurwerk moet op 5 januari 1987 tussen 08.30 uur en 12.00 uur door de vergunninghouder worden teruggebracht en afgeleverd in voornoemde opslagplaats.

Oranjestad, 19 november 1986.

De Minister van Justitie.

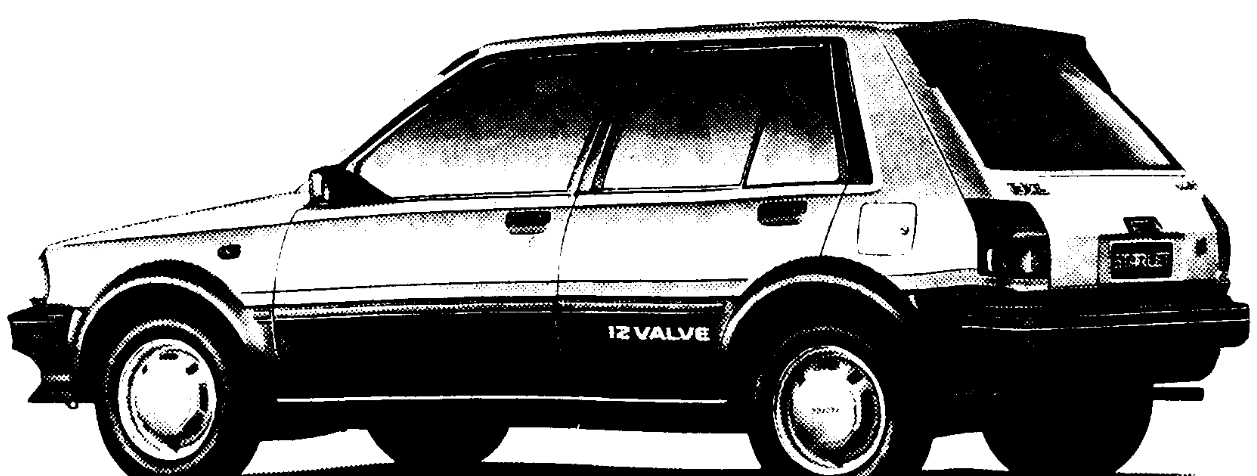

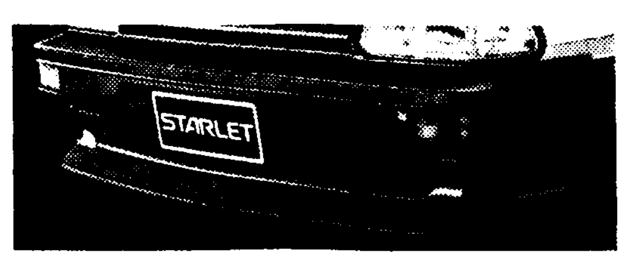
INCOMPARABLE QUALITY Starlet is the one car that gives you top-grade materials, superb fit and finish, plus proven durability. It's in a class by itself.
INCOMPARABLE COMFORT Compared with its leading competitor, Starlet is larger outside; higher and wider inside, too.
INCOMPARABLE PERFORMANCE Only Starlet offers the instant response, sure power and high fuel efficiency of a multi-valve engine.

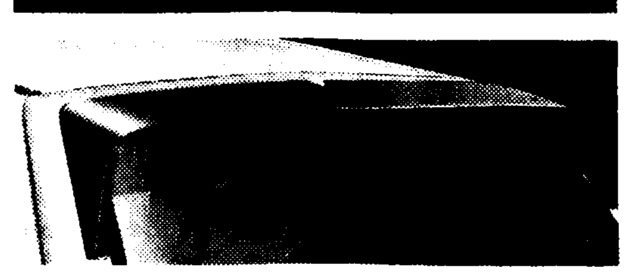

STARLET

SPORTY EDITION STARLET

■ Front Spoiler ■ Rear Spoiler ■ Special Two-Tone Paint with Sporty Side Sticker ■ Side Protective Moulding ■ Red-Stripe Bumpers ■ Door Sash Blackout Trim ■ Sporty Wheel Covers

TOYOTA

Echte confrontaties gaan nu pas komen op WK dammen:

De ontmoeting tussen Clerc en de Rus Dibman eindigt onbeslist

GRONINGEN — De eerste confrontatie tussen de Sovjet-grootmeesters en de Nederlandse spelers is vrijdag in de tiende ronde van het WK-toernooi in Groningen onbeslist geëindigd. Doordat ook de andere onmtmoetingen in de kopgroep geen beslissingen opleverden, veranderde niets in het klassement. De Nederlandse grootmeesters Clerc en Van der Wal behielden samen met de Russen Baljakin en Dibman de gedeelde eerste plaats, terwijl het trio Jansen, Koeperman en Mitsjanski op één punt blijft volgen.

Met deze tiende ronde begon voor de helft van de spelers de echte strijd om de mondiale titel. De Nederlandse deelnemers moeten tegen hun Sovjet-collega's proberen hun goede klassering te consolideren en daarvoor was mede de daadwerkelijke hulp van bondstrainer Harm Wiersma ingeroepen. Vooral Rob Clerc was uiterst geconcentreerd voor zijn duel met de Sovjet-kampioen Alexander Dibman. Hij was tot kort voor de aanvang van zijn partij nog bezig met Wiersma om mogelijke varianten door te nemen.

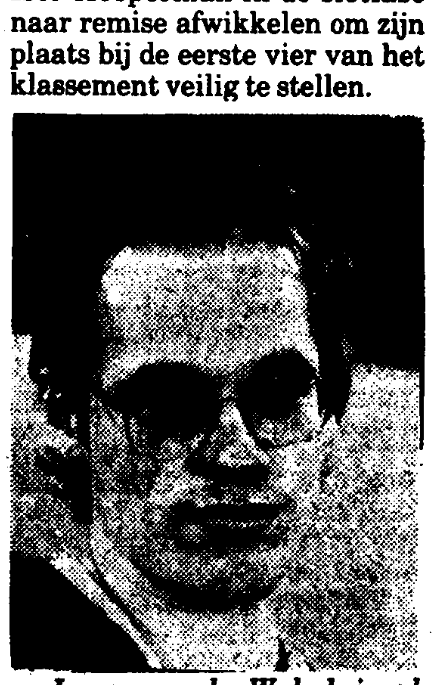
Voor de Nederlandse troef kwam er helaas een niet voorbereide opening op het bord en naarmate de partij vorderde moest Clerc het hoofd bieden aan verschillende dreigingen. Dibman had het initiatief maar kon dat in een uiterst spannende tijdnoodfase niet lonend maken. Terwijl de grootmeesters nauwelijks nog tijd hadden de zetten uit te voeren, zag Clerc toch kans naar een gelijkwaardige puntendeling af te wikkelen.

Het was de derde remise tussen de Sovjet-spelers en Nederlanders, want Korenevski en Van den Borst tekenden na een bloedeloze partij al na tweeëneenhalf uur de vrede en Van der Wal zat met Mitsjanski na twee uur al in het eindspel. Dat duel leverde echter toch nog spanningen op, nadat de Nederlandse oud-wereldkampioen veel tijd had geïnvesteerd in het 'dunne standje' waarin hij zich nog enige kansen schiep. De defensie van Mitsjanski sloot echter met de puntendeling als een juiste afspiegeling van de verhoudingen.

Debutant Hans Vermin had van zijn particuliere coach Bauke Bies 'opdracht' gekregen de niet in vorm zijnde Wit-Rus met agressief spel tegemoet te treden. Vermin deed dat en kreeg al spoedig een voorpost in het centrum, waartegen Gantwarg aanvankelijk weinig kon ondernemen. In het gevorderde middenspel kreeg de partij een klassiek karakter met licht voordeel voor de Nederlander. Na de tijdnoodfase was het Gantwarg die naar een remise moest zoeken en die na ruim vijf uur spelen ook vond.

De vijfde Nederlander, Gerard Jansen, leek tegen de Malinese grootmeester Mamina N'Diaye op winst af te stevenen. De Afrikaan speelde vrij snel en had voor het hele duel nog geen uur nodig. Desondanks toonde hij aan dat het evenwicht niet echt was verstoord.

Baljakin moest in het eindspel tegen de oud-wereldkampioen Iser Koeperman in de slotfase naar remise afwikkelen om zijn plaats bij de eerste vier van het klassement veilig te stellen.

... Jannes van der Wal: de invaller op 't laatste moment staat nu aan de kop bij het WK-dammen ...

De stand na tien ronden:

1. Baljakin, Clerc, Dibman, Van der Wal	13
5. Jansen, Koeperman, Mitsjanski	12
8. Van den Borst, Korenevski, Vermin	11
11. Autar, Gantwarg, Kane, Kouame	10
15. Mamina N'Diaye, Macodou N'Diaye, Guinard	9
18. Galparin	7
19. Casaril	4
20. Leandro	1

Oranje verliest in Tai Peh: 12-2

TAI PEH — Het Nederlands baseball-team is het toernooi in Tai Peh slecht begonnen. Ze verloren in zeven innings met 12-2 van Taiwan. A. Nederland [illegible] de eerste inning het nog kon bijbenen, moest vervolgens toezien hoe de gastheren per inning verder uitliepen. Slechts in de zesde inning bereikte een Oranjespeler het thuishonk nogmaals.

Nederland versleet vier werpers in dit duel: Harry Koster, die werd vervangen door Eric de Vries. Bart Volkerijk werd daarna weer op zijn beurt afgelost door André Smit.

Het verdere programma voor Nederland in dit toernooi is als volgt:
zondag: Puerto Rico
maandag: Zuid-Korea
dinsdag: vrij

Steffi Graf tegen Helena Sukova en Martina Navratilova tegen Pam Shriver

NEW YORK — Vrijdagavond is in New York de bezetting van de twee halve finales van de dames Masters vastgesteld: Steffi Graf (WDl) - Helena Sukova (Tsj). De andere halve finalestrijd gaat tussen Martina Navratilova en Pam Shriver.

Evenals de avond tevoren gingen de partijen gepaard met heel wat commotie. Na de overwinning met 3-6, 6-3, 7-5 voor de als [illegible] beschuldigde haar tegenstandster Manuela Maleeva (Bul) de wedstrijdleiding van bedrog. Donderdag had Hana Mandlikova (uitgeschakeld door Pam Shriver) hetzelfde gezegd.

Het meest omstreden moment deed zich voor bij 5-5 in de derde set met de als zevende geplaatste Manuela Maleeva achter met 30-40 op haar service. Een forehand van Graf kwam achter de achterlijn neer, maar de lijnrechter reageerde niet. Maleeva protesteerde luidkeels, maar speelde door. Uiteindelijk verloor zij de ralley en de game, toen zij een backhand in het net sloeg. De Bulgaarse smeet het racket op de grond - waarvoor ze een waarschuwing kreeg - en zocht al protesterend haar stoel op, terwijl het boe-geroep van de 13.000 toeschouwers het lijnrechterskorps pijnlijk in de oren klonk. Graf serveerde vervolgens de partij uit en behaalde daarmee haar tweede moeizaam bevochten zege van de week. "Ik denk dat dit een van mijn beste partijen was. Ik probeerde het [illegible] meer pijn", aldus Maleeva. "Ik speelde zo goed. Liep twee uur lang als een gek. Voor niets. Ze nemen me op het belangrijkste moment te pakken."

Helena Sukova, de verliezende finaliste van de Amerikaanse open kampioenschappen, kreeg het tegen de 23-jarige Westduitse Claudia Kohde-Kilsch (nummer 6) evenmin cadeau: 6-3, 7-6 (7-5) in 75 minuten spelen. Het was de zesde overwinning van Sukova in de onderlinge reeks van elf partijen.

Keuze Winterspelen komt pas in 1988

PARIJS — De Olympische Winterspelen van 1994 zullen worden toegewezen tijdens de zitting van het Internationaal Olympisch Comité, die voorafgaat aan de Olympische Zomerspelen van 1988 in Seoul. IOC-voorzitter Antonio Samaranch heeft dat woensdag in Parijs bekendgemaakt. Volgens de Spanjaard komen de Olympische Winterspelen van Calgary (februari 1988) te vroeg om daar al een keuze te maken. De IOC-president, die in Frankrijk is voor een bezoek aan Albertville, waar in 1992 de Winterspelen zullen plaatsvinden, meent, dat zich de komende tijd minstens evenveel kandidaten zullen aandienen, zowel voor de zomer- als de winterspelen, als bij de stemming op 17 oktober jongstleden in Lausanne.

Keepers waren in topvorm:

België speelt gelijk (1-1) tegen Bulgarije

BRUSSEL — Een treffer van debutant Pier Janssen en een aantal voortreffelijke reddingen van Jean-Marie Pfaff hebben België woensdag in een kansrijke positie gebracht kwalificatie voor de eindronde om de Europese titel af te dwingen. Na drie wedstrijden voert de ploeg van bondscoach Guy Thijs voorronde Groep 7 aan. Door een minder gunstig doelsaldo moet Schotland genoegen nemen met de tweede plaats.

België slaagde erin het Heizelstadion niet in Bulgarije van zich af te schudden. Na de openingstreffer van Janssen in de 48e minuut kwam de veste van Pfaff onder grote druk te staan. De doelman capituleerde één keer. Tanev, vier minuten eerder in het veld gekomen voor Alexandrov, kopte na een voorzet van Petrov raak.

De dertigjarige Anderlechter Janssen speelde alsof hij al jaren deel uitmaakt van de Tijs Keurkorps. Als zwoegende middenvelder bood hij zijn medespelers tal van mogelijkheden reeds in de eerste helft de score te openen. Naast Pfaff verkeerde echter ook zijn Bulgaarse collega Michailov, een van Europa's beste doellieden in topvorm. Een schot van Clysters en een kopbal van Ceulemans werden gekeerd. Bij België haalden Vervoort en Scifo hun Mexicaanse vorm. Desmol, die juist tijdens de eindronde om de wereldtitel met Vervoort sterke progressie vertoonde, maakte een duur foutje dat door Pfaff op het nippertje kon worden gecorrigeerd.

Een combinatie tussen Desmet en Claesen leidde tot Janssens treffer. Een per traditie verreikende inworp van Gerets was daaraan vooraf gegaan. De Belgen mochten van geluk spreken dat hun nationale held Pfaff onder het daarop volgende offensief slechts een keer bezweek. Met name Sirakov was dicht bij de winnende goal.

De stand in groep 7 is nu:

1. België	3-4
2. Schotland	3-4
3. Ierland	2-2
4. Bulgarije	2-2
5. Luxemburg	2-0

Vallet-Clarc wint de zesdaagse van Parijs

PARIJS — De Fransman Bernard Vallet en de Australiër Danny Clark hebben maandagavond laat de wielerzesdaagse van Parijs gewonnen. Het duo duldde alleen de Fransman Mottet en de Brit Doyle in dezelfde ronde. De Italianen Bontempi en Moser eindigden op één ronde als derde. Rene Pijnen kwam met de Fransman Taratini niet verder dan de achtste positie (op vijf ronden).

De eindstand is:

1. Vallet/Clark	203
2. Mottet/Doyle	161
Op een ronde:	
3. Moser/Bontempi	150
4. Müller/Joho	116
5. De Wilde/Frank	71
6. Freuler/Gisiger	70
Op drie ronden:	
Bondue/Kristen	92
Op vijf ronden:	
8. Pijnen/Tarantini	49

Doping bij de Marathon van New York

BOSTON — Wereldkampioen Robert de Castella uit Australië of de Pool Antoni Niemczak heeft positief gereageerd op de dopingcontrole na afloop van de Marathon van New York. Dat valt op te maken uit een artikel in de Boston Herald van vrijdag. Volgens een door de krant niet met name genoemde bron heeft "een van de eerste drie aankomenden, maar niet de winnaar, stimulerende middelen gebruikt".

De marathon die op 2 november werd gewonnen door de Italiaan Gianni Poli, Niemczak eindigde als tweede, de Castella werd derde. Volgens onbevestigde berichten zouden Italiaanse atleten zich schuldig hebben gemaakt aan bloeddoping. Het Italiaanse langeafstandlopen heeft de laatste jaren een opmerkelijke progressie doorgemaakt. Poli en de als vierde geëindigde Orlando Pizzolato wezen de beschuldigingen van de hand.

Niemczak verklaarde donderdag zestien dagen voor de wedstrijd bij tandheelkundige behandeling veel bloed te hebben verloren. Op medisch advies was hem een injectie toegediend om wat aan te sterken.

Benfica alleen aan de leiding in Portugal

LISSABON — Benfica heeft in de Portugese competitie alleen de leiding genomen. Zelf won men thuis van Academica. Concurrent en medekoploper Porto moest aan het zich in de onderste regionen van de ranglijst bevindende Boavista een 1-1 gelijkspel toestaan.

De 2-0 overwinning van Benfica op Academica kon pas laat door de 40.000 toeschouwers worden bejubeld. Invaller Chi[illegible] score op een pass van Michael Manniche. Zeven minuten voor tijd maakte Diamantino aan alle onzekerheid en spanning een einde. Hij schoot vanuit een vrije trap ineens raak.

Porto heeft in het duel bij Boavista vlak voor rust een voorsprong genomen. International Futre scoorde in de 44e minuut 0-1 op een prachtige voorzet van de rechterspits Magalhaes. In de 73e minuut was het Raphael Leaped die met een kopbal de gelijkmaker liet aantekenen.

Porto moet de tweede plaats delen met Guimaraes, dat met 2-0 thuis van Salgueiros won. Farense wist weer een puntje bijeen te sprokkelen door topploeg Belenenses een 0-0 gelijkspel af te dwingen.

Uitslagen van het afgelopen weekeinde:
Chavez - Rio Ave: 3-2; Guimaraes - Salgueiros: 2-0; Benfica - Academica: 1-0; Elvas - Portimonense: 1-1; Farense - Belenenses: 0-0; Varzim - Braga: 1-0; Boavista - Porto: 1-1; Maritimo - Sporting: 1-0.

De stand is nu:

1. Benfica	11-19
2. Porto	11-18
3. Guimaraes	11-18
4. Belenenses	11-15
5. Sporting	11-14
6. Chaves	11-12
7. Varzim	11-11
8. Portimonense	11-10
9. Maritimo	11-10
10. Elvas	11- 9
11. Salgueiros	11- 9
12. Boavista	11- 8
13. Academica	11- 8
14. Braga	11- 6
15. Rio Ave	11- 5
16. Farense	11- 4

Denemarken en Zweden willen EK-voetbal '92

KOPENHAGEN — Denemarken en Zweden willen gezamenlijk de eindronde van de Europese titelstrijd voetbal van 1992 organiseren.

Een woordvoerder van de Deense voetbalbond deelde in Kopenhagen mee, dat de bonden binnen tien dagen een definitieve beslissing zullen nemen over de kandidatuur.

Eerder probeerden de vier Scandinavische landen (Denemarken, Zweden, Noorwegen, Finland) de organisatie van het toernooi om het Europees kampioenschap van 1988 toegewezen te krijgen. De Europese voetbal Unie (Uefa) wees de kandidatuur van de hand, omdat het toernooi op grond van de statuten slechts in een land mocht worden gehouden. Inmiddels is deze regel gewijzigd. De Uefa beslist in het voorjaar van 1988 over de toewijzing van de Europese voetbal titelstrijd in 1992.

Antillen winnen van Antigua: 3-1

IJsland loopt in op de Sovjet Unie en staan samen aan kop

DUBAI — Bij de schaakolympiade in Dubai is het machtige team van de Sovjetunie vandaag achterhaald door de jonge ploeg van IJsland. De Sovjetrussische grootmeesters kwamen tegen Engeland niet verder dan 2-2. IJsland daarentegen won van Argentinië met 3-1.

Ook de Joegoslaven drongen naar voren. Het land nam een voorsprong van 2-1 tegen Cuba, waarbij de partij tussen Barlov en Renaldo Vera voor de tweede maal werd afgebroken. Eindigt deze partij in remise dan nestelt Joegoslavië zich naast de beide koplopers Sovjetunie en IJsland.

Gisteren trokken de Russen in hun ontmoeting tegen Engeland een beetje wit om de neus weg. Na twee van de vier partijen te hebben beëindigd, hadden de Engelsen John Nunn en Murray Chandler respectievelijk van Andrei Sokolov en Rafael Vaganjan gewonnen. Het evenwicht werd door Arthur Joesoepov en Gary Kasparov weer hersteld. Zij wonnen respectievelijk van Nigel Short en Tony Miles.

De Nederlandse Antillen versloegen gisteren Antigua met 3-1.

Bij de dames blijft China de Sovjetunie goed volgen. Ze hebben een half punt achterstand op de koplopers en een vol punt voorsprong op Engeland.

De stand bij de heren:

1. Sovjetunie, IJsland	17,5
3. Joegoslavië	17 en 1 afg.
4. Engeland, Ver. Staten, Roemenië	17
7. Hongarije, Schotland, Canada	16,5
10. Cuba	16 en 1 afg.

De stand bij de dames:

1. Sovjetunie	14
2. China	13,5
3. Engeland	12,5

WILLEMSTAD — Op het terrein van Mundo Nobo wordt morgen een knock-out voetbaltoernooi gehouden. Dit wordt georganiseerd door de sectie Otrabanda van de politieke partij MAN. Het toernooi zal starten om negen uur en duurt de gehele dag door tot ongeveer half zes 's middags.

De dampartij tussen Rob Clerc en de Rus Alexander Dibman

GRONINGEN — Het topduel tijdens het toernooi om het wereldkampioenschap dammen tussen de kampioen van de Sovjet Unie, Alexander Dibman en de Nederlandse kampioen Rob Clerc is in een onbeslist geëindigd. Ter afwisseling wordt op verzoek voor de vele damliefhebbers op de Antillen deze dampartij geplaatst. De strijd had het volgende verloop, waarbij Dibman met wit en Clerc met zwart speelde.

1. 33-29	17-22
2. 39-33	11-17
3. 44-39	06-11
4. 50-44	01-06
5. 31-26	20-25
6. 35-30	19-23
7. 30-24	14-20
8. 33-28	22x33
9. 39x19	09-14
10. 43-39	14x23
11. 48-43	03-09
12. 36-31	10-14
13. 24-19	13x33
14. 39x10	05x14
15. 38-33	09-13
16. 42-38	17-21
17. 26x17	11x22
18. 47-42	16-21
19. 31-27	22x31
20. 37x17	12x21
21. 41-37	14-19
22. 33-28	08-12
23. 37-31	21-26
24. 31-27	02-08
25. 44-39	04-09
26. 38-33	19-23
27. 28x19	13x24
[illegible]	[illegible]
29. 32-28	06-11
30. 46-41	11-17
31. 27-21	24-29
32. 33x24	20x29
33. 34x23	18x29
34. 41-37	13-18
35. 40-34	29x40
36. 45x34	15-20
37. 39-33	09-13
38. 34-29	18-22
39. 43-39	25-30
40. 49-44	07-11
41. 28-23	20-25
42. 21-16	30-34
43. 16x09	34x41
44. 09-04	41-46
45. 04x36	46x10
46. 29-24	Remise

Carla Beurskens snel op 25 km.

GRIESHEIM — Carla Beurskens heeft woensdag in Griesheim (WDl) onder uitermate ongunstige weersomstandigheden (regen en harde wind) een internationale loop over 25 kilometer gewonnen.

De Limburgse legde de afstand af in 1 uur, 25 minuten en 23 seconden, de tweede tijd dit jaar op de 25 kilometer gelopen. Beurskens, die onlangs bij de strijd om de wereldtitel op de 15 kilometer in Lissabon als derde eindigde, had bijna 5 minuten voorsprong op de Westduitse Astrid Schmidt. Bij de heren zegevierde de Westduitser Axel Hardy.

De uitslagen zijn:

Dames:

1. Carla Beurskens (Ned)	1.25,23
2. Astrid Schmidt (WDl)	1.30,04
3. Jutta Braun (WDl)	1.31,53

Heren:

1. Axel Hardy (WDl)	1.17,57
2. Richard Przybyla (Pol)	1.18,33
3. Jurgen Dachert (WDl)	1.19,39

MALTA AMSTEL
SPORTAGENDA

VOETBAL
(Kopa Antiyano)
play-off
20.00 uur Sithoc/Hubo vs Victory Bo[illegible] CO - Stadion Dr. Antoine Maduro.

ZEILEN
(Seaquarium-regatta)
surfers-, catamarans- en sunfish[illegible] strijden - tussen Jan Thiel en Ma[illegible] poeri.

.....

ZONDAG
SENTRO DEPORTIVO KORSOU
15.00 uur open house.

ATLETIEK
(Centraalamerikaans en Ca[illegible] kampioenschap)
07.00 uur start veldloop - Cabayé.

ISLA OLYMPIADA
16.00 uur openingsceremonie
Werknemers Recreatie Centrum.

ZEILEN
(Seaquarium-regatta)
verschillende wedstrijden en om 1[illegible] prijsuitreiking.

VOETBAL
09.00-17.00 uur knockout- toernooi Mundo Nobo.

.....

BONAIRE AGENDA

[illegible]TIE: 8000
[illegible]NDWEER: 8222
[illegible]CENTRALE: 8645
[illegible]PITAAL: 8900

[illegible]FILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag [illegible].00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00

[illegible]BARE BIBLIOTHEEK
[illegible]ingstijden voor het publiek)
[illegible]ndag en donderdag van 14.00-18.00
dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/[illegible]-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00

[illegible]ingstijden voor lezers)
[illegible]dag van 14.00-19.00 uur.

[illegible]TSLUITING: maandag t/m vrijdag [illegible]kende stukken 15.45 uur; gewone [illegible]n 16.30 uur.

[illegible]VICE CLUBS
[illegible]: donderdagavond 19.30 uur - Hotel [illegible]re.
[illegible] informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
[illegible] Table: elke tweede maandag - [illegible]centrum Terra Corra.
[illegible]: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

[illegible]TUURSKANTOOR EN BEVOLKING: [illegible]-12.00/14.00-15.30 uur loketten geo-[illegible]

[illegible]EKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging [illegible]n gelieve contact op te nemen met de [illegible] Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

[illegible]TIECLUB (Weg naar Willemstoren): [illegible]nd op vrijdag van 20.00-24.00 uur; za-[illegible] van 12.00-24.00 uur.

[illegible]EKUUR (gezaghebber): elke donder-[illegible] van 09.00-11.00 uur op het Be-[illegible]kantoor, Kralendijk; laatste donder-[illegible]n de maand van 10.00-12.00 uur te [illegible]

[illegible]DIENSTEN
[illegible]Bernarduskerk Kralendijk:
[illegible]ks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00

[illegible]motokerk Antriol:
[illegible]ks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00

[illegible]vicuskerk Rincon:
[illegible]ks, ook zondag, 19.30 uur.

[illegible]CHTENBEZORGING doorgeven [illegible]mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya [illegible] 4.

Weinig ethisch

Ontstemming over publicatie rapport Arthur D. Little

KRALENDIJK — Zowel bij de leden van de oppositie in de eilandsraad als bij de voorzitter van de Kamer van Koophandel is er een zeer grote ontstemming over het feit, dat het rapport dat is uitgebracht door Arthur D. Little in handen is gespeeld van een ochtendblad terwijl de betrokkenen zelf niet op de hoogte werden gesteld.

In een schrijven eind deze week gericht aan de voorzitter van de eilandsraad mr George Soliana benadrukte de partijleider van de Partido Obrero Bonairiano (POB) Broertje Janga reeds, dat er in de contreien van de blauwe partij een grote wens leefde om op de hoogte gesteld te worden van de economische aanbevelingen die in het rapport werden gedaan. Feller in zijn reactie was de voorzitter van de Kamer van Koophandel, Aubrey Sealy die geen goed woord kon opbrengen voor degenen die het rapport aan één van de persmedia had doorgespeeld. Sealy noemde dit weinig ethisch gezien de velen die bij de samenstelling van het rapport betrokken waren geweest. Zoals bekend heeft de overheid enkele weken geleden vertegenwoordigers uit diverse sectoren van de gemeenschap uitgenodigd voor een tweedaags seminar dat werd georganiseerd door de vertegenwoordigers van Arthur D. Little op Bonaire, drs Theo Tijssen. Met name werd deelgenomen door politieke vertegenwoordigers, de Kamer van Koophandel, de Frente Sindikal als vertegenwoordiger van de vakbonden, de Bonhata en de vertegenwoordigers van de diverse duikscholen. Nu de aanbevelingen zijn verschenen blijkt geen enkele instantie — behalve de overheid — zelf de beschikking te hebben over het genoemde rapport en de deelnemers aan het seminar kunnen nu uit de krant vernemen wat de inhoud is van het rapport. Ook de fractievoorzitter van de oppositiepartij Union Patriotico Bonairiano (UPB) toonde zich uiterst ontstemd over de handelswijze van het BC waaruit duidelijk een minachting bleek voor degenen die vol vertrouwen hadden deelgenomen aan het seminar om in het belang van Bonaire een economisch rapport samen te stellen. Ellis had het juist geacht, wanneer het BC na de ontvangst van het rapport officieel aan de deelnemers een exemplaar had aangeboden; vooral toen het BC op de hoogte werd gesteld van de publicaties was het zaak geweest, aldus Ellis om onmiddellijk de deelnemenden partijen op de hoogte te stellen van de inhoud van het rapport.

Ecuador wil onderhandelen met IMF over schuld

QUITO — De regering van Quito heeft bij het IMF aangekondigd opnieuw te willen onderhandelen over zijn buitenlandse schuld van 7,5 miljard dollar. Hoofd van Financiën Federico Arteta zei dat eind dit jaar of begin volgend jaar de gesprekken met het IMF moeten plaatsvinden. Dan zal de actuele situatie van Ecuador besproken worden en kan eventueel de afbetaling van de buitenlandse schuld aangepast worden.

*****

BEIRUT — Onbekenden hebben vrijdag in Libanon bomaanslagen gepleegd tegen een bank en twee winkels uit protest tegen de stijgende kosten van levens- onderhoud en de ineenstorting van het Libanese pond.

KRALENDIJK — Afgelopen week heeft de Reinigingsdienst (RD) van Bonaire Selibon wederom het strand van Klein Bonaire opgeruimd. Het duikcentrum Poseidon Nemrod van Anton van der Heetkamp was ook deze keer weer bereid om de werknemers van de RD over te brengen naar Klein Bonaire. Gedurende de gehele dag bleven de werknemers van de RD op het onbewoonde eilandje voor de kust van Bonaire waar zij niet alleen een grote schoonmaak en opruiming hielden, maar waar opnieuw een aantal drums geplaatst werd. Het hoofd van de Reinigingsdienst Aubrey Sealy deelde mee, dat gehoopt werd Klein Bonaire nu geruime tijd schoon te kunnen houden. In een te korte tijd, aldus Sealy leek Klein Bonaire wel de tweede landfill van Bonaire.
Op de foto de RD werknemers in actie op een inmiddels schoon strand.

BANGUI — Ongeveer anderhalf miljoen inwoners van Centrafrika konden vrijdag stemmen over een nieuwe grondwet en over het aanblijven van Andre Kolingba als president. Door een groen stembiljet in de stembus te deponeren konden zij ja zeggen tegen een nieuwe grondwet en zich meteen uitspreken voor de herverkiezing van de president. De autoriteiten zeiden uit economische overwegingen ervoor te hebben gekozen het referendum en de presidents- verkiezing met hetzelfde biljet af te handelen. De uitslag wordt over drie dagen verwacht.

Niet alleen bezuinigen

KvV: Verantwoordelijkheid regering ook perspectieven

WILLEMSTAD — De regering moet als belangrijkste oorzaak van de huidige financieel- economische problemen haar verantwoordelijkheid nakomen om naast bezuinigingen perspectieven te bieden voor een betere toekomst, zo meent de Kamer van Vakbonden.

Naar woordvoerder Ronchi Isenia in het radiopraatje van de Kamer verklaarde heeft het Curaçaose volk haar eigen toekomst in handen, en is men er met of zonder "shon" Berenschot van overtuigd dat er iets dient te gebeuren. Dat betekent echter niet slechts de buikriem aanhalen, maar vooral het bieden van uitzicht op een betere toekomst. De regering draagt hier als maximale autoriteit de verantwoordelijkheid voor. Het is een zeer grote verantwoordelijkheid, omdat de bestuurders zelf het overheids- apparaat hebben doen groeien en niet tijdig de maatregelen hebben genomen om het onderwijs en de gezondheidszorg te herstructureren. De regering moet haar eigen apparaat nu verbeteren, en ervoor zorgen dat dit zo min mogelijk pijn doet en de patiënt na de operatie perspectieven moet hebben.

Een verkeerde beslissing kan behoorlijk wat moeilijkheden en hoofdbrekens veroorzaken, zo menen de vakbonden, en de Kamer heeft evenals andere verantwoordelijke leiders in de gemeenschap begrip voor deze grote last. De vakbond ziet in voor welk een moeilijke situatie het land zich bevindt en gaat bevinden, en begrijpt dat evenals de particuliere sector bepaalde beslissingen genomen heeft om te saneren, de overheid er niet onder uit kan. Wel gaat de verantwoordelijkheid van de regering veel verder dan die van de particuliere sector, aldus Isenia. Zij zijn uiteindelijk verantwoording schuldig aan het volk, en kunnen niet over de vertegenwoordigers van de werknemers heen stoomwalsen. "De regering heeft de taak alternatieven aan te dragen, positieve uitzichten die een zo vredig mogelijk bestaan van onze kinderen mogelijk maken," aldus de vakbondsleider.

WILLEMSTAD — Nabij een snack te Sta Rosa werd de 23- jarige H.M.M. aangehouden, toen hij daar sieraden stond te verkopen die vermoedelijk van diefstal afkomstig waren. Bij een onderzoek door politieagenten bleek de man, waarover overigens al een opsporings- bericht was uitgegaan wegens eerder gepleegde diefstallen, in zijn mond een stukje papier te hebben willen verstoppen. In het papier bevond zich marihuana. De recherche heeft de zaak in onderzoek.

Eventuele steun van Unesco

Regering werkt aan bevordering technologie en wetenschappen

WILLEMSTAD — De regering van de Nederlandse Antillen is zich bewust van het belang van de bevordering van technologie en wetenschappen op de vijf eilanden. Die bevordering kan een belangrijke bijdrage leveren in de ontwikkeling van de economie, zo bracht minister Badejo- Richardson van Onderwijs onlangs naar voren bij een bezoek van een Unesco- expert aan de Antillen.

De heer Dennis Irvine, subregionaal adviseur voor technologie en wetenschappen van Unesco, bracht een bezoek aan de Antillen in verband met een onderzoek naar de ontwikkelingen alhier op dit terrein en de mogelijkheden om te komen tot een regionale samenwerking. Tevens onderzocht Irvine de noodzaak van Unesco- hulp op dit gebied.

Aan het begin van zijn bezoek, wees minister Linda Badejo- Richardson tijdens een welkomstspeech, op het belang van technologie en wetenschappen voor de ontwikkeling van de Antilliaanse economie. Dit is een terrein dat veel meer uitgediept dient te worden, zo stelde zij, hetgeen het beleid van de regering is. Alhoewel de afgelopen vijftig jaar op de Antillen al gekenmerkt werden door enige belangrijke technologische ontwikkelingen, zou men zich hier veel meer op moeten richten.

Die promotie dient volgens de minister al in het onderwijs te starten, waarbij zij ondermeer melding maakte van de invoer van computers in het onderwijs. Dat de overheid zich hier daadwerkelijk mee bezig houdt, blijkt volgens Badejo- Richardson uit het feit dat inmiddels een nationale coordinator is aangesteld voor technologie en wetenschappen, terwijl gewerkt wordt aan de instelling van een nationale adviesraad op dit terrein. Dit zal zondermeer een positieve bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van technologie en wetenschappen, waarbij de minister een beroep deed op steun van Unesco in de eventuele projecten.

» stockmarket « NEWS

AMSTERDAM TODAY NOVEMBER 21, 1986.

Ahold.	110,20	Naarden	90,00
Akzo NV	160,50	Nat.Ned.	80,50
Cred.Lyon.	89,00	Ned.Lloyd	180,20
Aegon	94,00	Philips	47,30
Fokker	64,00	Royal Dutch	208,50
Gist.Broc.	47,40	Telegraaf	323,00
Heineken	176,30	Unilever	501,50
KonPap.	158,50	Verto	41,00
KLM	45,90	VNU	324,70
Nenaba	76,50	Index	283,00

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Abbott Labs.	47 3/8	+ 1 1/4	Hilt.Hotels	70 1/2	+ 1/2
Bank of Am.	15 1/2	- 1/4	Hutton	40 1/4	+ 1/2
Baxter Labs.	17 3/4	- 1/4	IBM	123 1/2	unch
Borg.Warn.	39	+ 1 1/8	ITT	53 7/8	+ 7/8
Burroughs	79 7/8	+ 1/8	Lone St.Ind.	31 3/8	+ 1
Campbell Rl.	18 5/8	- 1/2	McDonalds	63 5/8	+ 2 1/8
Chrysler	38	+ 1/4	NCR	46 1/4	+ 3/4
CocaCola	36 1/8	+ 1/8	Pan.Am.Corp.	5 5/8	unch
Contr.Data	25 1/2	- 1/8	Pepsico	28 1/8	+ 1/8
Data Gen.	31 1/4	- 3/8	Ramada Inns	7 1/8	- 1/8
Delta Airl.	48 7/8	+ 1 1/4	Safeway	61 3/4	+ 1/4
Diebold	41	+ 1/4	Seagram	63 1/4	+ 1 1/2
Digital Eq.	102 3/4	+ 2 1/4	Teledyne	312	+ 1/8
Dupont	89 3/8	+ 1 1/2	Texas Instr.	117 5/8	+ 1 1/8
East.Kodak	69	+ 1 1/2	Textron	63 1/4	+ 7/8
Firestone	27	- 1/8	Union Pac.	62	+ 1 1/4
Gen.El.	78 7/8	+ 1 1/4	Unocal.	26	+ 5/8
Genl.Dyn.	72 5/8	- 1/8	Varian Ass.	25	- 1/4
Genl.Motors	73 1/8	+ 3/8	Warner Lamb.	57	+ 1
Hewlett P.	43 1/8	+ 1 3/8	Williams Cos.	24 3/4	+ 5/8

DOW JONES
Industrials 1.884,56 + 23,90
Transportation 837,25 + 10,50

AMERICAN STOCK EXCHANGE
Computer & Technology 106,30 + 0,80
REUTER.

AANKONDIGING

Bij exploit van de ondergetekende deurwaarder van de 21ste november 1986, waarvan afschriften zijn gelaten aan de E.A. Heer Officier van Justitie, standplaats Curaçao, die het oorspronkelijke voor "Gezien" is getekend is ten verzoeke van de naamloze vennootschap BANCO BARCLAYS OF THE NETHERLANDS ANTILLES N.V., gevestigd op Curaçao aan: 1. ARTHUR CLARCK, wonende te Amsterdam, Nederland, zonder verder bekend adres aldaar, 2. ANN CLARK, wonende te Groningen, Nederland, zonder verder bekend adres aldaar, 3. CLIFTON CLARCK, wonende in Nederland, zonder verder bekend adres aldaar, 4. RUDMILDO CLARCK, wonende te Groningen, Nederland, zonder verder bekend adres aldaar, 5. GONDA CLARCK, wonende te Groningen, Nederland, zonder verder bekend adres aldaar, 6. GUSTAAF CLARCK, wonende te Groningen, Nederland, zonder verder bekend adres aldaar, 7. RENE CLARCK, wonende te Groningen, Nederland, zonder verder bekend adres aldaar, 8. MARLENE CLARCK, wonende te Groningen, Nederland, zonder verder bekend adres aldaar, 9. SHARLINE CLARCK, wonende in Nederland, zonder verder bekend adres aldaar en 10. VIRGINIA CLARCK geboren DJAOEN, wonende in Nederland, zonder verder bekend adres aldaar

BETEKEND:

de grosse van een vonnis van het Gerecht in Eerste Aanleg van de Nederlandse Antillen, zittingsplaats Curaçao van de 12de maart 1984 met bevel om binnen twee dagen aan de inhoud daarvan te voldoen.

De deurwaarder,
R.C. Ersilia.

ANTILLIAANSE JURISTEN VERENIGING
(Asosashon Antiano pa Hurista)

UITNODIGING

Op zaterdag 29 november 1986 zal de

ANTILLIAANSE JURISTEN VERENIGING

een

CONGRES,

organiseren te Landhuis Zeelandia met als thema

"CONSUMENTENBESCHERMING"

waarbij als sprekers zullen optreden:

- **Prof. Mr. W.C.L. van der Grinten, emeritus-hoogleraar aan de universiteit te Nijmegen;**
- **Dr. B.M. Mezas, docent en decaan aan de UNA;**
- **Mr. W. Smit, kandidaat-notaris te Aruba;**
- **Mevrouw A. Alcantara, directrice van de Stichting Consumentenbond te Curacao.**

Het congres zal aanvangen om 10.00 uur met een ontvangst met koffie en thee op de patio en zal om 15.00 uur worden afgesloten.
De kosten van dit congres bedragen ƒ.10,- voor leden en ƒ.25,- voor niet-leden, zijnde beide bedragen inclusief de lunch.
Aanmelding vooraf wordt aanbevolen hetwelk kan geschieden door overmaking van het verschuldigde bedrag op rekening nummer 27.87.40 bij de Maduro & Curiel's Bank N.V.

Het Bestuur.

BOSQUE CORPORATION N.V.

deelt mee dat een

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

zal worden gehouden ten kantore van de vennootschap te Pietermaai 23, Curacao, op vrijdag 5 december 1986.

Beknopte weergave van de agenda voor de vergadering:

1. **Jaarstukken en verslag van het boekjaar 1985.**
2. **Voorstellen terzake van vorderingen van "Westchester Associates".**
3. **Voorstellen tot herbelegging kapitaal.**
4. **Benoemingen.**

De volledige agenda ligt ter inzage voor de aandeelhouders ten kantore van de vennootschap.

ZIMBLEY CORPORATION N.V.

deelt mee dat een

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

zal worden gehouden ten kantore van de vennootschap te Pietermaai 23, Curacao, op vrijdag 5 december 1986.

Beknopte weergave van de agenda voor de vergadering:

1. **Jaarstukken en verslag van het boekjaar 1985.**
2. **Voorstellen tot herfinanciering van de beleggingen in "Westchester".**
3. **Voorstellen ter zake van terugbetaling van leningen van aandeelhouders.**
4. **Benoemingen.**

De volledige agenda ligt ter inzage voor de aandeelhouders ten kantore van de vennootschap.

UITNODIGING

In het kader van de De la Try Ellis-lezingencyclus van de UNA zal

PROF. MR. W.C.L. VAN DER GRINTEN

op dinsdagavond 25 november a.s.

EEN LEZING

houden over

COUNTOUREN VAN HET STAKINGSRECHT

Plaats : **Aula-UNA**
Datum : **Dinsdag 25 november 1986**
Tijd : **20.30 uur**
Toegang : **Vrij.**

De Rector-Magnificus
Mr. drs. Alex Reinders.

UNA
Universidat Nashonal di Antia
Universiteit van de Nederlandse Antillen
University of the Netherlands Antilles
Universidad de las Antillas Neerlandesas

OPENBARE VERKOPING

Op dinsdag 23 december 1986, des morgens om 10.00 uur, zal ten overstaan van notaris Mr. J.W.M. Thesseling of diens waarnemer te zijnen kantore aan de Emancipatie Boulevard 18 in het openbaar worden verkocht krachtens onherroepelijke volmacht ex artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen:

het tot 14 augustus 2041 lopend recht van erfpacht op een perceel grond, gelegen in het Tweede District van Curacao op "BONAM", ter grootte van 715 m2, nader omschreven in meetbrief nummer 202 van 5 juni 1981, met het daarop ge- [illegible] Bonam Block E, [illegible] 67.

De veilingcondities liggen vanaf acht dagen vóór de veiling ten kantore van voornoemde notaris ter inzage.
Deze condities houden ondermeer in de bepaling, dat van iedere bieder gevorderd kan worden dat hij, ter nakoming van zijn bod en verdere verplichtingen, een bankgarantie of andere zekerheid stelt.
De executant behoudt zich het recht voor de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting daarvoor de reden(en) te noemen.

Notariskantoor Smeets & Thesseling,
Emancipatie Boulevard 18,
Alhier.
Tel.: 78222.